

न.चं.दे.५

न.चं.दे.७

न.चं.दे.

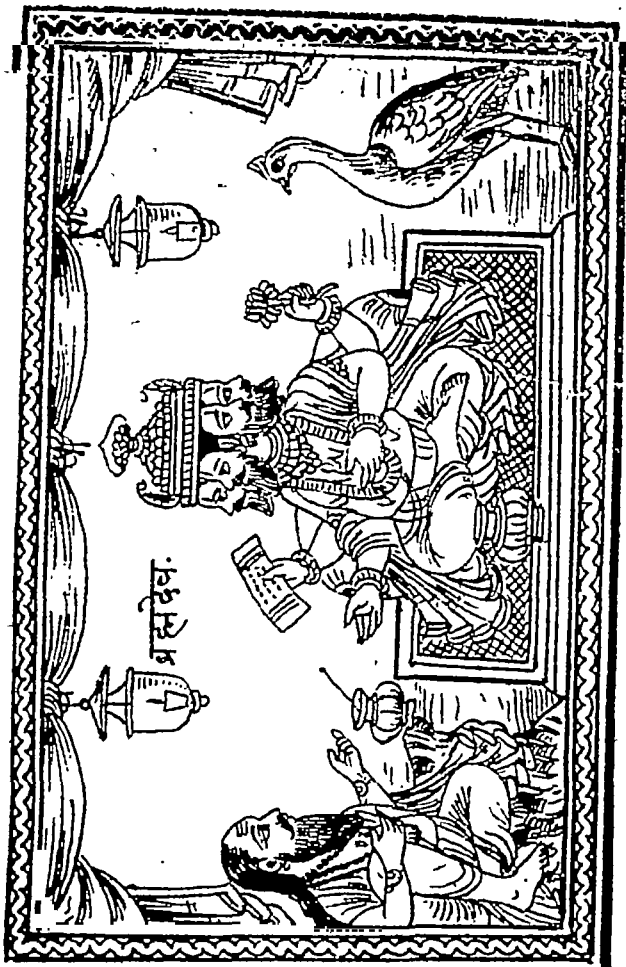

नवचंडी देवी ६

विष्णु

शिव

ब्रह्मा

देवी

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ अथप्रयोगान्तराणिकार्यायनीतन्त्रोक्तानि ॥ प्रतिश्लोकमाद्यंतयोः प्रणवंप्रणवंपेन्मंत्रसिद्धिः ॥ १ ॥ अत्रैसर्वत्रश्लोकपदं मंत्रोपलक्षणम् ॥ सप्तणवमनुलोमव्याहृतित्रयमादौ अंते तुवल्लोमंतादित्येवंप्रतिश्लोकं कृत्वाशतावृत्तपाठेऽतिशीघ्रं सिद्धिः ॥ २ ॥ प्रतिश्लोकमादौ

जातवेदस इत्यृचंपठेत् सर्वकामसिद्धिः ३॥
अपमृत्युवारणाय त्र्यंबकमन्त्रंपठेत् ॥ आदा
वंते च शतमित्यर्थः ॥ प्रतिश्लोकं तन्मन्त्र
जप इत्यन्यत्र ॥ ४ ॥ प्रतिश्लोकं शूलेन पा
हिनो देवीति पाठाद् अपमृत्युनाशः ॥ अस्य
केवलस्यापि श्लोकस्य लक्ष्मयुतं सहस्रं
शतं वा जपे अपमृत्युवारणम् ॥ ५ ॥ प्रतिश्लो

कंशरणागतदीनार्तिश्लोकंपठेत्सर्वकार्य
सिद्धिः ॥ ६ ॥ प्रतिश्लोकं करोतु सानः शु
भेत्यर्द्धं पठेत्सर्वकार्यसिद्धिः ॥ ७ ॥ स्वा
भीष्टवरप्राप्तये एवं देव्यावरं लब्ध्वेति श्लो
कंपठेत् ॥ ८ ॥ सर्वापत्तिवारणाय प्रति
श्लोकं दूर्गे स्मृतेति पठेत् ॥ अस्य केवल
स्यापि श्लोकस्य कार्यानुसारेण लक्ष्मण्यु

म० तंसहस्रंशतंवाजपः ॥ ९ ॥ सर्वाबाधेत्य

२ स्यलक्षजपे प्रतिश्लोकंपाठेवा श्लोको
कंफलम् ॥ १० ॥ इत्थंयदायदाबाधेति

श्लोकजपेमहामारीशान्तिः ॥ ११ ॥ ततो

वन्नेनूपोराज्यमितिमंत्रस्य जपे पुनः स्वरा

ज्यलाभः ॥ १२ ॥ हिनस्तिद्वैत्यतेजांसि २

इत्यनेनसदीपबलिदाने घंटाबंधने चबाल

ग्रहशांतिः ॥ १३ ॥ आद्यावृत्तिमनुलोमे
नपाठित्वा ततो विपरीतक्रमेण द्वितीयाम
नुलोमेन तृतीयामित्येवमावृत्तित्रयेण शी
घ्रकार्यसिद्धिः ॥ १४ ॥ सर्वापत्तिवारणा
य दुर्गस्मृत्यर्द्धं ततो यदंतियच्चदूरकेइत्यृ
चं तदंतं दारिद्र्यदुःखेत्यर्द्धं एवंकार्यानुसा
रणलक्षमयुतं सहस्रं शतंवाजपः ॥ १५ ॥

कांसोस्मीत्यृचंप्रतिश्लोकं पठेच्छुद्धमीप्रा वि०

सिः ॥ १६ ॥ प्रतिश्लोकमनूणा अस्मि

न्नित्यृचं पठेदृणपरिहारः ॥ १७ ॥ मार

णार्थमेवमुक्त्वासमुत्पर्येतिश्लोकं प्रति

श्लोकं पठेत् मारणोक्तावृत्तिभिः फलसि

द्धिः ॥ १८ ॥ ज्ञानिनामपिचेतांसि इति ३

श्लोकजपमात्रेण सद्यो मोहनमित्यनुभव

सिद्धम् ॥ प्रतिश्लोकं तच्छ्लोकपाठे त्ववश्य
म् ॥ १९ ॥ रोगानशेषानिति श्लोकस्य
प्रतिश्लोकं पाठे सकलरोगनाशः ॥ तन्मा
त्रजपेपिसः ॥ २० ॥ इत्युक्त्वा सातदा देवी
गंभीरिति श्लोकस्य प्रतिश्लोकं पाठे पृथ
ग्जपे वा विद्याप्राप्तिर्वाग्वैकृतनाशश्च
॥ २१ ॥ भगवत्याकृतं सर्वमित्यादिद्वाद

शोत्तरशताक्षरोमंत्रः सर्वकामदः सर्वापि
 त्तिवारणश्च ॥ २२ ॥ देविप्रपन्नार्तिहरे

इतिश्लोकस्य यथाकार्यं लक्षायुतसहस्र
 शतान्यतमसंख्यजपे प्रतिश्लोकंपाठेवा
 सर्वापिन्निवृत्तिः सर्वकामाप्तिश्च ॥ एषुप्र
 योगेषुप्रतिश्लोकंदीपाग्रे केवलमेव नम
 स्करणेऽतिशीघ्रांसिद्धिः ॥ प्रतिश्लोकं का

मबीजसंपुटितस्य एकचत्वारिंशत्त्रिंशत्त्रि
रावृत्तौ सर्वकामसिद्धिः ॥ २३ ॥ एकविं
शतिदिनपर्यन्तमुक्तीत्या प्रत्यहंद्वादशावृ
त्तौवशीकरणम् ॥ २४ ॥ मायाबीजसंपु
टितस्य फट्पल्लवसहितस्यसप्तदिनपर्यंतं
त्रयोदशावृत्तावृत्ताटनसिद्धिः ॥ २५ ॥
तादृश्यामेवदिनचतुष्टयमेकादशावृत्तौ स

वौषट्प्रवनाशः ॥ २६ ॥ एकोनपंचाशद्वि

वि०

नपर्यंतं प्रतिश्लोकं श्रीबीजसंपुटितस्य

पंचदशावृत्तौ लक्ष्मीप्राप्तिः ॥ २७ ॥ प्रति

श्लोकंवाग्बीजसंपुटितस्य शतावृत्या वि

द्याप्राप्तिः ॥ २८ ॥ अथशतचण्डीविधिः ॥

शङ्करस्यभवान्यावाप्रासादनिकटेशुभम् ॥

मण्डपं द्वारवेद्याढ्यं कुर्यात्सध्वजतोरणम्

५

प्र०

५

॥ १ ॥ तत्रकुण्डंप्रकुर्वीतप्रतीच्यांमध्यतो
पिवा॥स्नात्वानित्यक्रियां कृत्वा वृणुयाद्
शवाडवान् ॥ २ ॥ जितेन्द्रियान्सदाचारा
न्कुलीनान्सत्यवादिनः ॥ वाडवा ब्राह्म
णाः ॥ व्युत्पन्नांश्चण्डिकापाठरतौल्लज्जाद्
यावतः ॥ ३ ॥ मधुपर्कविधानेन स्वर्णव
स्त्रादिदानतः ॥ जपार्थमासनंमालांद्घात्ते

भयोऽपिभोजनम् ॥ ४ ॥ तेहविष्यान्नम
 श्नन्तोमंत्रार्थगतमानसाः ॥ भूमौशयानाः
 प्रत्येकंजपेयुश्चण्डिकास्तवम् ॥ ५ ॥ मार्क
 डेयपुराणोक्तंदशकृत्वः सचेतसः ॥ नवा
 णंचण्डिकामंत्रजपेयुश्चायुतंपृथक् ॥ ६ ॥
 पृथक्संपुटीकरणादितिशेषः ॥ प्रत्येकंब्रा
 ह्मणैरयुतजपः कार्यः ॥ अष्टमीनवमीचत

दशौपौर्णमासीषुयथाशतावृत्तिसमाप्तिर्भ
वतिथारंभःकर्त्तव्यइतिसांप्रदायिकाः ॥
यजमानः पूजयेच्च कन्यानां नवकंशुभ
म् ॥ द्विवर्षाद्याद्दशाब्दांताः कुमारीः परिपू
जयेत् ॥ १ ॥ तासांक्रमणनामानि ॥ कुमा
री १ त्रिमूर्तिः २ कल्याणी ३ रोहिणी ४
कालिका ५ शंभवी ६ दुर्गा ७ चण्डिका ८

सुभद्रा ९ इति ॥ नाममंत्रैस्तासांपूजा ॥ वि०

तत्रहीनाधिकाङ्गी कुष्ठव्रणयुता अंधा का
णा कुरूपा केकरा कुबरी लोमयुग्देहा दा
सीजा रोगिणीत्येवमाद्यावर्ज्याः ॥ विप्रां
सर्वैष्टसंसिद्ध्यैयशसैक्षत्रियोद्भवाम् ॥ वै

श्यजांधनलाभायपुत्राप्त्यैशूद्रजांयजेत् ॥ ७

गंधपुष्पधूपदीपमक्ष्यमोर्ज्यैर्यथाशक्ति व

स्वामरणैश्चपूजयेत् ॥ द्विवर्षासाकुमा
ध्युक्तात्रिमूर्तिर्हायनत्रिका ॥ चतुरब्दातुक
ल्याणी पञ्चवर्षातुरोहिणी ॥ १ ॥ षडब्दा
कालिकाप्रोक्ताचण्डिकासप्तहायना ॥ अष्ट
वर्षाशांभवीस्याहुर्गार्तुनवहायना ॥ सुमद्रा
दशवर्षोक्तानाममन्त्रैः प्रपूजयेत् ॥ तासा
मावाहनेमन्त्रः प्रोच्यते शङ्करोदितः ॥ मं

त्राक्षरमयीं लक्ष्मीं मातृणारूपधारिणीम् ॥
नवदुर्गात्मिकां साक्षात्कन्यामावाहयाम्य
हम् ॥ कुमारिकादिकन्यानां पूजां भञ्जान्
वेऽधुना ॥ जगत्पूज्ये जगद्भेदेषु सर्वशक्तिस्वरू
रूपिणि ॥ पूजांगूहाणकौमारि जगन्भात
र्नमोऽस्तुते ॥ त्रिपुरां त्रिपुराधारं त्रिवर्षीं त्रा
नरूपिणीम् ॥ त्रैलोक्यवन्दितां त्रैत्रि

तिपूजयाम्यहम् ॥ कलात्मिकांकलाती
तां कारुण्यहृदयांशिवाम् ॥ कल्याणजन
नीं देवीं कल्याणीं पूजयाम्यहम् ॥ अणि
मादिगुणाधारामकाराद्यक्षरात्मिकाम् ॥ अ
नंतशक्तिकं लक्ष्मीं रोहिणीं पूजयाम्यहम् ॥
कामचारीं शुभां कान्तं कालचक्रस्वरूपि
णीम् ॥ कामदां करुणोदारं कालिकां पूज

याम्यहम् ॥ चंडवीरांचंडमायांचंडमुंडप्रभं
जनीम् ॥ पूजयामिसदादेवींचंडिकांचंडवि
क्रमाम् ॥ सदानंदकरींशांतां सर्वदेवनमस्कृ
ताम् ॥ सर्वभूतात्मिकां लक्ष्मीं शांभवीं पू
जयाम्यहम् ॥ दुर्गमिदुस्तरेकार्येभवदुःख
विनाशिनीम् ॥ पूजयामिसदाभक्त्यादुर्गा
दुर्गातिनाशिनीम् ॥ सुंदरींस्वर्णवर्णाभां

सुखसौभाग्यदायिनीम् ॥ सुभद्रजननीं दे
वीं सुभद्रांपूजयाम्यहम् ॥ एतैर्भक्तैःपुराणो
क्तैस्तांतांकन्यांसमर्चयेत् ॥ इतिपूजनंकु
मारिकाणाम् ॥ वेद्यां विरचिते रम्येसर्व
तोभद्रमण्डले ॥ घटंसंस्थाप्यविधिनात
त्रावाह्यार्चयेच्छिवाम् ॥ तद्दशैकन्यका
श्चापि पूजयेद्ब्राह्मणानपि ॥ उपचारस्तु

विविधैर्नवाणविरणान्यपि ॥ ॐकारः प्रथ
मं पीठं पूर्णपीठमतः परम् ॥ तृतीयंकामपी
ठं च पूजयेत्सम्प्रदायतः ॥ पूर्वोद्विद्विषुपीठ
स्य गणेशादिचतुष्टयम् ॥ गणेशक्षेत्रपा
लौच पादुकेवटुकास्त्रयः ॥ आग्नेय्यादिचतु
द्विषुपूज्यं देवीचतुष्टयम् ॥ जयाच विजया
चैव जयंती चापराजिता ॥ पूर्वोक्तयत्रैव

प्र०

१०

कोणे सरस्वतीसहितो ब्रह्मा श्रीसहितो वि
ष्णोर्नैर्ऋत्यामुमया शिवो वायव्यां षट्कोणे
चक्रमध्यस्थमध्यबीजे श्रीमहालक्ष्मीः ॥
द्वीमहाकाली एमहासरस्वती दक्षिणवाम
योः ॥ उदक्त्सिंहोदक्षिणे महिषः ॥ षट्कोणे
षु नंदज्जारत्तदन्तिकाशाकंभरीदुर्गाभिमा
भ्रामर्च्यः ॥ सर्बिंदुनामाद्यवर्णताराद्याश्चा

सांनाममंत्राः पूजादौ॥तारःप्रणवः॥अष्टत्र
येषुब्रह्माणीमाहेश्वरी कौमारीवैष्णवी वा
राहीनारसिंहीऐंद्रीचामुण्डाउत्तरीत्या ना
ममंत्रैः पूज्याः ॥ ततोविष्णुमायादिचतुर्वि
शतिदेवताः प्रागादिक्रमेण केसरेषुपूज्याः
प्रतिपत्रंचकेसरत्रयम् ॥ ताश्चविष्णुमा

११

या १ चेतना २ बुद्धि ३ निद्रा ४ क्षुधा ५

वि०

छाया ६ शक्ति ७ तृष्णा ८ क्षान्ति ९
जाति १० लज्जा ११ शान्ति १२ श्रद्धा
१३ कांति १४ लक्ष्मी १५ धृति १६
वृत्ति १७ स्मृति १८ दया १९ तुष्टि २०
पुष्टि २१ मातृ २२ भ्रांति २३ चिति २४
रूपा एतावत्यः ॥ सप्तशतीस्तवेपञ्चमा
ध्याये आसां चतर्विंशतीनां नपाठइति न

भ्रामितव्यम् ॥ कात्यायनीतंत्रविशेषात् ॥
 नालमूले तुसंपूज्य माधवादिचतुष्टयम् ॥
 आधारः कूर्मशेषौ च चतुर्थीपृथिवीनूप ॥
 गृहकोणेषु गणेशः क्षेत्रपालो बटुको योगि
 न्यः ॥ प्रागादिदिक्षु इंद्राद्याश्चेति ॥ एवं चतु
 र्दिनं कुर्यात् ॥ तत्र प्रथमेऽह्नि एकावृत्तिर्द्विती
 येऽह्नि ॥ तृतीये तिस्रश्चतुर्थे चतस्र इति ॥ पञ्च

मेहोमः ॥ होमद्रव्याणि ॥ पायसान्नौस्त्रिम
ध्वत्कैर्द्राक्षारंभाफलादिभिः ॥ मातुलिंगे
रिक्षुखंडनालिकेरयुतैस्त्रिलैः ॥ जातीफलै
राभ्रफलैरन्यैर्मधुरवस्तुभिरिति ॥ सप्तश
त्यादशावृत्थाप्रतिमंत्रंहृतंचरेत् ॥ अयुतंच
नवार्णैर्नस्थापितेऽशौविधानतः ॥ कृत्वा
वरणं देवानां होमं तन्नाममंत्रतः ॥ कृत्वा

पूर्णाहुतिसम्यग्देवमग्निविसृज्यच ॥ अभि
 षिञ्चेच्चयष्टारं विप्रौघः कलशोदकैः ॥ नि
 ष्कंसुवर्णमथवा प्रत्येकं दक्षिणां दिशेत् ॥
 भोजयेच्चशतं विप्रान् भक्ष्यभोज्यैः पृथग्वि
 द्यैः ॥ तेषु योऽपि दक्षिणां दत्त्वा गृह्णीयादाशि
 षस्तथा ॥ एवं कृते जगद्धृश्यं सर्वे नश्यंत्युपद्रु

वाः ॥ इति शतचण्डीविधिः ॥

श्रीगणेशाय नमः ॥ अद्येत्यादि० श्री
महाकालीमहालक्ष्मीमहासरस्वतीदिवता
प्रीत्यर्थं चण्डीसप्तशतीपाठारण्यकर्मकरि
ष्ये ॥ तद्दङ्गत्वेनादौकवचारगलाकीलकपठ
नमाद्यन्तयोरष्टोत्तरशतसंख्यनवाणञ्जप
पूर्वकं क्रमेणशान्त्रिसूक्तदेवीसूक्तपठनमंतर
हस्यत्रयपठनंचकारिष्ये ॥ इति संकल्प्य ॥

प्रथमं नमो देव्यै महादेव्यै शिवायै सततं नमः

नमः प्रकृत्यै भद्रायै निरयताः भ्रणताः स्मृताम्

इति मंत्रेण पंचोपचारैः पुरस्तकपूजा कुर्यात् ॥

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमश्चाण्डिकायै ॥

सार्कण्डेय उवाच ॥ ॐ यद्गुह्यं परमं लोकं

सर्वरक्षार्करं नृणाम् ॥ यन्नकरथोचिद्वारब्ध्या

तंतन्मे ब्रह्मिपितामह ॥ ॥ ब्रह्मोवाच ॥ अ

स्तगुह्यतमंविप्रसर्वभूतोपकारकं ॥ देव्या
स्तुक्वचंपुण्यंतच्छृणुष्वमहामुने ॥ १ ॥ प्रथ
मंशैलपुत्रीचद्वितीयंब्रह्मचारिणी ॥ तृतीयं
चन्द्रघण्टेतिक्लृप्माण्डेति चतुर्थकम् ॥ ३ ॥
पञ्चमंस्कन्दमातेतिषष्ठंकात्यायनीतिच ॥
सप्तमंकालरात्रीति महागौरीतिचाष्टमम्
॥ ४ ॥ नवमंसिद्धिदात्रीचनवदुर्गाःप्रकीर्ति

ताः ॥ उक्तान्येता निनामानि ब्रह्मणैवमहा
 त्मना ॥ ५ ॥ अग्निना दह्यमानस्तु शत्रुमध्ये
 गतोरणे ॥ विषमे दुर्गमि चैव भयात शरण
 द्भक्ताः ॥ ६ ॥ न तेषां जायते किञ्चिद्दुःखं भ्रंशं
 कटे ॥ नापदं तस्य पश्यामि शोकदुःखं भयं न
 हि ॥ ७ ॥ यैस्तु भक्त्या स्मृतानूनं तेषां वृद्धिः
 प्रजायते ॥ यैत्वांस्मरन्ति देवैः शिरक्षसेतान्न

संशयः ॥ ८ ॥ प्रेतसंस्थातुचामुण्डावाराही
महिषासना ॥ ऐन्द्रीगजसमारूढावैष्णवी
गरुडासना ॥ ९ ॥ माहेश्वरीवृषारूढाकौ
मारीशिखिवाहना ॥ लक्ष्मीः पद्मासनादे
त्रीपद्महस्ताहरिप्रिया ॥ १० ॥ श्वेतरूपध
रादेवीईश्वरीवृषवाहना ॥ ब्राह्मीहंससमारू
ढा सर्वाभरणभूषिता ॥ ११ ॥ इत्येतामात

३० रःसर्वाःसर्वयोगसमन्विताः ॥ नानाभरण

क०

१६ शोभाढ्यानानारत्नोपशोभिताः ॥ १२ ॥

दृश्यन्तेरथमारूढादेव्यःक्रोधसमाकुलाः ॥

शंखंचक्रंगदांशक्तिहलंचमुसलायुधम् ॥

खेटकंतोमरंचैवपरशुपाशमेवच ॥ १३ ॥

कुन्तायुधंचिशूलंचशार्ङ्गमायुधमुत्तमम् ॥

१७

दैत्यानांदिहनाशायभक्तानामभयायच १४

धारयन्त्यायुधानीत्थिदेवानांचहितायवै ॥
नमस्तेस्तुमहारौद्रेमहाघोरपराक्रमे । १५ ।
महाबलेमहोत्साहेमहाभयविनाशिनि ॥
त्राहिमां देविदुष्प्रेक्ष्ये शत्रूणांभयवर्द्धिनी
॥ १६ ॥ प्राच्यांरक्षतुमामैन्द्रिआ
श्रेष्ठ्यां भयवर्द्धिनी ॥ दक्षिणेऽवतुवारहीनै
र्ऋत्यांखड्गधारिणी ॥ १७ ॥ प्रतीच्यांवारु

णीरक्षेद्वायव्यांभृगवाहिनी॥उदीच्यांपातु
 कौमारी ईशान्यांशूलधारिणी ॥ १८ ॥ ऊ
 र्वंब्रह्माणीमिरक्षेद्वस्तद्विष्णवीतथा॥ एवं
 दशदिशोरक्षेच्चामुण्डाशववाहना॥ १९ ॥ ज
 यामेचाग्रतःपातुविजयापातुपृष्ठतः॥अजि
 तावामपार्श्वतुदक्षिणेचापराजिता ॥२०॥
 शिखामुद्योतिनी रक्षेदुमामूर्ध्नि व्यवस्थि

ता ॥ मालाधरी ललाटे च भ्रुवौ रक्षेद्यश
स्विनी ॥ २१ ॥ त्रिनेत्राचभ्रुवोर्मध्ययम
घण्टाचनासिके ॥ शंखिनीचक्षुषोर्मध्येश्रो
त्रयोद्धारिवासिनी ॥ २२ ॥ कपोलौकालि
कारक्षेत्कर्णमूलेतुशाङ्करी ॥ नासिकायांसु
गन्धाचउत्तरोष्ठेचचञ्चिका ॥ २३ ॥ अधरे
चामृतकलाजिह्वायांचसरस्वती ॥ दन्ता

नुरक्षतुर्कौमारीकंठदेशेतुचण्डिका ॥ २४ ॥

घंटिकांचित्रघंटाचमहामायाचतालुके ॥

कामाक्षी चिबुकं रक्षेद्वाचं मे सर्वमङ्गला

॥ २५ ॥ श्रीवायांभद्रकालीचपृष्ठवंशेशधनुर्ध

री ॥ नीलश्रीवाबहिःकण्ठेनलिकानलकूब

री ॥ २६ ॥ स्कन्धयोःस्वङ्गिनीरक्षेद्वाहूमेव

ज्धारिणी ॥ हस्तयोर्दण्डिनीरक्षेदम्बिका

चांगुलीषुच ॥ २७ ॥ नखाच्छूलेश्वरीरक्षत
कुक्षौरक्षकुलेश्वरी ॥ स्तनौरक्षेन्महादेवीम
नःशोकविनाशिनी ॥ २८ ॥ हृदयेललितदि
वीउदरेशूलधारिणी ॥ नाभौचकामिनीरक्ष
द्रुह्यंगुह्येश्वरीतथा ॥ २९ ॥ पूतनाकामि
कामेद्रुदेमहिषवाहिनी ॥ कट्यां भगवती
रक्षेज्जानुनीविन्ध्यवासिनी ॥ ३० ॥ जंघेम

हाबलारक्षेत्सर्वकामप्रदायिनी ॥ गुल्फयो
 नारसिंही च पादपृष्ठे तुतैजसी ॥ ३१ ॥ पा
 दांगुलीषुश्रीरक्षेत्पादाधस्थलवासिनी ॥
 नखान्दंष्ट्राकरालीचकेशांश्वैवोर्ध्वकेशिनी

॥ ३२ ॥ रोमकूपेषुवकौमारीत्वचंवागीश्वरी
 तथा ॥ रक्तमज्जावसामांसान्यस्थिमेदांसि
 पार्वती ॥ ३३ ॥ अन्त्राणिकालरात्रिश्चपि

त्तंचमुकुटेश्वरी ॥ पद्मावतीपद्मकोशकफेचू
डामणिस्तथा ॥ ३४ ॥ ज्वालामुखी नसा
जालमभेद्यासर्वसंधिषु ॥ शुक्रं ब्रह्माणीभिर
क्षेच्छयांछेत्रेश्वरीतथा ॥ ३५ ॥ अहंकारं
मनोबुद्धिरक्षेन्मधर्मधारिणी ॥ प्राणापानौ
तथाव्यानमुदानंचसमानकम् ॥ ३६ ॥ व
ज्रहस्ताचमैरक्षेत्राणकल्पंचशोभना ॥ रसे

रूपेचगन्धेचशब्देस्पशैचयोगिनी ॥ ३७ ॥

सत्त्वंरजस्तमश्चैव रक्षेत्रा रायणीसदा ॥ आ

ग्ररक्षतुवाराहीधर्मरक्षतु वैष्णवी ॥ ३८ ॥

यशः कीर्तिचलक्ष्मीचधनंविद्यांचचक्रि

णी ॥ गोत्रमिन्द्राणिमेरक्षेतपशून्मेरक्षचण्डि

के ॥ ३९ ॥ पुत्रान्नक्षेन्महालक्ष्मीभार्यारक्षतु

भैरवी ॥ पन्थानंसपथारक्षेन्मार्गक्षेमकरी

तथा ॥ ४० ॥ राजद्वारिमहालक्ष्मीविजया
सर्वतः स्थिता ॥ रक्षाहीनंतुयत्स्थानं वज्रि
तंकवचनतु ॥ ४१ ॥ तत्सर्वैरक्षमेदेविजय
न्तीपापनाशिनी ॥ पद्मेकंनगच्छेत्तुयदी
च्छेच्छुभमात्मनः ॥ ४२ ॥ कवचैनावृतौ
नित्यं यत्र यत्रैव गच्छति ॥ तत्र तत्रार्थलाभ
श्च विजयः सार्वकामिकः ॥ ४३ ॥ यं यंचि

न्तयते कामं तं तं प्राप्नोति निश्चितम् ॥ पर
 २१. मैश्वर्यमतुलंप्राप्स्यते भूतले पुमान् ॥ ४४ ॥
 निर्भयो जायते मर्त्यः संग्रामेष्वपराजितः ॥
 त्रैलोक्ये तु भवेत्पूज्यः कवचेनावृतः पुमान्
 ॥ ४५ ॥ इदं तु देव्याः कवचं देवानामपि दुर्ल
 भम् ॥ यः पठेत्प्रयतो नित्यं त्रिसन्ध्यं श्रद्ध
 यान्वितः ॥ ४६ ॥ देवीकला भवेत्तस्य त्रै

लोक्येष्वपराजितः ॥ जीविद्वर्षशतंसाग्रम
पमृत्युविवर्जितः ॥४७॥ नश्यन्तिव्याधयः
सर्वलूताविस्फोटकादयः ॥ स्थावरंजंगमं
चैवकृत्रिमंचापियद्विषम् ॥ ४८ ॥ अभिच्वा
राणिसर्वाणिमंत्रयंत्राणिभूतले ॥ भूचराः
खेचराश्चैवजलजाश्चोपदेशिकाः ॥४९॥ स
हजाकुलजामालाडाकिनीशाकिनीतिथा ॥

अन्तरिक्षचराघोराडाकिन्यश्च महाबलाः

॥ ५० ॥ ग्रहभूतपिशाचाश्चयक्षगन्धर्वरा

क्षसाः ॥ ब्रह्मराक्षसवेतालाः कूष्माण्डभैर

वादयः ॥ ५१ ॥ नश्यन्तिदर्शनात्तस्थकव

चेहृदिसंस्थिते ॥ मानोन्नतिर्भवेद्द्राज्ञस्तेजो

वृद्धिकरंपरम् ॥ ५२ ॥ यशसाबर्धतेसोऽपि

कीर्तिमण्डितभूतले ॥ जपेत्सप्तशतीं चण्डीं

कृवातुकवचंपुरा ॥ ५३ ॥ यावद्भूमंडलंघ
त्तैसशैलवनकाननम् ॥ तावत्तिष्ठतिमेदि
न्यांसन्ततिःपुत्रपौत्रिकी ॥ ५४ ॥ देहांतिपर
मंस्थानंयत्सुरैरपिदुर्लभम् ॥ प्राप्तोतिपुरुषो
नित्यंमहामायाप्रसादतः ॥ ५५ ॥ लभतेप
रमंरूपंशिवेनसहमोदते ॥ ५६ ॥ इतिवाराह
पुराणे हरिहरब्रह्मविरचितं देव्याः कवचं

समाप्तम् ॥ १ ॥ श्रीजगद्भवाप्यर्पणमस्तु ॥
 ॐ नमश्चण्डिकायै ॥ जयन्तीमंगलाका
 लीभद्रकालीकपालिनी ॥ दुर्गाक्षमाशिवा
 धात्रीस्वाहास्वधानमोस्तुते ॥ १ ॥ जयत्वं
 द्वेविचामुंडेजयभूतातिहारिणि ॥ जयसर्वग
 तेदेविकालरात्रिनमोऽस्तुते ॥ २ ॥ मधुकैटभ
 विद्मः विविधातृवरदेनमः ॥ रूपं देहि जयं दे

हियशोदेहिद्विषोजहि ॥ ३ ॥ महिषासुरनि
नाशिभक्तानां सुखदेनमः ॥ रूपंदेहिजयंदे
हियशोदेहिद्विषोजहि ॥ ४ ॥ रक्तबीजवधे
देविचंडमंडविनाशिनि ॥ रूपंदेहिजयंदे
हियशोदेहिद्विषोजहि ॥ ५ ॥ शुम्भस्यैवनि
शुम्भस्यधृन्नाक्षस्यचमर्दिनि ॥ रूपंदेहिज
यंदेहियशोदेहिद्विषोजहि ॥ ६ ॥ वन्दितां

धियुगेदेविसर्वसौभाग्यदायिनि ॥ रूपंदेहि
 जयंदेहियशोदेहिद्विषोजहि ॥ ७ ॥ अचि
 न्त्यरूपचरितेसर्वशत्रुविनाशिनि ॥ रूपंदे
 हिजयंदेहियशोदेहिद्विषोजहि ॥ ८ ॥ नते
 फ्यःसर्वदाभवत्याचंडिकेदुरितापहे ॥ रूपं
 देहिजयंदेहियशोदेहिद्विषोजहि ॥ ९ ॥ स्तुव
 द्भयोभक्तिपूर्वत्वांचंडिकेक्याधिनाशिनि ॥

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि । १० ।
चंडिके सततं ये त्वामर्चयंती ह भक्तिः ॥ रू
पं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ ११ ॥
देहि सौभाग्यं मारोग्यं देहि मे परमं सुखम् ॥
रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ १२ ॥
विधेहि द्विषतां नाशं विधेहि बलमुच्चकैः ॥
रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि । १३ ।

विधेहिदेविकल्याणं विधेहिपरमांश्रियम् ।

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि । १४ ।

सुरासुराशिरोरत्ननिघृष्टचरणेम्बिके ॥ रूपं

देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ १५ ॥

विद्यावन्तं यशस्वन्तं लक्ष्मीवंतं जनंकुरु ॥

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि । १६ ॥

प्रचंडदैत्यदर्पघ्नचण्डिकेप्रणतायमे ॥ रूपं

देहिजयं देहियशो देहि द्विषो जहि ॥ १७ ॥

चतुर्भुजचतुर्वक्त्रसंस्तुते परमेश्वरि ॥ रूपं

देहिजयं देहियशो देहि द्विषो जहि ॥ १८ ॥

कृष्णो न संस्तुते देवि शश्वद्भक्त्या सदा म्बि

के ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि

॥ १९ ॥ हिमाचलसुतानाथसंस्तुते परम

ेश्वरि ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि

॥ २० ॥ इन्द्राणीपतिसद्भावपूजितेपरमे

श्वरि ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो ज

हि ॥ २१ ॥ देवि प्रचण्डदोर्दण्डैर्यदपविना

ग्निनि ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो ज

हि ॥ २२ ॥ देवि भक्तजनोद्दामदत्तानन्दो

दयेम्बिके ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्वि

षो जहि ॥ २३ ॥ पत्नी मनोरमां देहि मनो

वृत्तानुसारिणीम् ॥ तारिणीं दुर्गसंसारसाग
रस्यकुलोद्भवाम् ॥ २४ ॥ इदंस्तोत्रंपठि
त्वात्तुमहास्तोत्रंपठेन्नरः ॥ सतुसतशतीसं
ख्यावरमामोतिसम्पदाम् ॥ २५ ॥ इति मार्क
ण्डेयपुराणे अर्गलास्तोत्रं समाप्तम् ॥ २ ॥ ॐ
नमश्चाण्डिकायै ॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ विशु
द्धज्ञानदेहाय त्रिवेदीदिव्यचक्षुषे ॥ श्रेयः प्रा

स्तिनिमित्तायनमः सोमार्द्धवारिणे ॥ १ ॥
 सर्वमेतद्विजानीयान्मंत्राणामपि कीलक
 म् ॥ सोपिक्षेममवाप्नोतिसततंजाप्यतरप्परः
 ॥ २ ॥ सिद्धयन्त्यच्चाटनादीनिवस्तूजिस
 कलान्यपि ॥ एतेनस्तुवतां देवीस्तोत्रमन्त्रि
 णसिद्धयति ॥ ३ ॥ नयन्त्रं नौषधंतत्रनकि
 श्चिदपिविद्यते ॥ विनाजाप्येनसिद्धयेतसर्व

मुच्चाटनादिकम् ॥ ४ ॥ समप्राण्यपिसिद्धयं
तिलोकशङ्कामिमांहरः ॥ कृत्वानिमन्त्रया
माससर्वमेवमिदंशुभम् ॥ ५ ॥ स्तोत्रं वै च
ण्डिकायास्तुतच्चगुप्तं चकारसः ॥ समाप्तो
तिसुपुण्येनतां यथावन्नियन्त्रणाम् ॥ ६ ॥
सोपिक्षेममवाप्तोति सर्वमेवनसंशयः ॥ कृ
ष्णायां वा चतुर्दश्यामष्टम्यां वा समाहितः

॥ ७ ॥ ददातिप्रतिगृह्णातिनान्यथैषाप्रसि
द्धयति। इत्थंरूपेणकीलेनमहादेवेनकीलि
तम् ॥ ८ ॥ योनिष्वकीलांविधायैनांनित्यंज
पतिसंस्फुटम् ॥ प्रसिद्धःसगणःसोपिगन्ध
र्वो जायतेनरः ॥ ९ ॥ नचैवाप्यटतस्तस्यभ
यंक्वापीह जायते ॥ नाऽपमृत्युवशंयातिमृ
तोमोक्षमवाप्नुयात् ॥ ० ॥ ज्ञात्वाप्रार

पुत्र कुर्वीत न कुर्वाणो विनश्यति ॥ ततो ज्ञा
त्सैव सम्पन्नमिदम् प्रारभ्यते बुधैः ॥ ११ ॥ सौ
भाग्यादि च यत्किञ्चिद्दृश्यते ललनाजने ॥
तत्सर्वं तत्प्रसादेन तेन जाप्यमिदं शुभम्
। १२ ॥ शनैस्तु जप्यमानेऽस्मिन्स्तोत्रे स
ः पतिरुच्चकैः ॥ भवत्येव समग्रापिततः प्रार
भ्यमेव तत् ॥ १३ ॥ ऐश्वर्यं यत्प्रसादेन सौ

भाग्यारोग्यसम्पदः। शत्रुहानिः परो मोक्षः
स्तूयतेसानकिंजनैः ॥ १४ ॥ इति भगव
त्याः कीलकस्तोत्रं समाप्तम् ॥ ३ ॥ श्रीगण
पतिर्जयति ॥ ॐ अस्य श्रीनवावर्णमंत्र
स्य ॥ ब्रह्मविष्णुरुद्राक्षयः ॥ गायत्र्यु
ष्णिगनुष्टुप्छंदांसि ॥ श्रीमहाकालीमहा
लक्ष्मीमहासरस्वत्यो देवताः ॥ ऐबीजं ॥

ह्रींशक्तिः ॥ ह्रींकीलकम् ॥ श्रीमहाकाली
महालक्ष्मीमहासरस्वतीप्रित्यर्थं जपे विनि
योगः ॥ ब्रह्मविष्णुरुद्रऋषिभ्योनमः शिर
सि गायत्र्युष्णिगनष्टुपुच्छंदोभ्योनमः मुखे ॥
महाकालीमहालक्ष्मीमहासरस्वतीदेवता
भ्योनमः हृदि ॥ ऐंबीजायनमः गुह्ये ॥ ह्रीं
शक्तयेनमः पादयोः ॥ ह्रींकीलकायनमः

नामौ ॥ इतिमूलेनकरौसंशोध्य ॥ ॐ ऐं अं
 गुष्ठाभ्यां नमः ॥ ॐ ह्रीं तर्जनीभ्यां नमः ॥
 ॐ ह्रीं मध्यमाभ्यां नमः । ॐ चामुंडायै अना
 मिकाभ्यां नमः ॥ ॐ विम्बे कनिष्ठिकाभ्यां न
 मः ॥ ॐ ऐं ह्रीं ह्रीं चामुंडायै विम्बे करतलक
 र्पुष्ठाभ्यां नमः ॥ एवं हृदयादि ॥ ततोऽक्षर
 न्यासः ॥ ॐ ऐं नमः शिखायां ॥ ॐ ह्रीं नमः

॥
दाक्षिणतत्र ॥ ॐ ह्रीं नमः वामनेत्रे ॥ ॐ वा
नमः दक्षिणकर्णे ॥ ॐ मं नमः वामकर्णे ॥
ॐ डां नमः दक्षिणनासायाम् ॥ ॐ यै नमः वा
मनासायाम् ॥ ॐ विं नमः मुखे ॥ ॐ च्चैनमः
गृह्ये ॥ एवं विन्यस्याष्टवारं मूलेन व्यापकं कु
र्यात् ॥ ॐ ऐं प्राच्यै नमः ॥ ॐ ऐं आग्नेयै नमः ॥
ॐ ह्रीं दक्षिणायै नमः ॥ ॐ ह्रीं नैर्ऋत्यै नमः ॥

ॐ ह्रीं प्रती च्यै नमः ॥ ॐ ह्रीं वायव्यै नमः ॥

न०

वि०

ॐ चामुंडायै उदी च्यै नमः ॥ ॐ चामुंडायै ई

११

शान्त्यै नमः ॥ ॐ ऐं ह्रीं चामुंडायै विष्णु

ध्वयै नमः ॥ ॐ ऐं ह्रीं चामुंडायै विष्णुभूम्यै

नमः ॥ अथ ध्यानम् ॥ खड्गं चक्रगदेषु चापप

रिधान् शूलं भुशुंडीं शिरः शंखं संदधतीं करै

स्त्रिनयनां सर्वांगभूषावृताम्बानीलाभ्रमद्युति

३१

मास्थपाद्दशकासव महाकालिकांयाम
स्तौत्स्वपितेहरौकमलजाहंतुं मधुं कैटभम्
॥ १ ॥ अक्षस्वपरशुंगदेषुकुलिशंपद्मघनुः
कुंडिकां दण्डंशक्तिमासिचचर्मजलजंघटा
सुराभाजनम् ॥ शूलं पाशसुदर्शनिचदघतीं ह
स्तैः प्रसन्नाननां सेवेसैरिभमार्दिनीमिहम
हालक्ष्मीसरोजस्थिताम् ॥ २ ॥ घंटाशूलह

लानिशंखमुसलेचक्रंधनुःसायकंहस्ताब्जै
 र्दंवतीघनांतविलसच्छीतांशुतुल्यप्रभाम्।
 गौरीदिहसमुद्भवांत्रिनयनामाधारभूतां म
 हापूर्वामित्रसरस्वतीमनुभजेच्छुंभादिदैत्या
 दिनीम् ॥ ३ ॥ अष्टोत्तरशतसंख्ययामंत्ररा
 जं जपेत् ॥ इति नवाणर्विधिः ॥ ॥ अ

थ रात्रिसूक्तम् ॥ ॥ विश्वेश्वरीं जगद्धात्रीं

स्थितिसंहारकारिणीम् ॥ त्रिद्राभगवतीं वि
ष्णोरतुलां तजसः प्रभुः ॥ १ ॥ ब्रह्मोवाच ॥
त्वं स्वाहात्वं स्वधात्वं हि वषट्कारस्वरात्मि
का ॥ सुधात्वमक्षरं नित्ये त्रिधामात्रात्मि
का स्थिता ॥ २ ॥ अर्धमात्रास्थितानि त्याया
नुच्चार्या विशेषतः ॥ त्वमेव संध्यासावित्री त्वं
देवि जननी परा ॥ ३ ॥ त्वयै तद्धार्यते विश्वं त्व

यैतत्सृज्यतेजगत् ॥ त्वयैतत्पाल्यतेदेवित्वं
 मत्स्यंतेचसर्वदा ॥ ४ ॥ विसृष्टौसृष्टिरूपात्वं
 स्थितिरूपाच्च पालने ॥ तथासंहतिरूपां
 तेजगतोऽस्यजगन्मध्ये ॥ ५ ॥ महाविद्याम
 ह्यामायामहामेधामहास्मृतिः ॥ महामौ
 ह्याचभवतीमहादेवीमहासुरी ॥ ६ ॥ प्रकृति
 स्त्वंचसर्वस्य गुणत्रयविभाविनी ॥ काल

रात्रिर्महारात्रिर्मोहरात्रिश्चदारुणा ॥ ७ ॥

त्वं श्रीस्त्वमीश्वरीत्वं त्वीस्त्वं बुद्धिबोधलक्ष
णा ॥ लज्जापुष्टिस्तथातुष्टिस्त्वंशांतिः क्षा
तिरेवच ॥ ८ ॥ स्वद्विनीशूलिनीघोरा

गदिनीचक्रिणीतथा ॥ शंखिनीचापिनी
आणाभुशुंडीपरिघायुधा ॥ ९ ॥ सौम्या

सौम्यतराशेषसौम्येभ्यस्त्वतिसुंदरी ॥ परा

पराणांपरमात्वमेवपरमेश्वरी ॥ १० ॥ यच्च

स०

रा०

किञ्चित्कचिद्भ्रूतुसदसद्भाऽखिलात्मिके ॥

३४

तस्यसर्वस्ययाशक्तिः सात्वंकिंरतूयसेतदा

॥ ११ ॥ यथात्वयाजगत्सद्भाजगत्पात्यसि

द्योजगत् ॥ सोऽपिनिद्रावशंजीतः कस्त्वा

स्तोतुमिहेश्वरः ॥ १२ ॥ विष्णुः शरीरग्रह

णमहमीशानएवच ॥ कारितास्तेयतोत

३४

स्वाङ्कः स्तोतुं शक्तिमान्भवेत् ॥ १३ ॥ सा

त्वमित्यं प्रभावेः स्वैरुदारैर्देविसंस्तुता ॥ सो

ह्येतौ दुराधर्षावसुरौ मधुकैटभौ ॥ १४ ॥ प्र

बोधश्च जगत्स्वामी नीयतामद्युतोलुघु ॥

बोधश्च क्रियतामस्य हंतुर्भूतौ महासुरौ

॥ १५ ॥ इति रात्रिसूक्तं समाप्तम् ॥ * ॥

॥ ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ सप्तशतीन्या

साः ॥ अथप्रथममध्यमोत्तमचरित्राणां ब्र

ह्मविष्णुरुद्राङ्गपथः श्रीमहाकालीमहाल

क्ष्मीमहासरस्वत्योदेवताः गायत्र्युष्णिगानु

ष्टुपृच्छदांसि ॥ नन्दाशाकंभरीभीष्माः शाक्यः

रक्तदंतिकादुर्गाभ्रामर्योबीजानि ॥ आश्रिवा

युः सूर्यस्तत्त्वानि ॥ ऋग्यजुः सामवेदाध्या

नानि ॥ सकलकामनासिद्धये श्रीमहाका

लीमहालक्ष्मीमहासरस्वतीदेवताप्रोत्यर्थं
जपेविनियोगः ॥ तत्रादौन्यासाः ॥ खड्गिनी
शूलिनीघोरागदिनीचक्रिणीतथा ॥ शंखि
नीचापिनीबाणामुशुंडीपरिघायुधा ॥ अंगु
ष्ठाभ्यांनमः ॥ शूलेनपाहिर्नोदेविपाहिस्व
ङ्गेनचाम्बिके ॥ घंटास्वनेननः पहिचाप
ज्यानिःस्वनेनच ॥ तर्जनीभ्यांनमः ॥ प्रा

च्यांरक्षप्रतिच्ययांचचंचडिकेरक्षदक्षिणे ॥ भ्रा
 मणेनात्मशूलस्यउत्तरस्थान्तेथेश्वरि ॥ म
 द्यमाभ्यांनमः ॥ शौम्यानियानिरूपाणित्रै
 लोक्वयेविचरंतिते ॥ यानिचात्यर्थघोराणि
 तैरक्षास्मांस्तथाभुवम् ॥ अनामिकाभ्यां
 नमः ॥ खड्गशूलगदादीनियानिचास्त्राणि
 तैर्बिके ॥ करपल्लवसंगीनितैरस्मान्रक्षसर्व

तः॥कनिष्ठिकाभ्यांनमः॥ सर्वस्वरूपेसर्वे
शेसर्वशक्तिसमन्विते ॥ भयेभ्यस्त्राहिनेदि
विदुर्गोदेविनमोस्तुते॥ करतलकरपृष्ठाभ्यां
नमः॥ एवंहृदयादि ॥ खड्गिनीशूलिनीघो
रा० हृदयायनमः ॥ शूलेनपाहिनोदेवि०
शिरसेस्वाहा ॥ प्राच्यांरक्षप्रतीच्यांच०
शिखायैवषट् ॥ सौम्यानियानिरूपाणि०

कवचायहं ॥ खड्गशूलगदादीनि ० नेत्रत्र
यायवौषट् ॥ सर्वस्वरूपेसर्वेशे ० अस्त्राय
फट् ॥ अथध्यानम् ॥ ॥ विद्युद्दामसमप्रभां
मृगपतिस्कंधस्थितांभीषणांकन्याभिःक
रवालखेटविलसद्दस्ताभिरास्रिविताम् ॥ ह
स्तैश्चक्रधरालिखेटविशिखांश्चापं गुणंत
र्जनीं विभ्राणामनलात्मिकां शशिधरां

दुर्गात्रिनेत्रां भजे ॥ १ ॥ इति ध्यानम् ॥
प्रथमचरित्रस्या ॥ ब्रह्माऋषिः ॥ महाकाली
देवता ॥ गायत्रीछंदः ॥ नंदाशक्तिः ॥ रक्तदं
तिकाबीजं ॥ अग्निस्तत्त्वं ॥ ऋग्वेदः स्वरू
पम् ॥ श्रीमहाकालीप्रित्यर्थं प्रथमचरित्रज
पेविनियोगः ॥ खड्गचक्रगदेषु चापपरिधा
नशूलं मुशुर्डीशिरः शंखं संध्यतीं करैस्त्रिनय

४० नांसर्वांगभूषावृताश्च । नीलाश्रमधृतिमास्य
 ३८ पाददशकंसेवेमहाकालिकां यामस्तौत्स्व
 पितेहरैकमलजोहंतुंमधुकैटभम् ॥ आर्कण्डे
 यत्तवाच ॥ १ ॥ सावर्णिःसूर्यतनयो योभनुः
 कथ्यतेऽष्टमः ॥ निशामयतदुत्पत्तिविस्तरा
 द्भूतोभम ॥ २ ॥ महामायानुभावेनयथाम
 न्वंतराधिपः ॥ सबभूवमहाभागः सावर्णि

स्तनयोरेवः ॥ ३ ॥ स्वाराशिचिषेऽतरेपूर्वंचैत्रवं
शसमुद्भवः ॥ सुरथोनामराजाभूत्समस्तेक्षि
तिमण्डले ॥ ४ ॥ तस्यपालयतः सम्यक्प्र
जाः पुत्रानिवौरसान् ॥ बभूवुः शन्नवोभूपाः
कोलाविध्वंसिनस्तदा ॥ ५ ॥ तस्यतैरभव
द्युद्धमतिप्रबलदण्डिनः ॥ न्यूनैरपिसतैर्युद्धे
कोलाविध्वंसिभिर्जितः ॥ ६ ॥ ततःस्वपुर

मायातोनिजदेशाविषोऽभवत्॥आक्रान्तः

समहाभागस्तैस्तद्गप्रबलारिभिः॥ ७॥ अ

मात्यैर्बलिभिर्दुष्टैर्दुर्बलस्यदुरात्मभिः॥ की

शोबलंचापहंततत्रापिस्वपुरेततः॥ ८॥ त

तोभूगयाव्याजेनहतस्वाम्यः सभूपतिः॥

एवमकीहयमारुह्यजगामगहनंवनम्॥ ९॥

स तत्राश्रममद्राक्षीद्विजवर्यस्य मेघसः॥

प्रशांतश्चापदाकीर्णं मुनिशिष्योपशोभि
तम् ॥ १० ॥ तरुथौकंचित्सकालंचमुनिना
तेनसत्कृतः ॥ इतश्चेतश्चविवरंस्तस्मिन्मु
निवराश्रमे ॥ ११ ॥ सोचिंतयत्तदातत्र
ममत्वाकृष्टचेतनः ॥ मत्पूर्वैः पालितंपूर्वं
मयाहीनंपुरंहितत् ॥ १२ ॥ मद्भृत्यैस्तैर
सद्भृतैर्धर्मतः पाल्यतेनवा ॥ नजानिसप्र

धानोमिशूरहस्तीसदामदः ॥ १३ ॥ ममवै

रिवशंयातः क्वानभोगानुपलप्स्यते ॥ येम

मानुगतानिरयंप्रसादधनभोजनैः ॥ १४ ॥

अनुवृत्तिश्रुवंतेऽद्यकुर्वत्यन्यमहीभृताम् ॥

असम्यग्व्ययशीलैस्तैःकुर्वद्भिः सततं व्य

यम् ॥ १५ ॥ संचितः सोऽतिदुःखेनक्षयंको

शोगमिष्यति ॥ एतच्चान्यच्चसततंचितया

मासपार्थिवः ॥ १६ ॥ तत्रविप्राश्रमाभ्या
शैवैश्वमेकं ददर्शिसः ॥ सपृष्टस्तेन कस्त्वं
भो हेतुश्चागमनेऽत्रकः ॥ १७ ॥ सशोकइ
वकर्स्मात्त्वं दुर्मना इवलक्ष्यसे ॥ इत्याकर्ण्य
वचस्तस्य भूपतेः प्रणयोदितम् ॥ १८ ॥ प्र
त्युवाच सतं वैश्वः प्रश्थाव न तो नृपं ॥ १९ ॥
वैश्व उवाच ॥ २० ॥ समाधिर्नाम वैश्वयोऽ

हमुत्पन्नो वनिनांकुले ॥ २१ ॥ पुत्रदारैर्निर
 स्तश्च वनलोभादसाधुभिः ॥ विहीनश्च वनै
 दारैः पुत्रैरादायमेवनम ॥ २२ ॥ वनम
 भयागतो दुःखी निरस्तश्चासबन्धुभिः ॥ सोऽ
 हं न वै द्विपुत्राणां कुशलाकुशलात्मिकाम्
 ॥ २३ ॥ प्रवृत्तिस्वजनानां च दाराणां चात्र सं
 स्थितः ॥ किं नुतेषां गृहेक्षे समक्षे मं किं नुसांप्र

तम् ॥ २४ ॥ कथंते किं नुसङ्कृता दुर्वृत्ताः किं
नुमेसुताः ॥ २५ ॥ राजोवाच ॥ २६ ॥ यै
निरस्तौ भवौ ह्युधैः पुन्नदारादिभिर्धनैः
॥ २७ ॥ तेषु किं भवतः स्नेहमनुबधातिमान
सम् ॥ २८ ॥ वैश्य उवाच ॥ २९ ॥ एवमेत
द्यथा प्राह भवान् स्मद्गतं वचः ॥ ३० ॥ किं क
रोमि न बधाति मम निष्ठुरतां मनः ॥ यैः सन्त्य

ज्यपितृस्नेहं घनलुब्धवैर्भिराकृतः ॥ ३१ ॥ प

तिस्वजनहार्दचहार्दितेष्वेवमेमनः ॥ क्रिमे

तन्नाभिजानामिजानन्नपिमहामते ॥ ३२ ॥

यत्प्रेमप्रवणंचित्तं विगुणेष्वपिबंधुषु ॥ तेषां

कृतेमेनिःश्वासोदौर्मनस्यंचजायते ॥ ३३ ॥

करोमि किंयन्नमनस्तेष्वप्रीतिषु निष्ठुरम्

॥ ३४ ॥ मार्कण्डेयउवाच ॥ ३५ ॥ ततस्तौ स

हितौ विप्रतं मुनिं समुपस्थितौ ॥ ३६ ॥ स-
माधिर्नामि वैशयोसौ सच पाथिवसत्तमः ॥
कृत्वा तु तौ यथान्यायं यथाहंतेन संविद्म
॥ ३७ ॥ उपविष्टौ कथाः काश्चिच्चक्रतुर्वैशयपा
थिवौ ॥ ३८ ॥ राजोवाचा ॥ ३९ ॥ भगवन्स्त्वा
महं प्रष्टुमिच्छाम्येकं वदस्व तत् ॥ ४० ॥
दुःस्वाग्रयन्मे मनसः स्वचित्ताग्रततां वि

ना ॥ ममत्वंगतराज्यस्यराज्यांगेष्वखिले
 ष्वपि ॥ ४१ ॥ जानतोऽपियथाज्ञस्यकिमेत
 न्मुनिसत्तम ॥ अयंचानिःकृतःपुत्रैर्दीरैर्भृत्यै
 स्तथोज्झितः ॥ ४२ ॥ स्वजनेनचसंत्यक्त
 स्तेषुहादीतथाप्यति ॥ एवमेषतथाहंचद्वा
 वप्यत्यंतदुःखितौ ॥ ४३ ॥ दृष्टदोषेऽपिवि
 षयेममत्वाकृष्टमानसौ ॥ तत्किमेतन्महा

भागयन्मोहोज्ञानिनोरपि ॥ ४४ ॥ ममास्थ
चभवत्येषाविवेकंधस्यमूढता ॥ ४५ ॥
ऋषिरुवाच ॥ ४६ ॥ ज्ञानमस्तिसमस्तस्य
जंतोर्विषयगोचरे ॥ ४७ ॥ विषयश्चमहा
भागयातिचैवंपृथक्पृथक् ॥ दिवांध्याः प्रा
णिनःकेचिद्भ्रान्नाबंधास्तथापरे ॥ ४८ ॥
केचिद्द्विवातथारात्रौप्राणिनस्तुल्यदृष्टयः ॥

ज्ञानिनोमनुजाः सत्यं किं नु ते न हि केवलम्
 ॥४९॥ यतो हि ज्ञानिनः सर्वेषु पक्षिमृगाद्
 यः ॥ ज्ञानं च तन्मनुष्याणां यत्तेषां मृगप
 क्षिणाश्च ॥ ५० ॥ मनुष्याणां च यत्तेषां तुल्य
 मन्यस्तथोभयोः ॥ ज्ञानेऽपि सति पश्येतान्प
 तङ्गाञ्छाबच्चुषु ॥ ५१ ॥ कणमोक्षाहता
 न्मोहात्पीड्यमानानपिक्षुधा ॥ मानुषामनु

जव्याघ्रसाभिलाषाःसुतान्प्रति ॥ ५२ ॥
लोभात्प्रत्युपकारायनन्वेतान्किनपश्यासि
तथापिममतावर्तैर्मोहगर्तेनिपातितः ५३
महामायाप्रभावेण संसारस्थितिकारि
णा ॥ तन्नात्रविस्मयःकार्योयोगनिद्राज
गत्पतेः ॥ ५४ ॥ महामायाहरेश्चैषातयासं
मोह्यतेजगत् ॥ ज्ञानिनामपिचेतांसिद्धवीभ

गवतीहिसा ॥ ५५ ॥ बलादाकृष्यमोहाय
महामायाप्रयच्छति ॥ तयाविसृज्यतेविश्वं
जगदितम्बराचरम् ॥ ५६ ॥ सैषाप्रसन्नावरदा
नृणांभवतिमुक्तये ॥ साविद्यापरमामुक्तेह
तुभूतासनातनी ॥ ५७ ॥ संसारबंधहेतुश्चसै
वसर्वेश्वरेश्वरी ॥ ५८ ॥ राजोवाच ॥ ५९ ॥

भगवन्काहिसादेवीमहामायेतियां भवान्

॥ ६० ॥ ब्रवीतिकथमुत्पन्नासाकमास्याः
किं द्विज ॥ यत्प्रभावाचसादेवीयत्स्वरूपा
यदुद्भवा ॥ ६१ ॥ तत्सर्वं श्रोतुमिच्छामित्व
त्तो ब्रह्मविदांवर ॥ ६२ ॥ ऋषिरुवाच
॥ ६३ ॥ नित्यैवसाजगन्मूर्तिस्तयासर्वमि
दंततम् ॥ ६४ ॥ तथापितत्समुत्पत्तिर्बहु
धाश्रूयतांमम ॥ देवानांकार्यसिद्ध्यर्थमा

विर्भवतिसायदा ॥ ६५ ॥ उत्पन्नैस्त्रितदालो
 क्सेसानित्याप्यभिधीयते ॥ योगानिद्रांयदा
 विष्णुर्जगत्येकार्णवीकृते ॥ ६६ ॥ आस्ती
 र्यशेषममजत्कल्पांतिभगवान्प्रभुः ॥ तदाह्वा
 वशुरौ घोरौ विरुध्यातौ मधुकैटभौ ॥ ६७ ॥
 विष्णुकर्णमलोद्भूतौ हंतुं ब्रह्माणमुद्यतौ ॥
 सनाभिकमलेविष्णोः स्थितो ब्रह्मा प्रजाप

तिः ॥ ६८ ॥ दृष्ट्वा तावसुरौ चोग्रौ प्रसुप्तं च ज
नार्दनम् ॥ तुष्ट्वा वयोगनिद्रां तामेकाग्रहृदय
स्थितः ॥ ६९ ॥ विबोधनार्थं यदहं हरिनेत्र
कृतालयाम् ॥ विश्वेश्वरीं जगद्धात्रीं स्थिति
संहारकारिणीम् ॥ ७० ॥ निद्रां भगवतीं वि
ष्णोरतुलां तिजसः प्रभुः ॥ ७१ ॥ ब्रह्मोवाच
॥ ७२ ॥ त्वं स्वाहा त्वं स्वधा त्वं हि वप्रट्कारः

स्वरात्मिका ॥७३॥ सुधात्वमक्षरेनित्येति

धामान्नात्मिकास्थिता ॥ अर्धमात्रास्थिता

नित्यायानुच्चार्याविशेषतः ॥ ७४ ॥ त्वमेव

संख्यासावित्रीत्वंदेविजननीपरा ॥ त्वयै

तद्धार्यते विश्वं त्वयै तत्सृज्यते जगत् ॥ ७५ ॥

त्वयै तत्पाल्यते देवित्वमस्म्यंते च सर्वदा ॥

विसृष्टौ सृष्टिरूपात्वं स्थितिरूपाच्चपाल

ने ॥ ७६ ॥ तथासंहतिरूपांतिजगतोऽस्य
जगन्मये ॥ महाविद्यामहामायामहामे
धामहास्मृतिः ॥ ७७ ॥ महामोहाचभव
तीमहादेवीमहासुरी ॥ प्रकृतिस्त्वंचसर्व
स्यगुणत्रयविभाविनी ॥ ७८ ॥ कालरा
त्रिमहारात्रिमौहरात्रिश्रद्धारुणा ॥ त्वंश्री
स्त्वमीश्वरी त्वं त्वीस्त्वं बुद्धिर्बोधलक्षणा

४० ॥ ७९ ॥ लज्जापुष्टिस्तथातुष्टिस्त्वंशान्तिः

४८ श्रान्तिरेवच ॥ स्वङ्गिनीशूलिनीघोरारागदि
नीचक्रिणीतथा ॥ ८० ॥ शंखिनीचापि

नीवाणभुशुंडीपरिघायुधा ॥ सौम्यासौ

म्यतराशेषसौम्येभ्यस्त्वतिसुंदरी ॥ ८१ ॥

परापराणांपरमात्वमेवपरमेश्वरी ॥ यच्चार्कं

चित्कचिद्दस्तुसदसद्वास्विलास्मिके ॥ ८२ ॥

तस्य सर्वस्य या शक्तिः सात्वाकिस्तयसे
तदा ॥ यथात्वयाजगत्स्रष्टाजगत्पात्यति
योजगत् ॥ ८३ ॥ सोऽपिनिद्रावशंजीतः
कस्त्वांस्तोतुमिहेश्वरः ॥ विष्णुः शरीर
ग्रहणमहमीशानएवच ॥ ८४ ॥ का
रितास्तेयतोऽतस्त्वांकः स्तोतुंशक्तिमान्भ
वेत् ॥ सात्वमित्थंप्रभावैः स्वैरुदारैर्देविसं

स्तुता ॥ ८५ ॥ मोहयैतौदुरावर्षाविसुरोम

धुक्कटभौ ॥ प्रबोधंचजगत्स्वामीनीयता

मच्युतोल्लघु ॥ ८६ ॥ बोधश्चाक्रियताम

स्यहंतुमेतौमहासुरौ ॥ ८७ ॥ ऋषिरुवाच

॥ ८८ ॥ एवंस्तुतातदादेवीतामसीतत्रवे

धसा ॥ ८९ ॥ विष्णोःप्रबोधनार्थायनिहं

तुंमधुक्कटभौ ॥ नेत्रास्यनासिकाबाहुहृद्

यैभ्यस्तथोरसः ॥ ९० ॥ निर्गम्यदर्शनीत
स्थौब्रह्मणोव्यक्तजन्मनः ॥ उत्तस्थौच
जगन्नाथस्तयामुक्तेजनार्दनः ॥ ९१ ॥
एकाणोविहिशयनात्ततः सदृशेचतौ ॥
मधुकैटभौ दुरात्मानावातिवीर्यपराक्रमौ
॥ ९२ ॥ क्रोधरक्तेक्षणावतुंब्रह्माणंजनि
तोद्यमौ ॥ समुत्थायततस्ताभ्यांयुयुधेम

गवान्हारिः ॥ ९३ ॥ पंचवर्षसहस्राणवाहु
प्रहरणोविभुः ॥ तावध्यतिबलोन्मत्तौम
हामायाविमोहितौ ॥ ९४ ॥ उक्तवंतौवशः
स्मत्तोत्रियतामितिकेशवम् ॥ ९५ ॥ भ
गवानुवाच ॥ ९६ ॥ भवेतामद्य मे तुष्टौ
ममवध्याबुभावपि ॥ ९७ ॥ किमन्ये
नवरेणात्रएतावद्धिवृतंमया ॥ ९८ ॥

ऋषिरुवाच ॥ १९ ॥ वंचिताभ्यामिति
तद्दासर्वमापोमयंजगत् ॥ १०० ॥ विलो
क्यताभ्यांगदितोभगवान्कमलेक्षणः ॥
आवांजहिनयत्रोर्वी सलिलेन परिप्लुता
॥ १०१ ॥ ऋषिरुवाच ॥ १०२ ॥ तथेत्यु
क्त्वाभगवताशंखचक्रगद्गभृता ॥ कृत्वा
चक्रेणवैद्यिन्नेजघनेशिरसीतयोः ॥ १०३ ॥

एवमेषासमुत्पन्नावह्रणासंस्तुतास्वयम् ॥

प्रभावमस्यादेव्यास्तुभूयः शृणुवदामि ते

॥ १०४ ॥ इतिमार्कण्डेयपुराणेशावर्णि

केमन्वन्तरेद्वीमाहात्म्ये मन्वैकटभववोना

मप्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥ उवाच ॥ १४ ॥

अर्ध ॥ २४ ॥ श्लोक ॥ ६६ ॥ एवं

॥ १०४ ॥ मध्यमचरितस्य विष्णुर्क

षिः ॥ महालक्ष्मीदेवता ॥ उष्णिक्छंदः ॥
शाकंभरीशक्तिः ॥ दुर्गाबीजं ॥ वायुस्तत्त्वं ॥
यजुर्वेदः स्वरूपं ॥ महालक्ष्मीप्रीत्यर्थमध्य
मचारितजपेविनियोगः ॥ ॐ अक्षस्त्रवपर
शुंगदेषुकुलिशंपद्मं धनुःकुंडिकां वृंशक्ति
मासिंचचर्मजलजंधटां सुराभाजनं ॥ शूलं
पाशसुदर्शने च दधतीं हस्तैः प्रसन्नाननां

सेवे सैरिभमदिनीमिह महालक्ष्मीं सरोज
 स्थिताम् ॥ ऋषिरुवाच ॥ १ ॥ देवासुरम
 भूयुद्धं पूर्णमब्दशतंपुरा ॥ महिषसुराणाम
 धिषेदेवानांचपुरंदरे ॥ २ ॥ तत्रासुरमहावी
 रैर्द्वैतैर्न्यं पराजितम् ॥ जित्वाचसकला

न्देवानिन्द्रोऽभून्महिषासुरः ॥ ३ ॥ ततः

जितदिवाः पद्मयोनिप्रजापतिम् ॥ पुरस्कृ

त्यगतास्तत्रयत्रेशगरुडध्वजौ ॥४॥ यथावृ
त्तंतयोस्तद्वन्महिषासुरचेष्टितम् ॥ त्रिदशाः
कथयामासुर्देवाभिभवविस्तरम् ॥ ५ ॥ सू
र्यैर्द्राग्न्थानिलेदूनां यमस्यवरुणस्य च ॥ अ
न्येषां चाधिकारान्स स्वयमेवाधितिष्ठति
॥६॥ स्वर्गान्निराकृताः सर्वेतेन देवगणामु
वि ॥ विचरंतियथामर्त्यामहिषेणदुरात्मना

॥७॥ एतद्द्वःकथितं सर्वममरारिविचेष्टितं ॥
 शरणं वः प्रपन्नाः स्मो व वस्तस्य विचिंतयतां
 ॥ ८ ॥ इत्थं निशम्य देवानां वचां सिमधुसूद
 नः ॥ चकार कोपं शंभुश्च भ्रुकुटीकुटिलाननौ
 ॥ ९ ॥ ततो तिकोपपूर्णस्य च क्रिणो वदनात्
 तः ॥ निश्चकाम महत्तेजो ब्रह्मणः शंकरस्य च
 ॥ १० ॥ अन्येषां चैव देवानां शक्रादीनां शरी

रतः ॥ निर्गंतं सुमहत्तेजस्तच्चैक्यं समगच्छ
त ॥ ११ ॥ अतीव तेजसः कूटं ज्वलंतमिव
पर्वतम् ॥ बृहशुस्ते सुरास्तत्र ज्वाला व्यासति दि
गंतरम् ॥ १२ ॥ अतुलंतत्र तेजः सर्वदेवश
रीरजम् ॥ एकस्थं तद्भून्नारीव्यासलो कत्रयं
त्विषा ॥ १३ ॥ यद्भूच्छं भवं तेजस्तेना
जायत तन्मुखम् ॥ याम्येन चाभवन्केशावा

हवो विष्णुतेजसा ॥ १४ ॥ सौम्येनस्तनयो
 र्गुग्मंमध्यंचैद्रेणचाभवत् ॥ वारुणेनचजं
 घोरूनिंतंबस्तेजसामुवः ॥ १५ ॥ ब्रह्मण
 स्तेजसापादौतदंगुल्योऽर्कतेजसा ॥ वसूनां
 चकरांगुल्यःकौबैरेणचनासिका ॥ १६ ॥
 तस्यास्तुदंताःसंभूताःप्राजापत्येनतेजसा ॥
 नयनत्रितयंजज्ञेथापावकतेजसा ॥ १७ ॥

भ्रुवौ च संध्योस्तेजः श्रवणावनिलस्य च
॥ अन्येषां चैव देवानां संभवस्तेजसां शिवा
॥ १८ ॥ ततस्समस्तदेवानां तेजोराशिसमु
द्भवाम् ॥ तां विलोक्य मुदं प्रापुर मरामहि
षादिताः ॥ १९ ॥ शूलं शूलाद्विनिष्कृष्य द
दौ तस्यैपि नाकधृक्त्वाच्चक्रं च दत्तवान्कृष्णः
समुत्पाद्य स्वचक्रतः ॥ २० ॥ शंखं च वरुणः

शक्तिर्ददौ तस्यै हुताशनः ॥ मास्तोदत्तवां
 श्रापं वाणपूर्णतयेषुधी ॥ २१ ॥ वज्रमिन्द्रः
 समुत्पाट्य कुलिशादमराधिपः ॥ ददौ तस्यै
 सहस्राक्षो घंटाभैरावताद्गजात् ॥ २२ ॥ का
 लदंडाद्यमोदंडपाशंचांबुपतिर्ददौ ॥ प्रजाप
 तिश्चाक्षमालां ददौ ब्रह्माकमंडलुम् ॥ २३ ॥
 समस्तरोमकूपेषु निजरश्मीन्दिवाकरः ॥ का

लश्च दत्तवान्खड्गं तस्याश्वमं च निमलम्
॥ २४ ॥ क्षीरोद्दश्रामलंहारमजरेचतथांबरे
॥ चूडामणिं तथादिव्यं कुंडलेकटकानि च
॥ २५ ॥ अर्धचंद्रं तथाशुभ्रं केयूरान्सर्ववा
हुषा ॥ नूपुरौ विमलौ तद्द्वन्द्वैवेयकमनूत्तमम्
॥ २६ ॥ अंगुलीयकरत्नानि समस्तास्व
गुलीषु च ॥ विश्वकर्माद्ददौ तस्यै परशुं चाति

निर्मलं ॥ २७ ॥ अस्त्राण्यनेकरूपपाणितथा
भेद्यंचदंशन ॥ अम्लानपंकजांमालांशिर
स्युरसिचापरास्र ॥ २८ ॥ अद्दद्वज्जलधिस्त
स्यैपंकजंचातिशोभनं ॥ हिमवान्वाहनंसि
हंरत्नानिविधानिच ॥ २९ ॥ द्दवावशून्यं
सुरयापानपात्रंधनाधिपः ॥ शेषश्चसर्वनागे
शोमहामणिविभूषितम् ॥ ३० ॥ नागहारंद

द्वैतस्यैधत्तेयःपृथिवीमिमां ॥ अन्यैरपिसु
रैर्द्वीभिषूषणैरायधैस्तथा ॥ ३१ ॥ सम्मानि
ताननादौच्चैःसाह्वांसंमुहुर्महुः ॥ तस्याना
देनघोरैणकृत्स्नमापूरितंनभः ॥ ३२ ॥ अ
मायतातिमहताप्रतिशब्दोमहानभूत् ॥ च
क्षुभुः सकला लोकारस्समुद्राश्च चकंपिरे
॥ ३३ ॥ चचालवसुधा चेलुःसकलाश्चम

हीधराः॥जयेतिदेवाश्चमुदातामूचुःसिंहवा
 हिनीम् ॥ ३४ ॥ तुष्टुवुर्मुनयश्चैनांभक्तिन
 न्नात्ममूर्तयः॥दृङ्वासमस्तंसंक्षुब्धं त्रैलोक्य
 ममरारयः॥ ३५ ॥ सन्नद्धाखिलसैन्यास्ते
 समुत्तरथ्युरुदयुधाः ॥ आःकिमेतदितिचो
 धाद्वाभाष्यमहिषासुरः । ३६ । अभयधावत
 तंशब्दमशेषैरसुरैर्वृतः।सद्दर्शिततोदिवींव्या

सलोकत्रयां त्विषा ॥ ३७ ॥ पादाक्रात्यानत
भ्रुवङ्किरीदोल्लिखितांबरां । क्षोभिताशेषया
तालांधनुज्यानिःस्वन्नेनताम् ॥ ३८ ॥ दिशो
भुजसहस्रेण समंताद्द्वयाप्यसंस्थितां । ततः
प्रववृते युद्धंतया देव्या सुरद्विषाम् ॥ ३९ ॥
शस्त्रास्त्रैर्बहुधामुक्तेरादीपिता दिगंतरं ॥ महि
षासुरसेनानीश्विक्षुरारुयो महासुरः ॥ ४० ॥

स० युयुधेचामरश्चान्यैश्चतुरंगबलान्वितः ॥ अ० २३

६८ रथानामयुतैः षड्भिरुदग्राख्यो महासुरः

॥ ४१ ॥ अयुध्यतायुतानांचसहस्रेणम

हाहनुः ॥ पंचाशद्भिश्चनियुतैरसिलोमा

महासुरः ॥ ४२ ॥ अयुतानां शतैः षड्भि

र्वाष्वक्ल्लोयुयुधेरणे ॥ गजवाजिसहस्रौ

धैरनेकैः परिवारितः ॥ ४३ ॥ वृत्तोरथा

नांकोट्याचयुद्धे तस्मिन्नयुध्यत ॥ विडा
लाख्योयुतानां च पंचाशान्दिरथायुतैः
॥ ४४ ॥ युयुधेसंयुगेतत्ररथानां परिवा
रितः ॥ अन्येचतत्रायुतशो रथानागहयैर्बृ
ताः ॥ ४५ ॥ युयुधुस्संयुगेदेव्यासहतत्र
महासुराः ॥ कोटिकोटिसहस्रैस्तुरथानां
इन्तिनांतथा ॥ ४६ ॥ हयानांचवृतीयुद्धे

तत्राभून्महिषासुरः ॥ तोमरैर्भिदिपालैश्च
 शक्तिभिर्मुसलैस्तथा ॥ ४७ ॥ युयुधुः सं
 ग्रहेदेव्याखड्गैः परशुपद्भिः ॥ केचिच्चोचि
 क्षिपुः शर्तुः केचित्पाशांस्तथापरैः ॥ ४८ ॥
 देवीं खड्गप्रहारैस्तुतेतांहंतुं प्रचक्रमुः ॥ सापि
 देवी ततस्तानि शस्त्राण्यस्त्राणि चण्डिका
 ॥ ४९ ॥ लीलैव प्रचिच्छेदनिजशस्त्रा

स्रवर्षिणी ॥ अनायस्ताननादेवीस्तूयमा
नासुरार्षिभिः ॥ ५० ॥ मुमोचासुरदेहेषुश
स्त्राण्यस्त्राणिचेश्वरी ॥ सोऽपिऋद्धो घृतसदो
देव्यावाहनकेसरी ॥ ५१ ॥ चचारासुरसै
न्येषुवनेष्विवहुताशनः ॥ निःश्वासान्ममु
चेयांश्चयुध्यमानारणेऽम्बिका ॥ ५२ ॥ त
एवसद्यः संभूतागणः शतसहस्रशः ॥ युयु

द्युस्तेपरशुभिर्भिदिपालासिपद्विशैः ॥ ५३ ॥
 नाशयंतोऽसुरगणान्देवीशक्त्युपबृंहिताः ॥
 अवादयंत पटहान् गणाः शंखांस्तथापरे
 ॥ ५४ ॥ मृदंगांश्चतथैवान्येतस्मिन् युद्धम
 होत्सवे ॥ ततोदेवीत्रिशूलेन गदया शक्तिऋ
 द्धिभिः ॥ ५५ ॥ खड्गादिभिश्च शतशो निज
 घानमहासुरान् ॥ पातयामास चैवान्या

न्धंटास्वनविमोहितान् ॥ ५६ ॥ असुरान्
भुवि पाशेन बध्वा चान्यानकर्षयत् ॥ के
चिद्विधाकृतास्तीक्ष्णैः खड्गपातैस्तथापरै
॥ ५७ ॥ विपोथितानिपातेनगदयामुविशे
रते ॥ वेमृश्वकेचिद्रुधिरं मुसलेन भृशंहताः
॥ ५८ ॥ केचिन्निपतिताभूमौभिन्नाः शू
लेनवक्षसि ॥ निरंतराशरौघेणकृताः केचि

द्रुणाजिरे ॥ ५९ ॥ सेनानुकारिणः प्राणान्
 मुमुचुस्त्रिदशार्दनाः ॥ केषांचिद्ब्राह्मवश्छि
 न्नाश्छिन्नश्रीवास्तथापरे ॥ ६० ॥ शिरां
 सिपेतुरन्येषामन्येमध्येविदारिताः ॥ वि
 च्छिन्नजंघास्त्वपरे पेतुरुर्व्या महासुराः
 ॥ ६१ ॥ एकबाह्वक्षिचरणाः केचिद्द्वेव्याद्वि
 धाकृताः ॥ छिन्नेऽपिचान्येशिरसिपतिताः

पुनरुत्थिताः ॥ ६२ ॥ कबंधाययुधुदेव्याग
हीतपरमायुधाः ॥ ननूतुश्चापरतत्रयुद्धेत्य
लयाश्रिताः ॥ ६३ ॥ कबंधाशिछन्नशिरसः
खड्गशकर्युष्टिपाणयः ॥ तिष्ठतिष्ठेतिभाषं
तोद्देवीमन्येमहासुराः ॥ ६४ ॥ पातितैरथ
नागाश्वैरसुरैश्चवसुंधरा ॥ अगम्यासामब
त्तत्रयन्नाभूत्समहारणः ॥ ६५ ॥ शोणितौ

घामहानद्यस्सद्यस्तत्र विसुसुवुः॥ मध्येचा
 सुरसैन्यस्यवारणासुरवाजिनाम् ॥ ६६ ॥
 क्षणेनतन्महासैन्यमसुराणां तथा म्बिका ॥
 निन्येक्षयं यथा वह्निस्तूणदारुमहाचयम्
 ॥ ६७ ॥ सचासिंहो महानादमुत्सृजन्वृत्के
 सरः ॥ शरीरेभ्योऽमराणां मसूनिवविचि
 न्वति ॥ ६८ ॥ देव्यागणै

द्वं तथासुरैः ॥ यथैषांतुतुषुर्देवाःपुण्यवृष्टिमु
चोदिवि ॥ ६९ ॥ इतिभार्कण्डेयपुराणे सा
वर्णिकेमन्वंतरे देवीमाहात्म्यमहिषासुर
सैन्यवधोनामद्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥ उवा
च ॥ १ ॥ श्लोक ॥ ६८ ॥ एवं ॥ ६९ ॥
एवमादितः ॥ १७३ ॥ ॥ ॥
॥ ऋषिरुवाच ॥ १ ॥ निहन्यमानंत

तसैन्यमवलोक्यमहासुरः ॥ सेनानीश्चि
 क्षुरःकोपाद्यथौयोद्धुमथांबिकाम् ॥ २ ॥
 सदेवींशरवर्षणववर्षसमरेऽसुरः ॥ अथामि
 क्षुगिरिःशृंगतोयवर्षेणतोयदः ॥ ३ ॥ त
 रुयच्छित्वाततोदेवी लीलैवशरोत्करा
 न् ॥ जघानतुरगान्बाणैर्ग्यंतारंचैववाजि
 नाम् ॥ ४ ॥ चिच्छेदचधनुःसधोध्वजं

चातिसमुच्छ्रितम् ॥ विव्याधचैवगात्रिषु
च्छिन्नधन्वानमाशुगैः ॥ ५ ॥ सच्छिन्नध
न्वाविरथोहताश्रोहतसारथिः ॥ अफ्य
धावततां देवीं खड्गचर्मधरोऽसुरः ॥ ६ ॥ सिं
हमाहत्य खड्गेनतीक्ष्णधारणमूर्धनि ॥ आ
जघानभुजेसव्ये देवीमप्यतिवेगवान् ॥ ७ ॥
तस्याः खड्गेभुजं प्राप्य फालनूपनन्दन ॥

स० ततोऽजग्राह शूलं स कोपादरुणलोचनः
६४ ॥ ८ ॥ चिक्षेप चतस्तत्तुभद्रकाल्यांम

हासुरः ॥ जाड्वल्यमानंतेजोभीरविबि
बमिवांबरात् ॥ ९ ॥ दृष्ट्वातदापतच्छू
लं देवीशूलममुञ्चत ॥ तच्छूलं शतघातेन
नीतंसचमहासुरः ॥ १० ॥ हतेतस्मिन्महा
वीर्यमाहिषस्यचमूपतौ ॥ आजगामगजा

रूढश्यामरस्त्रिदशार्दनः ॥ ११ ॥ सोपिशाक्तं
मुमोचाथदेव्यास्तामंबिकाद्रुतम् ॥ हुंकारा
मिहतांभूमौपातयामासनिष्प्रभां ॥ १२ ॥
भद्रांशाक्तनिपतितां दृष्ट्वा क्रोधसमन्वितः ।
चिक्षेपचामरः शूलं बाणैस्तदपिसाच्छिन
त् ॥ १३ ॥ ततः सिंहः समुत्पत्यगजकुंभा
तरेस्थितः ॥ बाहुयुद्धेनयुयुधेतेनोच्चैस्त्रिद

शारिणा ॥ १४ ॥ युध्यमानौ ततस्तौतुत
 स्मान्नागान्महींगतौ ॥ युयुधातेतिसंरंधौ
 प्रहारैरतिदारुणैः ॥ १५ ॥ ततोविगात्खलमु
 त्पत्यनिपत्यचमृगारिणा ॥ करप्रहारैर्णाशि
 रश्चामरस्यपृथक्कृतम् ॥ १६ ॥ उदग्रश्चरणेदे
 व्याशिलावृक्षादिभिर्हतः ॥ दंतमुष्टितलैश्च

दापातैश्चूण्यामासचोद्धतम् ॥ बाष्कलंभि
दिपालैश्चबाणैस्ताम्रतथांधकम् ॥ १८ ॥
उश्रास्यमुग्रवीर्यंचतथैवचमहाहनुम् ॥ त्रि
नेत्राचानिशूलैर्नजघानपरमेश्वरी ॥ १९ ॥
बिडालस्थ्यासिना कायात्पातयामासवैशि
रः ॥ दुर्धरंदुर्मुखंचोभौशरैर्निन्ये यमक्षयम्
॥ २० ॥ एवंसंक्षीयमाणेतुस्वसैन्येमहिषा

सुरः ॥ माहिषेणस्वरूपेणत्रासग्रामासता
नृगणान् ॥ २१ ॥ क्वांश्चित्तुंडप्रहारेणखु
रक्षपैस्तथापशान् ॥ लांगूलताडितांश्चा
न्यान् शृंगाभयांचविदारितान् ॥ २२ ॥ वे
गेनक्वांश्चिदपरान्नादिनभ्रमणेनचानिःश्वा
सपवनेनान्यान्यान्पातयामासभूतले ॥ २३ ॥

ततोऽम्बिका ॥ २४ ॥ सोऽपि कोपान्महा
वीर्यः खुरक्षुण्णमहीतलः ॥ शृंगाभ्यांपर्व
तानुच्चांश्चिक्षेपचननादच ॥ २५ ॥ वेग
भ्रमणविक्षुण्णामहीतस्यव्यशीर्यत ॥ लां
गूलेनाहतश्चाब्धिः प्लावयामास सर्वतः
॥ २६ ॥ ध्रुतशृंगविभिन्नाश्चखंडखंडययु

र्धनाः ॥ श्वासानिलास्ताः शतशो निषेतु
र्भसोऽचलाः ॥ २७ ॥ इतिक्रोवसमा
ध्मात्मापतंतंमहासुरम् ॥ दृष्ट्वासाचंडिका
कोपं तद्दधायतदाकरोत् ॥ २८ ॥ साक्षि
प्वत्तस्यवैपाशंतंबबंधमहासुरम् ॥ तत्या
जमाहिषंरूपंसोऽपिवद्धोमहामूधे ॥ २९ ॥
ततःसिंहोऽभवत्सद्योयावत्तस्याम्बिकाशि

रः ॥ छिनत्ति तावत्पुरुषः खड्गपाणिरह
श्यत ॥ ३० ॥ ततएवाशुपुरुषं देवी चिच्छे
दसायकैः ॥ तं खड्गचर्मणा सार्धं ततः सोऽभू
न्महागजः ॥ ३१ ॥ करेण च महार्सिंहं तं च
कर्षजगर्जच ॥ कर्षतस्तुकरं देवी खड्गेन निर
कृतत ॥ ३२ ॥ ततो महासुरो भूयो माहिषं व
पुरास्थितः ॥ तथैव क्षोभया मासत्रै लोक्यं स

चराचरम् ॥ ३३ ॥ ततः ऋद्धाजगन्माताच
 ण्डिकापानमुत्तमम् ॥ पपौ पुनः पुनश्चैव ज
 हासारुणलोचना ॥ ३४ ॥ ननर्दचासुरः सो
 षिवलवीर्यमदोद्धतः ॥ विषाणाश्यांचाचि
 क्षेप चंडिकां प्रतिभूवरान् ॥ ३५ ॥ साचता
 न्प्रहितांस्तेन चूर्णयंती शरोत्करैः ॥ उवाच
 तंमदोद्धृतमुखरागाकुलाक्षरम् ॥ ३६ ॥ दे

व्युवाच ॥ ३७ ॥ गर्जगर्जक्षणंमूढमधुयाव
रिष्वाम्यहं। मयात्वयिहतेत्रैवर्गाजिभ्यंरथा
भुदेवताः ॥ ३८ ॥ ऋषिरुवाच ॥ ३९ ॥
एवमुक्त्वास्मुरपत्यसारूढातंमहासुरं॥ पा
देनाऋम्यकंठेचशूलैर्नैनमततुडयत् ॥ ४० ॥
ततःसोऽपिपदाऋकंठस्तयान्निजमुश्वात्ततः॥
अर्धनिष्क्रान्तएवासीद्विव्यावीर्येण संवृतः

॥ ४१ ॥ अर्धनिष्क्रांतएवासौयुध्यमानो
महासुरः ॥ तयामहासिनादेव्याशिरश्चिच्छ
त्त्वानिपातितः ॥ ४२ ॥ ततोहाहाकृतंसर्वं
इत्यसैन्यंननाशतत् ॥ प्रहर्षेचपरंजग्मुः
सकलादेवतागणाः ॥ ४३ ॥ तुष्टुवृत्तांसुरा
देवींसहादेव्यैर्महाधिभिः ॥ जगुर्गंधर्वपतयो
ननूतुश्चाप्सरोगणाः ॥ ४४ ॥ इतिमार्कण्डे

यपुराणे सावर्णिके मन्वंतरे देवीमाहा
त्म्ये महिषासुरवधोनामतृतीयोऽध्यायः ॥
॥ ३ ॥ ॥ उवाच ॥ ३ ॥ ॥ श्लोक ॥
॥ ४१ ॥ एवं ॥ ४४ ॥ एवमादितः ॥ २१७ ॥
ऋषिरुवाच ॥ १ ॥ शक्रादयः सुरगणानि
हतेऽतिवीर्ये तस्मिन्दुरात्मनि सुरारिबले च
देव्या ॥ तां तुष्टुवुः प्रणतिनम्रशिरोधरां शवा

गिम्ः प्रहर्षपुलकोद्गमचारुदेहाः ॥ २ ॥ दि
व्याययाततमिदंजगदात्मशक्त्या निशेष
देवगणशक्तिसमूहमूर्त्या ॥ तासंबिक्राम
खिलदेवमहर्षिपूज्यां भक्त्यानताःस्मवि
दधातुशुभानिसानः ॥ ३ ॥ यस्याःप्रभावम
तुलंभगवानंतोब्रह्माहरश्च नहिवक्तुमलं
बलंच ॥ साचंडिकाखिलजगत्परिपालना

य नाशाय चाशुभमयस्य मातं करोतु
॥ ४ ॥ याश्रीः स्वयंसुकृतिनां भवनेष्वल
श्रद्धासतीकुलजनप्रभवस्यलज्जातां त्वां
नताः स्मपरिपालयदेवि विश्वम् ॥ ५ ॥
किंवर्णयामतवरूपमचित्थमेतत्किं चालि
वीर्यमसुरक्षयकारिभूरि ॥ किंचालवेपुच

रितानितवातियानि सर्वेषु देव्यसुरदेवग
णादिकेषु ॥ ६ ॥ हेतुः समस्तजगतां त्रि
गुणापिदोषैर्न ज्ञायसे हरिहरादिभिरप्यपा
रा ॥ सर्वाश्रयाखिलमिदं जगदंशभूतम
व्याकृताहिपरमा प्रकृतिस्त्वमाद्या ॥ ७ ॥

यस्याः समस्तसुरतासमुदीरणेन तृप्तिप्रदा
तिसकलेषु मखेषु देवि ॥ स्वाहासि वैषिण्ये

गणस्यच तृप्तिहेतुरुच्चार्यसेत्वमतएवजन
स्वधाच ॥ ८ ॥ यामुक्तिहेतुरविचित्र
हात्रतात्वमभ्यस्यसे सनियतेद्रियतत्त्वसा
रेः॥ मोक्षार्थिभिर्मुनिभिरस्तसमस्तदोषैर्वि
द्यासिसाभगवती परमाहिदेवि ॥ ९ ॥ शब्दा
त्मिकासुविमलार्थजुषानिधानमुद्गीथरम्य
पदपाठवतांचसाम्नां ॥ देवित्रयीभगवती

भवभावनाप्रवार्ताचसर्वजगतां परमार्तिहं
 त्रीं ॥ १० ॥ मेधासिद्धेविविदिताखिलशास्त्र
 सारा दुर्गासिद्धुर्गभवसागरनौरस्रंगा ॥ श्रीः
 कैटभारिहृदयैककृताधिवासागौरी त्वमेव
 शशिभौलिकृतप्रतिष्ठा ॥ १ ॥ ईषत्सहास
 ममलं परिपूर्णचंद्रविम्बानुकारिकनकोत्त
 मकान्तिकांतम् । अत्यद्भुतं प्रहृतमात्तरुधात

थापि वक्रं विलोक्य सहसा महिषासुरेण
 ॥ १२ ॥ दृष्ट्वा तु देविकुपितं भ्रुकुटीकरालमुद्य
 च्छशां कसहृशच्छवियन्नसद्यः ॥ प्राणान्मु
 मोच महिषस्तदतीवचित्रं कैर्जीव्यतेहिकु
 पितांतकदर्शनेन ॥ १३ ॥ देवि प्रसीद परमा
 भवती भवाय सद्यो विनाशायसि कोपवती
 कुलानि ॥ विज्ञातमेतदधुनैव ग्रहस्तमेतन्नी

तंवलंसुविपुलंसहिषासुरस्य ॥ १४ ॥ तिसंब
 ता जनपदेषुवनानितेपांतेपांयशांसिनच
 सीदतिवर्मवर्गः । धन्यास्तएवनिभृतात्मज
 भृत्यदारायेषांसदाभ्युदयदाभवती प्रसन्ना
 ॥ १५ ॥ धर्म्याणिदेविसकलानिसदैवक
 मर्ण्यत्याहतः प्रतिदिनं सुकृतीकरोति ॥
 स्वर्गप्रयातिचततोभवतीप्रसादाह्लोकत्रये

पिफलदाननुद्विवितेन ॥ १६ ॥ दुर्गस्मृताह
रसिभीतिमशेषजंतोः स्वस्थैः स्मृतामतिम
तीवशुभांददासि ॥ दारिद्र्यदुःखभयहारि
णिकात्वदन्या सर्वोपकारकरणाय सदाद्रु
चिन्ता ॥ १७ ॥ एभिर्हैतैर्जगद्दुपैतिसुखंतथै
तेकुर्वंतुनामनरकायचिरायपापं ॥ संग्राम
मृत्युमधिगम्यदिवं प्रयांतुमत्वेतिनूनमहि

तान्विनिहंसिदेवि ॥ १८ ॥ दृष्ट्वैव किं न भवती
 प्रकरोति भस्मसर्वा सुरानरिषु यत्प्रहिणोपि
 शस्त्रां ॥ लोकान्प्रयांतुरिपवोऽपि हि शस्त्रपृता
 इत्थं मतिर्भवति तेष्वहितेषु साध्वी ॥ १९ ॥
 खड्गप्रभानि करविरुफुरणैस्तथैत्रैः शूलाग्र
 कान्तिनिवहेन दृशोऽसुराणाम् ॥ यन्नागता
 विलयमंशुमदिंदुखंडयोग्याननं तव विलो

कयतांतिदितत् ॥ २० ॥ दुर्वृत्तवृत्तशमनंतवदे
विशीलंरूपंतथैतद्विचित्रयमतुल्यमन्धैः।
वीर्यं चहंतुहृतदेवपराक्रमाणांवैरिष्वपिप्र
कटितैवदयात्वेयथम् ॥ २१ ॥ किंनोपमाम
वतुतेऽस्यपराक्रमस्य रूपंचशत्रुभयकार्य
तिहारिकुत्र ॥ चित्तेकृपासमरनिष्ठुरताचद
ष्टात्वग्र्येव देविवरदेभुवनत्रयेऽपि ॥ २२ ॥

त्रैलोक्यमेतदखिलं रिपुनाशनेन त्र्यातं त्वया
 समरभूर्धनितेऽपि हत्वा ॥ नीतादिवं रिपुगणा
 भयमप्यपास्तमस्माकमुन्मदसुरारिभवं न
 मस्ते ॥ २३ ॥ शूलैः न पाहिनो दिवि पाहि ख
 ज्ञेन चाग्निर्विके ॥ घण्टास्वनेन नः पाहि चाप
 ज्यानिःस्वनेन च ॥ २४ ॥ प्राच्यां रक्ष प्रती
 च्यां च चण्डिके रक्ष दक्षिणे ॥ भ्रामणेनात्म

शूलस्य उत्तरस्यां तथेश्वरि ॥ २५ ॥ सोम्या
नियानिरूपाणि त्रैलोक्ये विचरंति ॥ या
निचात्यर्थघोराणि तैरक्षास्मांस्तथा भुवम्
॥ २६ ॥ खड्गशूलगदादीनियानि चास्त्राणि
तेऽम्बिके ॥ करपल्लवसंगीनितैरस्मान्नक्षस
र्वतः ॥ २७ ॥ ऋषिस्वाच ॥ २८ ॥ एवंस्तुता
सुरैर्विव्यैः कुसुमैर्नन्दनोद्भवैः ॥ अर्चिता जग

तांवात्रीतन्नगंवानुलेपनैः॥ ३१॥ भक्त्या
 समस्तैस्त्रिदशैर्दिव्यैर्वृषैःसुवृषिता॥ प्राहप्र
 साक्षुसुमुखीसमस्तान्प्रणतांसुरान्॥ ३०॥
 देव्युवाच॥ ३१॥ त्रिप्रतां त्रिदशाः सर्वेय
 दस्मत्तोऽभिवांछितम् ॥ ३२॥ देवा ऊचुः
 ॥ ३३॥ भगवत्याकृतंसर्वेनकिंचिदवशि
 ष्यते॥ यदयंनिहतःशत्रुरस्माकंमहिषासुरः

॥ ३४ ॥ यदिचापिवरोदेयस्त्वयास्माकंम
हेश्वरि॥ संस्मृतासंस्मृतात्वंनोहिंसेथाः पर
मापदः। ३५। यश्चमर्त्यःस्तवैरेभिस्त्वांस्तो
ष्यत्यमलानने ॥ तस्यवित्तद्धिविभवैर्धन
दारादिसंपदाम्॥ ३६ ॥ बृद्धयेऽस्मत्प्रसन्ना
त्वंभवेथाः सर्वदाम्बिके॥ ३७॥ ऋषिरुवाच
॥ ३८॥ इतिप्रसादितादेवैर्जगतोऽर्थतथात्म

नः ॥ तत्रैत्युक्तवामद्रकालीवभूवांताहिता
 नृप ॥ ३९ ॥ इत्येतत्कथितंभूपसंभूतासाय
 थापुरा ॥ देवीदेवशरीरेभ्योजगत्रयहितैपि
 णी ॥ ४० ॥ पुनश्चगौरीदिहात्सासमुद्भूताय
 थाभवत् ॥ वधायदुष्टदैत्यानांतथाशुंभनि
 शुंभयोः ॥ ४१ ॥ रक्षणायचलोकानांदि
 वानामुपकारिणी ॥ तच्छृणुष्वमयाख्यातं

यथावत्कथयामिते ॥ ४२ ॥ इति श्रीमार्कण्डे
यपुराणे सावर्णिनेम ० देवीसा ० शक्रादि
स्तुतिर्नामचतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ उवाच ॥ ५ ॥
अर्ह ॥ २ ॥ श्लोकाः ॥ ३६ ॥ एवं ॥ ४२ ॥
एवमादितः ॥ २५९ ॥ उत्तमचरितस्य रू
द्रक्षुषिः ॥ महासरस्वती देवता ॥ अनुष्टुप्छं
दः ॥ भीमाशक्तिः ॥ भ्रामरीबीजम् ॥ सूर्यस्त

त्वं ॥ सामवेदः स्वरूपं ॥ महासरस्वती प्रीत्य

थैऽत्तमचरितजपे विनियोगः ॥ घण्टाशूल
हृत्पानिशंखमुसले चक्रं वनूः सायकं हस्ता
ब्जैर्द्वती घनांतविलसच्छीतांशुतुल्यप्र
भाम् ॥ गौरीदेहसमुद्भवां त्रिनयनामाधार
भृतां महापूर्वामत्र सरस्वतीमनुभजेच्छुभा
दिष्ट्यादिनीम् ॥ ऋषिरुवाच ॥ १ ॥ पुरा

शुंभनिशुंभाभ्यामसुराभ्यांशचीपतेः ॥ त्रै
लोक्यं यज्ञभागाश्च हतामदबलाश्रयात्
॥ २ ॥ तावेवसूर्यतांतद्द्विधिकारंतथैद्व
म् ॥ कौबेरमथयाम्यंचचकतिवरुणस्यच
॥ ३ ॥ तावेवपवनाद्धिचचकतुर्वह्निकर्मच ॥
ततोदेवाविनिर्धूताभ्रष्टराज्याः पराजिताः
॥ ४ ॥ हताधिकारास्त्रिदशास्ताभ्यांसर्वेनि

राकृताः ॥ महासुराभ्यांतां देवीं संस्मरंत्यप
 राजिताम् ॥ ५ ॥ तयास्माकं वरोदत्तो यथा
 पत्सुस्मृता खिलाः ॥ भवतां नाशयिष्यामि
 तत्क्षणात्परमापदः ॥ ६ ॥ इति कृत्वामतिं द्वि
 बाहिमवंतं नगे श्वरम् ॥ जग्मुस्तत्र ततो देवीं
 विष्णुमायां प्रतुष्टुवुः ॥ ७ ॥ आदिवा ऊचुः ॥ ८ ॥
 नमो देव्यै महादेव्यै शिवायै सततं नमः ॥ न

मःप्रकृत्यै भद्रायै नियताः प्रणताः स्मता
स्र ॥ ९ ॥ शौद्रायै नमो नित्यायै गौर्यै धात्र्यै
नमोनमः ॥ ज्योत्स्नायै चंद्ररूपिण्यै सुखा
यै सततं नमः ॥ १० ॥ कल्याण्यै प्रणतां वृ
द्ध्यै सिद्धयै कर्म्यै नमोनमः ॥ नैर्ऋत्यै भूम
तां लक्ष्म्यै शर्वाण्यै ते नमोनमः ॥ ११ ॥ दुर्गा
यै दुर्गापार्यै सारायै सर्वकारिण्यै ॥ ख्यात्यै

तथैवकृष्णायैवृद्धायै सततं नमः ॥ १२ ॥ अ

तिसौम्यातिरौद्रायै नतास्तस्यै नमोनमः ॥

नमोजगत्प्रतिष्ठायै देव्यै कुर्यै नमोनमः

॥ १३ ॥ या देवी सर्वभूतेषु विष्णुभायति
शब्दिता ॥ नमस्तस्यै ॥ १४ ॥ नमस्तस्यै

॥ १५ ॥ नमस्तस्यै नमोनमः ॥ १६ ॥ या

देवी सर्वभूतेषु चेतनेत्यभिधीयते ॥ नमस्त

स्यै ॥ १७ ॥ नमस्तस्यै ॥ १८ ॥ नमस्त
स्यै नमो नमः ॥ १९ ॥ या देवी सर्वभूतेषु
बुद्धिरूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ २० ॥
नमस्तस्यै ॥ २१ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः
॥ २२ ॥ या देवी सर्वभूतेषु निद्रारूपेण
संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ २३ ॥ नम
स्तस्यै ॥ २४ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः

॥ २५ ॥ यादेवीसर्वभूतेषुक्षुवारूपेणसं

स्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ २६ ॥ नमस्तस्यै

॥ २७ ॥ नमस्तस्यैनमोनमः ॥ २८ ॥ यादे

वीसर्वभूतेषुच्छाया रूपेणसंस्थिता ॥ नम

स्तस्यै ॥ २९ ॥ नमस्तस्यै ॥ ३० ॥ नम

स्तस्यै नमोनमः ॥ ३१ ॥ यादेवीसवभूतेषु

शक्तिरूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ३२ ॥

नमस्तस्यै ॥ ३३ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः

॥ ३४ ॥ यादेवीसर्वभूतेषुतूष्णारूपेणसं

स्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ३५ ॥ नमस्तस्यै

॥ ३६ ॥ नमस्तस्यैनमोनमः ॥ ३७ ॥ या

देवीसर्वभूतेषुक्षांतिरूपेणसंस्थिता ॥ नम

स्तस्यै ॥ ३८ ॥ नमस्तस्यै ॥ ३९ ॥ नम

स्तस्यैनमोनमः ॥ ४० ॥ यादेवीसर्वभूतेषु

जातिरूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ४१ ॥

नमस्तस्यै ॥ ४२ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः

॥ ४३ ॥ यादेवीसर्वभूतेषुलज्जारूपेणसं

स्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ४४ ॥ नमस्तस्यै

॥ ४५ ॥ नमस्तस्यै नमोनमः ॥ ४६ ॥ या

देवीसर्वभूतेषुशान्तिरूपेणसंस्थिता ॥ नम

स्तस्यै ॥ ४७ ॥ नमस्तस्यै ॥ ४८ ॥ नमस्त

स्यै नमो नमः ॥ ४९ ॥ या देवी सर्वभूतेषु
द्धारूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ५० ॥ नम
स्तस्यै ॥ ५१ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ५२ ॥
या देवी सर्वभूतेषु कांतिरूपेण संस्थिता ॥
नमस्तस्यै ॥ ५३ ॥ नमस्तस्यै ॥ ५४ ॥ न
मस्तस्यै नमो नमः ॥ ५५ ॥ या देवी सर्वभूते
षु लक्ष्मीरूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै

॥ ५६ ॥ नमस्तस्यै ॥ ५७ ॥ नमस्तस्यै नमो
 नमः ॥ ५८ ॥ या देवी सर्वभूतेषु वृत्तिरूपेण
 संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ५९ ॥ नमस्तस्यै
 ॥ ६० ॥ नमस्तस्यै नमोनमः ॥ ६१ ॥ या
 देवी सर्वभूतेषु स्मृतिरूपेण संस्थिता ॥ नम
 स्तस्यै ॥ ६२ ॥ नमस्तस्यै ॥ ६३ ॥ नम
 स्तस्यै नमोनमः ॥ ६४ ॥ या देवी सर्वभूतेषु

दयारूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ६५ ॥
नमस्तस्यै ॥ ६६ ॥ नमस्तस्यैनमोनमः
॥ ६७ ॥ यादेवीसर्वभूतेषुतुष्टिरूपेणसंस्थि
ता ॥ नमस्तस्यै ॥ ६८ ॥ नमस्तस्यै ॥ ६९ ॥
नमस्तस्यैनमोनमः ॥ ७० ॥ यादेवीसर्वभूते
षुमातृरूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ७१ ॥
नमस्तस्यै ॥ ७२ ॥ नमस्तस्यैनमो नमः

॥ ७३ ॥ यादिवीसर्वभूतेषु भ्रांतिरूपेणसं

स्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ७४ ॥ नमस्तस्यै

॥ ७५ ॥ नमस्तस्यैनमोनमः ॥ ७६ ॥ इंद्रिया

णामधिष्ठात्रीभूतानां चाखिलेषुया ॥ भूते

षुसततंतस्यैव्याप्यैदेव्यैनमोनमः ॥ ७७ ॥

चित्तिरूपेण या कृत्स्नमेतद्द्व्याप्य स्थिता

जगत् ॥ नमस्तस्यै ॥ ७८ ॥ नमस्तस्यै

॥ ७९ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ८० ॥ स्तु
ता सुरैः पूर्वमभीष्टसंश्रयात्तथा सुरैर्द्रुणदिने
षुसेविता ॥ करोतु सानः शुभहेतुरीश्वरी शु
भानिभद्राण्यभिहंतुचापदः ॥ ८१ ॥ यासां
प्रतं चोद्धतदैत्यतापितैरस्माभिराशाचसुरै
र्नमस्यते ॥ याचस्मृतातत्क्षणमेवहन्ति नः
सर्वापदोभक्तिविनम्रमूर्तिभिः ॥ ८२ ॥

ऋषिस्त्वाच ॥ ८३ ॥ एवंस्तवादिद्युक्तानां दि
 वानां तत्र पार्वती ॥ स्नातुमभ्याययौ तोय
 जाह्नव्या नृपनंदन ॥ ८४ ॥ सा ब्रवीत्तान्सु
 रान्सुभ्रूर्भवद्भिः स्तूयतेऽत्रका ॥ शरीरकोश
 तश्चास्याः समुद्भूता ब्रवीच्छ्रवा ॥ ८५ ॥
 स्तोत्रं ममैतत्क्रियते शुभदैत्यनिराकृतैः ॥ दे
 वैः समेतैः समरेनिशुंभेन पराजितैः ॥ ८६ ॥

शरीरकोशाद्यत्तस्याः पार्वत्यानिःसृताम्बि
का ॥ कौशिकीतिसमस्तेषुततो लोकेषुगी
यते ॥ ८७ ॥ तस्यांविनिर्गतायांतुकृष्णा
भूत्सापिपार्वती ॥ कौशिकीतिसमाख्याता
हिमाचलकृताश्रया ॥ ८८ ॥ ततोऽम्बिकां
परंरूपंविभ्राणांसुमनोहरम् ॥ ददर्शचंडोमुं
दृश्यभृत्यैशुंभनिशुंभयोः ॥ ८९ ॥ ताभ्यांशुं

भाय चारुयाताअतीवसुमनोहरा॥काप्या

स्तेस्त्रीमहारजभासयंतीहिमाचला॥९०॥

नैवताहृक्क्षचिद्रूपं दृष्टं केनचिदुत्तमं । द्वाय

तांकाप्यसौदेर्वागृह्यतां चासुरेश्वर ॥९१॥

स्त्रीरत्नमतिचावर्गि द्योतयंती दिशस्त्व

षा ॥ सातुतिष्ठतिदैत्यैर्द्रुतांभवान्द्रष्टुमर्हति

॥ ९२ ॥ यानिरत्नानिमणयोगजाश्वादी

निर्वेप्रभा ॥ त्रैलोक्ये तु समस्तानि सांप्रतं
भांतितेगृहे ॥ ९३ ॥ ऐरावतः समानीतो गज
रत्नपुरन्दरात् ॥ पारिजाततरुश्चाग्रंतथैवो
च्चैः श्रवाहयः ॥ ९४ ॥ विमानंहंससंयुक्तमेत
त्तिष्ठतितेऽगणे ॥ रत्नभूतमिहानीतं यदासी
द्देवसोद्भुतम् ॥ ९५ ॥ निधिरषमहापद्मः स
मानीतो धनेश्वरात् ॥ किंजल्किनीद्वौचा

विधर्मात्तामम्लानपंकजाम् ॥ ९६ ॥ छत्रंते
 वारुणंगेहिकांचनस्त्रावितिष्ठति । तत्रायंस्यं
 दनवरोयःपुरासीत्प्रजापतेः ॥ ९७ ॥ मृत्योरु
 त्कांतिदानामशक्तिरीशत्वयाहता ॥ पाशः
 सलिलराजस्यभ्रातुस्तवपरिश्रहे ॥ ९८ ॥ नि
 शुंभस्याब्धिजाताश्च समस्ता रत्नजातयः
 ॥ वह्निरपि ददौतुभ्यमग्निशौचे चवाससी

॥ ९९ ॥ एवं देवैर्द्रव्यैर्नासि स भस्तान्याहता
निति ॥ स्त्रीरत्नमेषाकल्याणत्वियाकस्मान्न
गृह्यते ॥ १०० ॥ ऋषिरुवाच ॥ १ ॥ निशम्ये
तिवचःशुभः सतदाचंडमंडयोः ॥ प्रेषयामा
ससुश्रीवंदूतं देव्यामहासुरम् ॥ २ ॥ इति चेति
चवक्तव्यासागत्वावचनान्मम ॥ यथाचा
क्येति संप्रीत्यात्थाकार्यत्वया लघु ॥ ३ ॥

स्रतन्नगत्वायत्रास्तेशैलोद्देशेऽतिशोभने ॥

सादिवी तां ततःप्राहश्लक्ष्णं मधुरयागिरा

॥ ४ ॥ दूतलवाच ॥ ५ ॥ देविदेत्येश्वरःशुभ

सैलोक्त्रयेपरमेश्वरः ॥ दूतोऽहंप्रेषितस्तेनत्व

त्सकाशमिहागतः ॥ ६ ॥ अव्याहताज्ञः

सर्वासुयःसदादेवयोनिषु ॥ निर्जिताखिलैर्दे

त्यारिः सयदाहशृणुष्वतत् ॥ ७ ॥ ममत्रैलो

कयमखिलंममदेवावशानुगाः ॥ यज्ञभागा
नहंसर्वानुपाश्र्नामिपृथक्पृथक् ॥ ८ ॥ त्रै
लोकयेवररत्नानिममवश्यान्यशेषतः ॥ त
थैवगजरत्नंचहतंदेवद्रवाहनम् ॥ ९ ॥ क्षिरो
दमथनोद्धृतमश्वरत्नंममामरैः ॥ उच्चैःश्रव
ससंज्ञंतत्प्राणिपत्यसमर्पितम् ॥ १० ॥ या
निचान्यानिदेवेषुगंधर्वेषूरगेषुच ॥ रत्नमू

तानि भूतानितानिमज्ज्येवशोभने ॥ ११ ॥

स्वीरत्नभूतांत्वादेवि लोकैमन्यामहेवयं ॥

सात्वमस्मानुपागच्छयतोरत्नभुजोवयम्

॥ १२ ॥ मां वाममानुजंवापिनिशुंभमुशवि

क्रमम् ॥ भजत्वंचंचलापांगिरत्नभूतासि वै

यतः ॥ १३ ॥ परमैश्वर्यमतुलंप्राप्स्यसेम

त्परिश्रहात् ॥ एतद्बुद्ध्यासमालोक्यमत्परि

ग्रहतां व्रज ॥ १४ ॥ ऋषिरुवाच ॥ १५ ॥

इत्युक्त्वा सा तदा देवी गंगं भीरांतः स्मितताजगौ ॥

दुर्गा भगवती भद्राय ये दं धार्यते जगत् १६ ॥

देव्युवाच ॥ १७ ॥ सत्यमुक्तं त्वयानानामि

ध्यायां किंचित्त्वयोदितं ॥ त्रैलोक्याधिपतिः

शुभो निशुंभश्चापितादृशः ॥ १८ ॥ किं त्वन्न

यत्प्रतिज्ञातं मिथ्या तत्क्रियते कथम् ॥ श्रूय

तामल्पबुद्धित्वात्प्रतिज्ञायाकृतापुरा १९ ॥

योमांजयति संग्रामे योमिदं व्यपोहति ॥

योमिप्रतिबलोलोके समे भर्ता भविष्यति

॥ २० ॥ तदागच्छतुशुभोऽन्ननिशुंभोवाम

हासुरः ॥ मांजित्वाकिंचिरञ्जपाणिगृह्णा

तुमलघु ॥ २१ ॥ दूततवाच ॥ २२ ॥ अवलि

प्तासिमैवंतवदे विष्णुहिममग्रातः ॥ त्रैलोक्ये

कःपुमांस्तिष्ठेदश्रुंभनिशुंभयोः ॥ २३ ॥
अन्येषामपि दैत्यानां सर्वे देवा न वैयुधि ॥
तिष्ठन्ति संमुखे देविकंपुनः स्त्रीत्वमेक्किक्का
॥ २४ ॥ इंद्राद्यास्सकला देवास्तस्थुर्येषान
संयुगे ॥ शुभादीनां कथंतेषां स्त्रीप्रयास्यसि
संमुखम् ॥ २५ ॥ सात्वंगच्छमयैवोक्तापा
श्वशुंभनिशुंभयोः ॥ केशाकर्षणनिर्धृतगौर

वामागमिष्यसि ॥ २६ ॥ देव्युवाच ॥ २७ ॥

एवमेतद्ग्रीशुभोनिशुभश्चातिवीर्यवान् ॥
किं करोमि प्रतिज्ञा मे यदनालोचितापुरा
॥ २८ ॥ सत्वंगच्छमयोक्तं ते यदेतत्सर्वमा

दृतः ॥ तदा च क्ष्वासुरैर्द्रायसचयुक्तं करोतु त
त् ॥ १२९ ॥ इति मार्कण्डेयपुराणे सा

वर्णिके मन्वन्तरे देवीमाहात्म्ये देव्याद्भूतसं

वादेनामपंचमोऽध्यायः ॥ ५ ॥ उवाच ॥
॥ १ ॥ खंडानि ॥ ६६ ॥ श्लोक ॥ ५४ ॥
॥ एवं ॥ १२९ ॥ एवमादितः ॥ ३८८ ॥
ऋषिरुवाच ॥ १ ॥ इत्याकर्ण्यवचोदेव्याः
सदूतोमर्षपूरितः ॥ समाचष्टसमागम्यदैत्य
राजाथविस्तरात् ॥ २ ॥ तस्यदूतस्यतद्वा
क्यमाकर्ण्यसुरराट्मतः ॥ सक्त्रोधः प्राहैद

त्यानामाधिपंघूम्रलोचनम् ॥ ३ ॥ हेवूम्रलो
 चनाशुत्वंस्वसैन्यपरिवारितः तामानयब
 लाहुष्टांकेशाकर्षणविह्वलां ॥ ४ ॥ तत्परिआ
 णदःकश्चिद्यदिवोत्तिष्ठतेपरः ॥ संहतव्योम
 रोवापियक्षोगंधवर्षएववा ॥ ५ ॥ क्कषिस्वाच
 ॥ ६ ॥ तिनाज्ञातस्ततः शीघ्रंसदैत्योधूम्रलोच
 नः ॥ वृतः षष्ठ्यासहस्राणामसुराणां द्रुतंय

यौ ॥ ७ ॥ सदृष्टातांततोदेवीतुहिनाचलसं
स्थिताम् ॥ जगादोच्चैः प्रयाहोतिमूलंशुभनि
शुभयोः ॥ ८ ॥ नचेत्प्रीत्याद्यभवतीमद्भुतारि
मुपैष्यति ॥ ततोबलान्नयाम्येषकेशाकर्षण
विह्वलाम् ॥ ९ ॥ देव्युवाच ॥ १० ॥ दैत्येश्वरे
णप्रहितोबलवान्बलसंवृतः ॥ बलान्नयसि
मामेवंततः किंतेकरोम्यहम् ॥ ११ ॥ ॐ

पिरुवाच ॥ १२ ॥ इत्युक्तः सोऽभ्यधाव
 तामसुरो वृषल्लोचनः ॥ हुंकारेणैव तं भस्म
 साचकारां विकाततः ॥ १३ ॥ अथ क्रुद्धं महा
 सैन्यमसुराणां तथा म्बिका ॥ ववर्षसायकै
 स्तीक्ष्णैस्तथाशक्तिपरश्वधैः ॥ १४ ॥ ततो
 ध्रुतसटः कोपात्कृत्वानादंसुभैरवभ्र ॥ पपाता
 सुरसेनायां सिंहो दिव्याः स्ववाहनः ॥ १५ ॥

कांश्चित्करप्रहारिणैर्दैत्यानास्त्र्येनचापरान्॥
आक्रान्त्याच्चाधिरेणान्यान्यान्सजधानमहासु
रान् ॥ १६ ॥ केषांचित्पाट्यामास नखैः
कोष्ठांनिकेसरी॥ तथातलप्रहारिणाशिरांसि
कृतवान्पृथक् ॥ १७ ॥ विच्छिन्नबाहुशिर
सःकृतास्तेनतथापरं ॥ पपौचरुधिरंकोष्ठा
दन्येषांधृतकेसरः ॥ १८ ॥ क्षणेनतद्भलंस

वैक्षयंतीतंमहात्मना ॥ तेनकेसरिणादिव्या
 वाहनेनातिक्वोपिना ॥ १९ ॥ श्रुत्वातमसुरंदे
 व्यानिहतंधूम्रलोचनम् ॥ बलंचक्षयितंकु
 स्मंदेवीकेसरिणाततः ॥ २० ॥ चुकोपदैत्या
 धिपतिःशुभःप्रस्फुरिताधरः ॥ आज्ञापया
 मासचतौचंडमंडौमहासुरौ ॥ २१ ॥ हेचंड
 हेमंडबलैर्बहुभिः परिवारितौ ॥ तत्रगच्छत

गत्वाचसासमानियतांलघु ॥ २२ ॥ केशे
ध्वाक्कृष्यबद्धावायदिवःसंशयोयुधि ॥ तदा
शेषायुधैः सर्वैरसुरैर्विनिहन्यताम् ॥ २३ ॥
तस्यांहतायांदुष्टायांसिंहचविनिपातिते ॥
शीघ्रमागम्यतांबद्धागृहीत्वातामथांबिका
म् ॥ २४ ॥ इति मार्कण्डेयपुराणेशावर्णिके
मन्वंतरेदेवीमाहात्म्येधूम्रलोचनवधो ना

सप्तशोऽध्यायः ॥ ६ ॥ उवाच ॥ ४ ॥ अर्ध ॥

अ०

१५ ॥ ० ॥ श्लोक ॥ २० ॥ एवं ॥ २४ ॥ एव

मादितः ॥ ४१२ ॥ ऋषिरुवाच ॥ १ ॥ आ

ज्ञप्तास्तेततोदैत्याश्चंडमुंडपुरोगमाः ॥ चतु

रंगबलोपेताययुरभ्युद्यतायुधाः ॥ २ ॥ दद

शुस्तेततोदेवीमीषद्धासांव्यवस्थिताम् ॥

सिंहस्योपरिशैलेन्द्रशृंगमहतिकंचने ॥ ३ ॥

१५

स०

१५

तैदृक्षा तां समादातुमुद्यमं चक्रुरुद्यताः ॥
आकृष्टचापासिवरास्तथान्ये तत्समीप
गाः ॥ ४ ॥ ततःकोपंचकारोच्चैरंबिकाता
नरीन्प्रति ॥ कोपेनचास्यावद्वनंमषीवर्ण
मभूत्तदा ॥ ५ ॥ भ्रुकुटीकुटिलात्तस्याल
लाटफलकाद्भुतं ॥ कालीकरालवदनाविनि
ष्कांतासिपाशिनी ॥ ६ ॥ विचित्रखट्वांगध

रानरमालाविभूषणा ॥ द्वीपिचर्मपरीधाना
 शुष्कमांसातिभैरवा ॥ ७ ॥ अतिविस्तारव
 दनाजिह्वाललनभीषणा ॥ निमग्नारक्तनय
 नानादापूरितदिङ्मुखा ॥ ८ ॥ सावेगेनाभि
 पतिताघातयन्ती महासुरान् ॥ सैन्ये तत्र
 सुरारीणामभक्षयततद्बलम् ॥ ९ ॥ पार्धिणा
 हांकुशग्राहयोधधंटासमन्वितान् ॥ समा

दायैकहस्तेनमुखेचिक्षेपवारणान् ॥ १० ॥
तथैवयोधंतुरगैरथंसारथिनासह ॥ निक्षि
प्यवक्त्रेदशनैश्वर्षयंत्यतिभैरवम् ॥ ११ ॥ ए
कंजग्राहकेशेषुग्रीवायामथचापरं ॥ पादिना
क्रम्यचैवान्यमुरसान्थमपोथ्यथत् ॥ १२ ॥
तैर्मृत्कानिचशस्त्राणिमहास्त्राणि तथासुरैः ॥
मुखेनजग्राहस्यथादशनैर्मथितान्यपि १३ ॥

बलिनां तद्गलं सर्वमसुराणां दुरात्मना ॥ मम
 र्दामक्षयञ्चान्यानन्यां श्वाताडयत्तदा १४
 असिना निहताः केचित्केचित्खट्वांगताडि
 ताः ॥ जग्मुर्विनाशमसुरादंताग्राभिहतास्त
 था ॥ १५ ॥ क्षणेन तद्गलं सर्वमसुराणां नि
 पातितं ॥ दृष्ट्वा चंडोऽभिदुद्रावतां कालीमति
 भीषणां ॥ १६ ॥ शरवर्षमहाभीमैर्भोमाक्षी

तांमहासुरः।छादयामासचक्रैश्चमुंडःक्षितैः
सहस्रशः॥१७॥ तानिचक्राण्यनेकानिवि
शमानानितन्मुखं॥बभुर्यथाकंबिबानिसुव
हूनिघनोदरं॥१८॥ ततो जहासातिरुषाभी
मंभैरवनादिनी॥ कालीकरालवक्त्रांतदुदं
शंदशनोज्ज्वला॥१९॥ उत्थायचमहासिंहं
देवीचंडमधावत॥ गृहीत्वाचार्यकेशेषुशि

रस्तेनासिनाच्छिनत् ॥ २० ॥ अथमुंडोभय
 वावत्तांदृक्वाचंडनिपातितं ॥ तमप्यपातय
 ङ्गुमौ साखद्गाभिहतं रुषा ॥ २१ ॥ हतशेषं
 ततः सैन्यंदृक्वा चंडनिपातितं ॥ मुंडंचसुम
 हाधीर्धेदिशोनेजेभयातुरम् ॥ २२ ॥ शिर
 श्चंडस्यकालीचगृहीत्वामुण्डमेवच ॥ प्राह
 प्रचंडादृहासमिश्रमभ्येत्यचंडिकं ॥ २३ ॥

मयातवात्रोपहतौचंडमुंडौमहापशू ॥ युद्ध
यज्ञैस्वयंशुभंनिशुभंचहनिष्यसि ॥ २४ ॥
ऋषिस्त्वच ॥ २५ ॥ त्वावानीतौततौदृष्टाचं
डमुंडौमहासुरौ ॥ उवाचकालींकल्याणील
लितंचंडिकावचः ॥ २६ ॥ यस्माच्चंडचमुं
डंचगृहीत्वात्वमुपागता ॥ चामुंडेति ततो लो
केऽप्यात्तदेवी भविष्यसि ॥ २७ ॥ इतिग

कण्डेयपुराणे सार्वर्षिके मन्वन्तरे देवीमाहा
 त्तम्ये चंडमंडवधोनामसप्तमोऽध्यायः ॥७॥
 उवाच ॥ २ ॥ श्लोक ॥ २५ ॥ एवं ॥ २७ ॥
 एवमादितः ॥ ४३९ ॥ ऋषिरुवाच ॥ १ ॥
 चंडचनिहतैर्दित्ये मुंडे च विनिपातिते ॥ बहुले
 षु च सैन्येषु क्षयितेष्वसुरेश्वरः ॥ २ ॥ ततः
 कोपपराधीनचेताः शुम्भः प्रतापवान् ॥ उ

द्योगंसर्वसैन्यानां दैत्यानामादिदेशह ॥ ३ ॥
अद्यसर्वबलैर्दैत्याः षडशीतिरुदायुधाः ॥ कं
बूनांचतुराशीतिनिर्यातुस्वबलैर्वृताः ॥ ४ ॥
कोटिवीर्याणिपंचाशदसुराणांकुलानिवै ॥
शतंकुलानिधौभ्राणांनिर्गच्छन्तुममाज्ञ
या ॥ ५ ॥ कालकादौर्हदामौर्याः कालकेया
स्तथासुराः ॥ युद्धाथसज्जानिर्यातुआज्ञया

त्वरितासम ॥ ६ ॥ इत्याज्ञाप्यासुरपतिः शु
 म्भोभैरवशासनः ॥ निर्जगाममहत्सैन्यस
 हस्रैर्वहुभिर्वृतः ॥ ७ ॥ आयातंचण्डिकादृष्ट्या
 तत्सैन्यमतिभीषणम् ॥ ज्यास्वनैः पूरया
 मासधरणीगगनांतरम् ॥ ८ ॥ ततःसिंहोम
 हानादमतीवकृतवान्नृप ॥ घण्टास्वनेनतं
 नादमंबिकाचोपबृंहयत् ॥ ९ ॥ धनुज्यासि

हृद्यण्टानां नादापूरितां देह्मुखा ॥ निनादि
भौषणैः कालीजिग्येविस्तारितानना १०
तं निनादमुपश्रुत्य दैत्यसैन्यैश्चतुर्दिशम् ॥ दे
वीसिंहस्तथा काली शरौघैः परिवारिताः
॥ ११ ॥ एतस्मिन्नंतरे भूपविनाशाय सुरादि
षाम् ॥ भवाग्रामरसिंहानामतिवीर्यबला
न्विताः ॥ १२ ॥ ब्रह्मेशगुहविष्णूनांतथेद्र

स्यचशक्तयः ॥ शरीरिफ्योविनिष्कम्यतद्द्रु
 पैश्रण्डिकांययुः ॥ १३ ॥ यस्यदेवस्ययद्द्रु
 पंयथामूषणवाहनम् ॥ तद्देवहितच्छक्ति
 रसुरान्योद्धुमाययौ ॥ १४ ॥ हंसयुक्तविमा
 नाग्रेसिक्षसूत्रकमंडलुः ॥ आयाताब्रह्मणः
 शक्तिर्ब्रह्माणीसाभिधीयते ॥ १५ ॥ माहेश्व
 रीवृषारूढात्रिशूलवरधारिणी ॥ महाहिव

लयाप्राप्ताचन्द्ररेखाविभूषणा ॥ १६ ॥ कौ
मारीशक्तिहस्ताचमयूरवरवाहना ॥ योद्धु
मभ्याययौ दैत्यानंबिका गुरुरूपिणी १७
तथैववैष्णवीशक्तिर्गुरुडोपरिसंस्थिता ॥
शङ्खचक्रगदाशार्ङ्गखड्गहस्ताभ्युपाययौ
॥ १८ ॥ यज्ञवाराहमतुलंरूपंयाभिभ्रती
हरेः ॥ शक्तिः साप्याययौतत्र वाराहो विभ्रती

तनुम् ॥ १९ ॥ नारासिंहीनृसिंहरुयविभ्र
 तीसहशंवपुः ॥ प्राप्तातत्रसटाक्षेपक्षिसन
 क्षत्रसंहतिः ॥ २० ॥ वज्रहस्तातथैवैक्षी
 गजराजोपरिस्थिता ॥ प्राप्तासहस्रनयनाय
 थाशक्रस्तथैवसा ॥ २१ ॥ ततः परिखृतस्ता
 भिरीशानोदेवशक्तिभिः ॥ हन्यन्तामसुराः
 शीघ्रंममप्रीत्याहचंडिकाम् ॥ २२ ॥ ततोदे

वीशरीरात्तु विनिष्क्रांतातिभीषणा ॥ चंडि
काशक्तिरत्युग्राशिवाशतनिनादिनी २३ ॥
साचाहद्यून्नजटिलमीशान्मपराजिता ॥ दू
तत्वंगच्छमगवन्पार्श्वशुंभनिशुंभयोः २४
ब्रूहिशुंभनिशुंभंचदानवावातिगर्वितौयेच्चा
न्येदानवास्तत्रयुद्धायसमुपास्थिताः २५ ॥
त्रैलोक्यमिंद्रोल्भतां देवाः संतुहविर्भुजः ॥

यूयं प्रयात पातालं यदि जीवितुमिच्छथ
 ॥ २६ ॥ बलावलेपादथ चेद्भवन्तोयुद्धका
 क्षिणः ॥ तद्भागच्छत तूष्यंतुमच्छिवाः पि
 शितेनवः ॥ २७ ॥ यतो नियुक्तोदौत्येनतया
 देव्याशिवःस्वयं ॥ शिवदूतीतिलोकेऽस्मि
 स्ततःसाख्यातिमागता ॥ २८ ॥ तेऽपिश्रु
 त्वावचोदेव्याः शर्वाख्यातंमहासुराः ॥ अ

मर्षापूरिता जगमुर्यत्र कात्यायनी स्थिता
॥ २९ ॥ ततः प्रथममेवाग्नेशरशक्त्युष्टिवृ
ष्टिभिः ॥ ववर्षरुद्धतामर्षास्तां देवीममरा
रयः ॥ ३० ॥ साचतान्प्रहितान्बाणाञ्छू
लशक्तिपरश्वधान् ॥ चिच्छेदलीलयाधमा
तधनुर्मुक्तैर्महेशुभिः ॥ ३१ ॥ तस्याग्रतस्त
थाकालीशूलपातविदारितान् ॥ खट्वांगपो

धितां आरीनुकुर्वतीव्यचरत्तदा ॥ ३२ ॥ क
 मंडलुजलाक्षेपहतवीर्यान्हतौजसः ॥ ब्रह्मा
 णी चाऽकरोच्छन्नूयेन येन स्म वावति
 ॥ ३३ ॥ माहेश्वरीनिशूलेन तथा चक्रेण वै
 ष्णवी ॥ दैत्याञ्जघानकौमारी तथा शक्त्या
 तिकोपना ॥ ३४ ॥ ऐं ह्रीं कुलिशपातिनशत
 शौदैत्यदानवाः ॥ पेतुर्विदारिताः पृथ्व्यां रु

धिरौघप्रवर्षिणः ॥ ३५ ॥ तूण्डप्रहारविध्व
स्तादंष्ट्राग्रक्षतवक्षसः ॥ वाराहमूर्यान्यपतं
श्वक्रेणचविदारिताः ॥ ३६ ॥ नखैर्विदारि
तांश्चान्यानभक्षयंतीमहासुरान् ॥ नारसिंही
चचाराजौनादापूर्णादिगंबरा ॥ ३७ ॥ चंडा
दृहासैरसुराः शिवदूत्याभिदूषिताः ॥ पेतुः पृ
थिव्यांपतितान्स्तांश्चखादाथसातदा ३८ ॥

इतिमातृगणं कुट्टं मर्दयंतं महासुरान् ॥ इत्या
 भयुपायै विविधैर्नेशुर्देवारिसैनिकाः ॥ ३९ ॥
 पलायनपरान्हृष्टा दैत्यान्मातृगणादिता
 न् ॥ योद्धुमभयायथौकुद्धोरक्तबीजो महा
 सुरः ॥ ४० ॥ रक्तबिंदुर्यदाभूमौ पतत्यस्य
 शरीरतः ॥ समुत्पतति मेदिन्यास्तत्प्रमाण
 स्तदासुरः ॥ ४१ ॥ युयुधेसगदापाणिर्द्रि

शक्यामहासुरः ॥ ततश्चैद्भिस्त्ववज्रेणरक्त
बीजमताडयत् ॥ ४२ ॥ कुलिशेनाहतस्या
शुबहुसुखावशोणितं ॥ समुत्तस्थुस्ततोयो
यास्तद्रूपास्तत्पराक्रमाः ॥ ४३ ॥ यावंतः
पतितस्तस्थशरीराद्भुक्तबिंदवः ॥ तावंतः
पुरुषाजातास्तद्भिर्यबलविक्रमाः ॥ ४४ ॥
तेचापियुयुवस्तत्रपुरुषारक्तसंभवाः ॥ समं

मातृभिरत्युग्रशस्त्रपातातिभीषणम् ॥ ४५ ॥
 पुनश्चवज्रपातेनक्षतमस्यशिशोरोयदा ॥ ववा
 हरत्कंपुरुषारुततोजातास्सहस्रशः ॥ ४६ ॥
 वैष्णवीसमरेचैनंचक्रेणाभिजघानह ॥ गद्
 याताडयामासैद्भ्रीतमसुरेश्वरम् ॥ ४७ ॥ वै
 ष्णवीचक्रभिन्नस्यरुधिरस्त्रावसंभवैः ॥ स
 हस्रशोजगद्व्यासंतत्प्रमाणैर्महासुरैः ॥ ४८ ॥

शक्त्याजघानकौमारी वाराहीच तथासि
ना ॥ माहेश्वरीत्रिशूलेनरक्तबीजंमहासुरम्
॥ ४९ ॥ सचापिगद्व्याद्वित्यः सर्वाएवाहन
त्पृथक् ॥ मातृः कोपसमाविष्टोरक्तबीजोम
हासुरः ॥ ५० ॥ तस्याहतस्यबहुधाशक्तिशू
लादिभिर्भुवि ॥ पपातयोवैरक्तौघस्तेनास
ञ्छतशोऽसराः ॥ ५१ ॥ तैश्चासरासृक्संभू

तैरशुरैस्सकलंजगत् । व्याप्तमासीत्ततोद्दिवा

भयमाजग्मुस्तमश्च ॥ ५३ ॥ तान्द्विपण्णा

न्सुरान्दृष्ट्वाचंडिकाग्राहस्तत्परा ॥ उवाचक्वा

लींचामुंडेविस्तीर्णं वदन्कुरु ॥ ५३ ॥ स

च्छस्त्रपातसंभूतान्स्वर्कविंदून्महासुरान् ॥

स्वर्कविंदोःप्रतीच्छत्वं वक्त्रेणानेन वेगिना

॥ ५४ ॥ भक्षयंतीचरणेतद्रूपन्नान्महासु

रान् ॥ एवमेषक्षयंदैत्यःक्षीणरक्तोगमिष्य
ति ॥ ५५ ॥ भक्ष्यमाणास्त्वयाचोग्रानचो
त्पस्यंतिचापरे ॥ इत्युक्त्वातां ततो देवीशू
लेनाभिजघानतं ॥ ५६ ॥ मुखेनकालीजगू
हेरक्तबीजस्यशोणितं ॥ ततोसावाजघाना
थगदयातत्रचंडिकाम् ॥ ५७ ॥ नचास्या
वेदनांचक्रेगदापातोलिपकामपि ॥ तस्याह

तस्यैदेहान्तुबहुसुखावशोणितम् ॥ ५८ ॥
यतस्ततस्तद्वक्त्रेणचामुंडासंप्रतीच्छति ॥

मुखे समुद्रता येस्यारक्तपातान्महासुराः
॥ ५९ ॥ तांश्चखादाथचामुंडापपौतस्यच
शोणितम् ॥ देवीशूलेनवज्रेणबाणैरसिभि
रिष्टिभिः ॥ ६० ॥ जघानरक्तबीजंतंचामुंडा
पीतशोणितं ॥ सपपातमहीपृष्ठेशस्त्रसंघस

माहतः ॥ ६१ ॥ नीरक्तश्चमहीपालरक्तबी
जोमहासुरः ॥ ततस्तेहर्षमतुलमवापुस्त्रिद
शानूप ॥ ६२ ॥ तेषांमातृगणोजातोननता
ऽसृङ्मदोद्धतः ॥ ६३ ॥ इतिमार्कण्डेय
पुराणे सावर्णिके मन्वन्तरे देवीमाहात्म्ये
रक्तबीजवधोनाम अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥
॥ उवाच ॥ १ ॥ अर्ध ॥ १ ॥ श्लोक ॥

३०९ ॥ ६ १ ॥ एवं ॥ ६ ३ ॥ एवमादितः ॥ ५०२ ॥

३०९ राजोवाच ॥ १ ॥ विचित्रमिदमारुघ्यातं भग
वन्भवतामस ॥ देव्याश्चरितमाहात्म्यं रक्त
बीजववाश्रितम् ॥ २ ॥ भृशश्चेच्छाम्यहं श्री
तुरकबीजेनिपातिते ॥ चकारशुभोयत्कर्म
निशुंभश्चातिकोपनः ॥ ३ ॥ ऋषिरुवाच
॥ ४ ॥ चकारकोपमतुलं रक्तबीजेनिपातिते

॥ शुंभासुरो निशुंभश्च हतेष्वन्येषुचाहवे
॥५॥हन्यमानंमहासैन्यं विलोक्यथामर्षमु
द्वहन् ॥ अकथवावन्निशुंभोऽथमुख्ययासुरसं
जया ॥ ६ ॥ तस्याग्रतस्तथापृष्ठेपार्श्वयोश्च
महासुराः ॥ संबद्धौष्ठपुटाः क्रुद्धाहंतुं देवीमुपा
ययुः ॥ ७ ॥ आजगाममहावीर्यः शुंभोऽपि
स्वबलैर्वृतः ॥ निहंतुंचंडिकांकोपाकृत्वायु

द्वंद्वं तु मातृभिः ॥ ८ ॥ ततो युद्धमतीवासी

द्वेष्याः शुंभनिशुंभयोः ॥ शरवर्षमतीवोग्रं

मेघयोरिव वर्षतोः ॥ ९ ॥ चिच्छेदाऽस्ता

उच्छरांस्ताभ्यांचंडिकास्वशरोत्करैः ॥ ता

डयामासचांगेषु शस्त्रौघैरसुरेश्वरौ ॥ १० ॥

निशुंभो निशितं खड्गं चर्मचादाय सुप्रभम् ॥

अताडयन्मूर्ध्नि सिंहं देव्यावाहनमुत्तमम्

॥ १ ॥ ताडितेवाहने देवीक्षुरप्रेणासिमृत्तस
म ॥ निशुंभस्याशुचिच्छेदचर्मचाप्यष्टचं
द्रकम ॥ १ २ ॥ छिन्नेचर्मणिखड्गेचशक्तिचि
क्षेपसोसुरः ॥ तामप्यस्यद्विधाचक्रेचक्रेणा
भिमुखागता ॥ १ ३ ॥ कोपाध्मातोनिशुंभो
थ शूलंजग्राहदानवः ॥ आयांतंमुष्टिपातेन
दैवीतच्चाप्यचूर्णयत् ॥ १ ४ ॥ आविद्ध्या

थगदांसोऽपि चिक्षेपचंडिकां प्रति ॥ सापिदि
 व्यासि शूलेन भिन्ना भस्मत्वमागता ॥ १५ ॥
 ततः परशुहस्तं तमायां तं दैत्यपुंगवम् ॥ आह
 त्य देवीबाणौ धैरपातयत भूतले ॥ १६ ॥
 तस्मिन्निपतिते भूमौ निशुंभे भीमविक्रमे ॥
 भ्रातर्यतीव संकुहः प्रययौ हंतुं मंत्रिकाम्
 ॥ १७ ॥ सरथस्थस्तथात्युच्चैर्गृहीतपरम्

ग्रुधैः ॥ भुजैरष्टाभिरतुलैर्व्याप्याशेषं
नमः ॥ १८ ॥ तमायांतं समा लोकाय देवीशं
खमवादायत् ॥ ज्याशब्दं चापि धनुषश्च का
रातीव दुरसहम् ॥ १९ ॥ पूर्यामास ककुभो
निजघंटास्वनेन च ॥ समस्तैर्देव्यसैन्यानां
तेजोववविधायिना ॥ २० ॥ ततः सिंहो महा
नादैस्त्याजिते भमहा मदैः ॥ पूर्यामास ग

नंगांतथैवदिशोदशा ॥ २१ ॥ ततःकालीसमु
 त्पत्यगगनंक्षमामताडयत् ॥ कराभ्यांतन्नि
 नादिनप्राक्स्वनास्तेतिरोहिताः ॥ २२ ॥ अद्वा
 द्दहासमशिवंशिवदूतीचकारह ॥ तैःशब्दैर
 सुरास्त्रिसुः शुभः कोपंपरंययौ ॥ २३ ॥ दुरात्मं
 स्तिष्ठतिष्ठेतिव्याजहारांबिकायदा ॥ तदा
 जयेत्यभिहितंदैवैराकाशसंस्थितैः ॥ २४ ॥

शंभेनागत्ययाशक्तिर्मुक्ता ज्वालातिभीष
 णा ॥ आयांतीवह्निकूटाभासानिरस्तामहो
 ल्कया ॥ २५ ॥ सिंहनादिनशुंभस्यव्यासंलो
 कत्रयांतरम् ॥ निर्घातनिःस्वनोघोरोजित
 बानवनीपते ॥ २६ ॥ शुंभमुक्ताञ्छरान्देवी
 शुंभस्तत्प्रहिताञ्छरान् ॥ चिच्छेदस्वशरैरु
 षैः शतशोऽथसहस्रशः ॥ २७ ॥ ततः साचं

डिकाऋद्धाशूलेनाभिजघानतम् ॥ सतदा
 भिहतोभूमौमूर्च्छितोनिपपातह ॥ २८ ॥
 ततोनिशुंभः संप्राप्यचेतनामात्तकामुंकः॥
 आजघान शरैर्दवीं कालीं केसरिणंतथा
 ॥ २९ ॥ पुनश्चकृत्वाबाहूनामयुतंदनुजेश्व
 रः ॥ चक्रायुधेनदितिजश्छादयामासचंडि
 काम् ॥ ३० ॥ ततोभगवतीऋद्धादुगाद्गुर्गाति

नाशिनी ॥ चिच्छेदतानिचक्राणिस्वशरैः
सायकांश्चतान् ॥ ३१ ॥ ततोनिशुंभोवेगेन
गदामादायचंडिकां ॥ अभयधावतवैहंतुं दे
त्यसेनासिमावृतः ॥ ३२ ॥ तस्यापततएवाशु
गदां चिच्छेदचंडिका ॥ स्वङ्गेनशितधारेण
सचशूलंश्चमाददे ॥ ३३ ॥ शूलहस्तंसमायां
तंनिशुंभममरार्दनम् ॥ हृदिविव्याधशूलेन

वेगाविद्वेनचंडिका ॥ ३४ ॥ भिन्नरुघतस्य
 धूलिनहक्यादिःसृतोऽपरः ॥ महाबलीमहा
 वीर्यश्रितछेतिपुरुषोवदन् ॥ ३५ ॥ तरुघनि
 एकमतोदेवीप्रहरुघरुचनवत्ततः ॥ शिरश्चि
 च्छेदस्वद्वेनततोऽसावपतन्मुनि ॥ ३६ ॥ त
 तः सिंहश्चखादोग्रदंष्ट्राक्षुण्णशिशोवरान् ॥
 असुरांस्तांस्तथा कालीशिवदूती तथापरा

न ॥ ३७ ॥ कौमारीशक्तिनिभिन्नाः कचिन्नश
महासुराः ॥ अस्त्राणि भिन्नपूतेन तोयेनान्यनि
राकृताः ॥ ३८ ॥ माहेश्वरीनिशूलनाभिन्नाः
पेतुस्तथापरे ॥ वाराहीतुंडध्यातेनकेचिन्न
पीडिताभुवि ॥ ३९ ॥ खंडखंडअन्नकेणवे
पण्ययादाननाः कृताः ॥ अष्टौणचैद्धीहस्ता
अनिभुतेनतथापरे ॥ ४० ॥ कचिद्धिनेशुर

सुराः केचिन्नष्टामहाहवात् ॥ भक्षिताश्चापरे
कालीशिववृतीभृगाविवैः ॥ ४१ ॥ इत्किना
कण्डेयपुराणे सावर्णिकमन्वंतरे देवीमहा
त्म्ये निशुंभववोनामनवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥
॥ उवाच ॥ २ ॥ श्लोक ॥ ३९ ॥ एवं ॥ ४१ ॥
एवमादितः ॥ ५४ ३ ॥ ऋषिरुवाच ॥ १ ॥
निशुंभं निहतं दृष्ट्वा भ्रातरं प्राणसंमितम् ॥ ह

न्यमानंबलंचैवशुभः क्रुद्धो ब्रवीद्विचः ॥ २ ॥
बलावलेपाहुष्ट्वंमादुर्गो गर्वमावह ॥ अ
न्यासांबलमाश्रित्य युध्यसेयातिमानिनी
॥ ३ ॥ देव्युवाच ॥ ४ ॥ एकैवाहंजगत्यत्र
द्वितीयाकाममापरा ॥ पश्यतादुष्टमय्येववि
शंत्योमद्विभूतयः ॥ ५ ॥ ऋषिरुवाच ॥ ६ ॥
ततः समस्तास्तादेव्यो ब्रह्माणी प्रमुखा लय

म् ॥ तस्यादेव्यास्तनौजगमुरैकवासीत्तदा
 निका ॥ ७ ॥ देव्युवाच ॥ ८ ॥ अहंविभूत्या
 बहुभिरिह रूपैर्यदास्थिता ॥ तत्संहतंमयैकै
 वतिष्ठाम्याजौस्थिरोभव ॥ ९ ॥ ऋषिरुवा
 च ॥ १० ॥ ततः प्रववृते युद्धं देव्याः शुभस्य
 चोभयोः ॥ पश्यतां सर्वदेवानामसुराणां च
 दारुणम् ॥ ११ ॥ शरवषैः शितैः शस्त्रैस्तथा

सैश्वैवदारुणैः ॥ तयोर्युद्धमभद्रूयःसर्वलो
कमथंकरं ॥ १२ ॥ दिव्यान्यस्त्राणिशतशोम
मुच्येयान्यथांबिका ॥ बभंजतानिद्वैतैर्द्रस्त
स्पतीघातकर्तृभिः ॥ १३ ॥ मुक्तानितेनचा
स्त्राणि दिव्यानि परमेश्वरी ॥ बभंजलीलयै
वोप्रहंकारोच्चारणादिभिः ॥ १४ ॥ ततश्शरश
तैर्द्वीपाच्छादयतसोऽसुरः ॥ सापितकुपि

तादेवीधनुश्चिच्छेदचेपुमिः ॥ १५ ॥ छिन्ने
 धनुषिदैत्येन्द्रस्तथाशक्तिमथाददे ॥ चिच्छे
 द्देवीचक्रेणतामप्यस्यकरेस्थितां ॥ १६ ॥
 ततःखड्गमुपादायशतचंद्रं चभानुमत् ॥ अ
 भयधावत्तद्देवीदैत्यानामधिपेश्वरः १७ ॥
 तस्यापततएवाशुखड्गं चिच्छेदचंडिका ॥
 धनुर्मुक्तैः शितैर्बाणैश्चर्म चार्ककरामलम्

॥ १८ ॥ हताश्वःसतदाद्वैत्यश्छिन्नघन्वा
विसारथिः ॥ जग्राहमुद्गरंघोरमंबिकानि
धनोद्यतः ॥ १९ ॥ च्विच्छेदापततस्तस्य
मुद्गरंनिशितैःशरैः ॥ तथापिसोऽभ्यधाव
तांमुष्टिमुद्यम्यवेगवान् ॥ २० ॥ समुष्टिपा
तयामासहृदयैदैत्यपुंगवः ॥ देव्यास्तंचा
पिसादेवीतलेनोरस्यताडयत् ॥ २१ ॥ तल

अहाराभिहतो निपपातमहीतले ॥ सदैरय
 राजः सहस्रापुनरेवतथोत्थितः ॥ २२ ॥ उत्प
 रयचप्रगृह्योच्चैर्द्वीगगनमास्थितः ॥ तन्ना
 पिसानिरावारशुश्रुचेतिनचंडिका ॥ २३ ॥
 नियुद्धंश्वे तदादैरयश्चंडिकाचपरस्परम् ॥
 चक्रतुः प्रथमं सिद्धंमुनिविरुमथकारकम्
 ॥ २४ ॥ ततो नियुद्धं सुचिरं कृत्वतिनां वि

कासह ॥ उरुपाटव्यभ्रामयामासचिक्षेपध
रणीतले ॥ २५ ॥ सक्षिसोवरणीमाप्यम्
ष्टिमुद्यम्यवेगतः ॥ अक्षयवावतदुष्टारमा
चंडिकानिधनेच्छया ॥ २६ ॥ तमायांतं
ततोदेवीसर्वदैत्यजनेभ्यश्च ॥ जगर्यांपात
ग्रामासमिरवाशूलेनवक्षसि ॥ २७ ॥ सग
तासुः पपातोव्यां देवीशूलाग्रविक्षतः ॥ चा-

लयन्सकला पृथ्वीं साञ्चिद्वृषीपां सपर्वतीं
 ॥ २८ ॥ ततःप्रसन्नमखिलं हतैतस्मिन्दु
 शतमनि ॥ जगत्स्वास्थ्यमतीवापनिर्मलं
 चाभवन्नभः ॥ २९ ॥ उत्पातमेघास्सौल्का
 येप्रागासंस्तेशमंययुः ॥ सारितोमार्गवाहि
 न्यस्तथासंस्तन्नपातिते ॥ ३० ॥ ततोद्दि
 वगणास्सर्वेहर्षनिर्भरमानसाः ॥ बभूवुर्नि

हतेतस्मिन्गंधवर्वाल्लितंजगुः ॥ ३१ ॥ अ
वाद्यंस्तथैवान्ये ननृतुश्चाप्सरोगणाः ॥ व
बुः पुण्यास्तथा वातास्सुप्रभोऽभूद्विवाकरः
॥ ३२ ॥ ज्ज्वलुश्चाग्नयश्शांताः शांताद्दि
ग्जनितस्वनाः ॥ ३३ ॥ इतिमार्कण्डेयपु
राणोसावर्णिकेमन्वंतरेदेवीमाहात्म्ये शुंभ
वधोनामदशमोऽध्यायः ॥ १० ॥ उवाच ५ ॥

॥ अथर्व ॥ १ ॥ श्लोक ॥ २७ ॥ एवं ॥ ३३ ॥

पुष्यमादिसः ॥ ५७६ ॥ कृषिस्वाच ॥ १ ॥

देव्याहते तत्र महासुरेदे संज्ञाः सुरावहिनः

रोगभास्ताम ॥ कात्यायनीतुष्टुवृष्टलाभा

द्विक्वाशिवक्त्राब्जविकाशिताशाः ॥ २ ॥

देविप्रपन्नार्तिहरेप्रसीद प्रसीदमातर्जगतोऽ

खिलस्य ॥ प्रसीद विश्वेश्वरि पाहि विश्वं

त्वमीश्वरीदेविचराचरस्यू ॥ ३ ॥ आधारभू
ताजगतस्त्वमेकामहीस्वरूपेणयतः स्थि
तासि ॥ अपांस्वरूपस्थितयात्वयैतदाप्स्य
यत्तेकृत्स्नमलंब्यवीर्ये ॥ ४ ॥ त्वंबैष्णवी
शक्तिरनंतवीर्याविश्वस्यबीजं परमासिमा
या ॥ संमोहितदेविसमस्तमेतत्त्वंबैष्णवा
भुविमुक्तिहेतुः ॥ ५ ॥ विद्याः समस्तास्तव

देविभेदाः स्त्रियः समस्ताः सकलाजगत्सु ॥
 त्वयैक्यापूरितमंबयैतत्काले स्तुतिः स्तव्य
 परापरोक्तिः ॥ ६ ॥ सर्वभूतायदादेवीस्वर्गसु
 क्तिप्रदायिनी ॥ त्वंस्तुतास्तुतथैकावाभवं
 त्तिपरमोक्तयः ॥ ७ ॥ सर्वस्यबुद्धिरूपेणज
 नस्यहृदिसंस्थिते ॥ स्वर्गापवर्गदेदेविनारा
 यणिनमोऽस्तुते ॥ ८ ॥ कलाकाष्ठादिरूपेण

परिणामप्रदायिनी ॥ विश्वस्योपरतौशक्ते
नारायणिनमोऽस्तुते ॥ ९ ॥ सर्वमंगलमांग
ल्येशिवेसवार्थसाधिके ॥ शरण्येऽयंबके ॥
रिनारायणिनमोऽस्तुते ॥ १० ॥ सृष्टिस्थि
तिविनाशानांशक्तिभूतेसनातनि ॥ गुणाश्च
घेगुणमयेनारायणिनमोऽस्तुते ॥ ११ ॥ श
रणागतदीनार्तपरित्राणपरायणे ॥ सर्वस्या

तिहरेदेविनारायणिनमोऽस्तुते ॥ १२ ॥ हं
 सयुक्तविमानस्थे ब्रह्माणीरूपवारिणि ॥
 कौशांभःक्षारिकेदेवि नारायणिनमोऽस्तुते
 ॥ १३ ॥ विशूलचंद्राहिधरेमहावृषभवाहि
 नि ॥ माहेश्वरीस्वरूपेणनारायणिनमोस्तु
 ते ॥ १४ ॥ मयूरकुक्कुटवृतेमहाशक्तिधरेनघे
 ॥ कौमारीरूपसंस्थानेनारायणिनमोस्तु

ते ॥ १५ ॥ शंखचक्रगदाशार्ङ्गगृहीतपरमायु
वे ॥ प्रसीदवैष्णवीरूपेनारायणिनमोस्तुते
॥ १६ ॥ गृहीतोऽग्रमहाचक्रदंष्ट्रेऽद्भुतवसुंधरे
॥ बराहरूपिणिशिवेनारायणिनमोऽस्तुते
॥ १७ ॥ नृसिंहरूपेणोत्तिष्ठंतुं देवान्कृतो
द्यमेऽत्रैलोक्यत्राणसहितेनारायणिनमोऽ
स्तुते ॥ १८ ॥ किरीटिनिमहावज्रे सहस्रन

ग्रनीज्ज्वले ॥ वृत्रप्राणहरे चैद्रि नारायणि
 नमोऽस्तुते ॥ १९ ॥ शिवदूतीस्वरूपेणहत
 दैत्यमहाबले ॥ घोररूपेमहारावेनारायणि
 नमोऽस्तुते ॥ २० ॥ दंष्ट्राकरालवदनेशिशो
 मालाविभूषणे चामुंडेमुंडमथनेनारायणि
 नमोऽस्तुते ॥ २१ ॥ लक्ष्मि लज्जेमहाविधेश्च
 द्वेषुष्टिस्वधेध्रुवे ॥ महारात्रिमहाविधेनारा

याग्निभोऽस्तुते ॥ २२ ॥ मेधेसरस्वतिवरे
भूतिवाग्भवितामसि ॥ नियतेतंबंप्रसीदशे
नारायणिभोऽस्तुते ॥ २३ ॥ सर्वस्वरूपे
शर्वशे सर्वशक्तिसमन्विते ॥ भयेभ्यस्वा
हिनोदेविदुर्गेदेविभभोऽस्तुते ॥ २४ ॥ एतत्ते
वदनंसौम्यंलोचनत्रयभूषितम् ॥ पातुनः
सर्वभीतिभयःकात्यायनिभोऽस्तुते ॥ २५ ॥

ज्वालाकरालमत्यग्रमशेषासुरसूदनम् ॥
 विशूलंघातु नोभीतिर्भद्रकालि नमोऽस्तुते
 ॥ २६ ॥ हिचरितदैरयतेजांसिस्वनेनापूय
 याजगत् ॥ साधंटापातुनोदेविपापिभयोनिः
 सुतानिव ॥ २७ ॥ असुरासृग्वसापंकचधि
 तस्तेक्षरोज्ज्वलः ॥ शुभायखड्गोभवतुचंडि
 केःखानतावयम् ॥ २८ ॥ रोगानशेषानपहं

सितुष्टा रुष्टातु कामान्सकलानभिष्टान् ॥
त्वामाश्रितानां नविपन्नराणां त्वामाश्रिता
ह्याश्रयतां प्रयांति ॥ २९ ॥ एतत्कृतं यत्क
द्वनंत्वयाद्य धर्मद्विषां देवि महासुराणाञ्च ॥
रूपैरनेकैर्बहुधात्ममूर्ति कृत्वाऽम्बिकेतत्प्र
करोतिकान्या ॥ ३० ॥ विद्यासुशास्त्रेषु वि
वेकदीपेष्वाम्बेषु वाक्येषु च कावदन्या ॥ म

मत्वगतेऽतिमहांवकारेविभ्रामयत्येतदती
 व विश्वम् ॥ ३१ ॥ रक्षांसियत्रोग्रविषाश्वना
 गायत्रारयोदस्युबलानियत्र ॥ द्वावानल्लोच
 त्तथाबिब्रमध्येतत्रस्थितात्वं परिपासिवि
 श्वम् ॥ ३२ ॥ विश्वेश्वरीत्वंपरिपासिविश्वं
 विश्वात्मिकाधारयसीतिविश्वं ॥ विश्वेशवं
 द्याभवतीभवंतिविश्वाश्रयाये त्वयिभक्ति

नम्राः॥ ३३ ॥देविप्रसीदपरिपालयनोऽरि
भीतिं नित्यं यथासुरवधादधुनैवसद्यः ॥ पा
षाणि सर्वजगतां प्रशमं नयाशु उत्पातपाकं
जनितान् श्वसहोपसर्गान् ॥ ३४ ॥ प्रणतानां प्र
सीदत्वं देवि विश्वार्तिहारिणि ॥ त्रिलोक्यवा
सिनाभीदधे लोकाणां वरदाभव ॥ ३५ ॥ दे
व्युवाच ॥ ३६ ॥ वरदाहं सुरगणावरं यन्म

नसेच्छथ ॥ तंवृणुष्वंप्रयच्छामिजगतासु
 पकारकम् ॥ ३७ ॥ देवा ऊचुः ॥ ३८ ॥ स
 र्ववाधाप्रशमनं त्रैलोक्यस्याखिलेश्वरि ॥
 एवमेव त्वया कार्यमस्मद्द्वैरिविनाशनम्
 ॥ ३९ ॥ देव्युवाच ॥ ४० ॥ वैवस्वतैऽतरेप्रा
 सेअष्टाविंशतिमयुगे ॥ शुभोनिशुम्भश्चैवा
 न्यावुत्पत्स्येतमहासुरौ ॥ ४१ ॥ नन्दगोपगृ

हेजातायशोदागर्भसंभवा ॥ ततस्तौनाश
धिष्यामिविन्ध्याचलनिवासिनी ॥४२॥
पुनरप्यतिरौद्रेणरूपेणपृथिवीतले ॥ अब
तीर्थहनिष्यामि वैप्रचित्तांस्तु दानवान्
॥४३॥ भक्षयंत्याश्वतानुग्रान्वैप्रचित्तान्म
हासुरान् ॥ रक्तादन्ताभविष्यन्तिदाडिमी
कसुमोपमाः ॥ ४४ ॥ ततोमांदिवताःस्वर्गे

मर्त्यलोकैक्यमानवाः ॥ स्तुवंतोव्याहारिष्यं
 तिस्रस्तंरक्तदंतिकाम् ॥ ४५ ॥ भूयश्चशत
 वार्षिष्यामनावृष्ट्यामनंभसि ॥ मुनिभिः
 संस्तुताभूमौसंभविष्याम्ययोनिजा ४६ ॥
 ततः शतनेत्राणांनिरीक्षिष्यामियन्मुनी
 न् ॥ कीर्तयिष्यंतिमनुजाःशताक्षीमितिमां
 ततः ॥ ४७ ॥ ततोऽहमखिलंलोक्कमात्मदेह

समुद्भवैः ॥ भारिष्यामिसुराः शाकरावृष्टः
प्राणधारकैः ॥ ४८ ॥ शाकंभरीतिविख्या
तितदाद्यास्याम्यहंभुवि ॥ तत्रैवचवधि
ष्यामिदुर्गमाख्यंमहासुरम् ॥ ४९ ॥ दुर्गा
देवीतिविख्यातंतन्मेनामभविष्यति ॥ पुन
श्याहंयदाभीमंरूपंकृत्वाहिमाचले ॥ ५० ॥
रक्षांसिमक्षयिष्यामिमूर्तीनां त्राणकारणा

त् ॥ तदामांसुनयः सर्वस्तोष्यंत्यानम्रभूर्त
 यः ॥ ५१ ॥ भीमादेवीतिविख्यातं तन्मे ना
 मभविष्यति ॥ यदाऽरुणाख्यस्रैलोक्येभ
 हावावांकरिष्यति ॥ ५२ ॥ तदाहंभ्रामरंरू
 पंकृत्वासंख्येयषट्पदम् ॥ त्रैलोक्यस्यहि
 तार्थायवधिष्यामिमहासुरम् ॥ ५३ ॥ भ्रा
 मरीतिचमांलोकास्तदास्तोष्यंतिसर्वतः ॥

इत्थंयदायदाबाधा दानवोऽथा भविष्यति
॥ ५४ ॥ तदातदावतीर्याहिंकरिष्याम्यरि
संक्षयम् ॥ ५५ ॥ इतिमार्कण्डेयपुराणे
सावर्णिकेमन्वंतरेदेवीमाहात्म्येनाशयणी
स्तुतिर्नामएकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥ उवा
चा ४ ॥ अर्च ॥ १ ॥ श्लोक ॥ ५० ॥ एवं
॥ ५५ ॥ एवमादितः ॥ ६३० ॥ देव्युवा

च ॥ १ ॥ एभिःस्तवैश्वमानित्यंस्तोष्य

त्रेभःसमाहितः ॥ तस्याहंसकलांवावांना

शयिष्याम्यसंशयम् ॥ २ ॥ मधुकैटभना

शंच महिषासुरघातनम् ॥ क्रीर्तयिष्यंतिग्रे

तद्द्ववंशुंभनिशुंभयोः ॥ ३ ॥ अष्टम्यांचच

तुर्दश्यांनवम्यांचैकचेतसः ॥ श्रोष्यंतिचैव

येभक्त्यामममाहात्म्यमुत्तमं ॥ ४ ॥ नतेषां

दुष्कृतं किञ्चिद्दुष्कृतोत्थानचापदः ॥ भावि
ष्यति नदारिद्र्यं न च वैष्टवियोजनम् ॥ ५ ॥
शत्रुतो न भयं तस्य दस्युतो वानराजतः ॥
न शस्त्रानलतो यौघात्कदाचित्संभविष्यति
॥ ६ ॥ तस्मान्ममैतन्माहात्म्यं पठितव्यं स
माहितैः ॥ श्रोतव्यं च सदा भक्त्या परं स्व
स्वयनं महत् ॥ ७ ॥ उपसर्गानि शेषांस्तु

महामारीसमुद्भवान् ॥ तथात्रिविधमुरपा
 तंमाहात्म्यंशमयेन्मम ॥ ८ ॥ यत्रैतत्पठ्य
 तैसम्यङ्नित्यमायतनेमम ॥ सदानतद्धि
 मोक्षयामिसान्निध्यंतत्रमेस्थितम् ॥ ९ ॥
 बलिप्रदानेपूजायामग्निकार्यमहोत्सवे ॥ स
 र्वममैतच्चरितमुच्चार्यंश्राव्यमेवच ॥ १० ॥
 जानताजानतावापि बलिपूजांतथाक्ता

सु ॥ प्रतीक्षिष्याम्यहंप्रीत्यावह्निहोमंतथा
कृतम् ॥ १ १ ॥ शरत्काले महापूजा क्रियते या
च वार्धिका ॥ तरुयांममैतन्माहात्म्यं श्रुत्वा
भक्तिसमन्वितः ॥ १२ ॥ सर्वाबाधाविनि
र्मुक्तो बन्वान्यसुतान्वितः ॥ मनुष्यो मत्प्र
सादेन भविष्यति न संशयः ॥ १३ ॥ श्रुत्वाम
मैतन्माहात्म्यं तथा चोत्पत्तयः शुभाः ॥ परा

क्रमंचयुद्धेषुजायतेनिर्भयःपुमान् १४॥ रि
 पवःसंक्षयंयांतिकल्याणंचोपपद्यते ॥ नंद
 तेचकुलंपुसांमाहात्म्यंममशृण्वतां॥ १५॥
 शांतिकर्मणिसर्वत्र तथादुरुस्वप्नदर्शने ॥
 ग्रहपीडासुचोग्रासु माहात्म्यंशृणुयान्मम
 ॥ १६॥ उपसर्गाःशमंयांतिग्रहपीडाश्चदार
 णाः ॥ दुःस्वप्नंचनृभिर्दृष्टंसुस्वप्नमुपजायते

॥ १७ ॥ बालग्रहाभिभूतानांबालानां शा
तिकारकम् ॥ संघातभेदे च नृणां मैत्रीकर
णमत्तमम् ॥ १८ ॥ दुर्वृत्तानामशेषाणांबल
हानिकरंपरम् ॥ रक्षोभूतपिशाचानांपठना
देवनाशनम् ॥ १९ ॥ सर्वममैतन्माहारम्यंम
मसान्निधिकारकम् ॥ पशुपुष्पार्धधूपैश्वर्यं
'वदीपैस्तथोत्तमैः ॥ २० ॥ विप्राणांभोजनै

हामैः प्रीक्षणीयैरहनिशं ॥ अन्यैश्चविविविवै
भोगैः प्रदानैर्वरणाया ॥ २ १ ॥ प्रीतिर्भक्ति
यत्नेनास्मिन्सद्वृत्तचारितेश्रुतो ॥ श्रुतंहरतिपा
यानितथारोग्यंप्रयच्छति ॥ २ २ ॥ रक्षांकरे
तिभूतेभ्योजन्मनांकीर्तनंमम ॥ युद्धेषुचरि
तंयन्मेदुष्टद्वैरयनिबर्हणं ॥ २ ३ ॥ तस्मिन्शु
तैर्विरक्तंभयंपुंसानजायते ॥ युष्माभिःस्तु

तयोयाश्चयाश्च ब्रह्मर्षिभिः कृताः २४ ॥ ब्रह्म
आचक्षुस्तस्मास्तुभयच्छंतिशुभामतिं ॥ अ
रण्ये प्रांतरेवापि दावाग्निपरिवारितः २५ ॥
दस्यभिर्वावृतः शून्ये गृहीतो वापिशत्रुभिः ॥
सिंहव्यावानुयातो वा वने वा वनहस्तिभिः
॥ २६ ॥ रात्रा कुक्केन चाज्ञसो बध्यो बंधगता
पिवा ॥ आर्घूर्णतो वावालेन स्थितः पोतेम

हार्णवि ॥ २७ ॥ पतत्सुचापिशस्त्रेषुसंग्रामेषु
 शदारुणे ॥ सर्वावाधासुघोरासुवेदनाभ्यादि
 तोपिवा ॥ २८ ॥ स्मरन्ममैतच्चरितंनरोमु
 च्यैतसङ्कटात् ॥ ममप्रभावारिसहाद्यादस्य
 बौवैरिणस्तथा ॥ २९ ॥ दूरदिवपलायते
 स्मरतश्चरितं मम ॥ ३० ॥ ऋषिस्वाच
 ॥ ३१ ॥ इत्युक्त्वासाभगवतीचंडिकाचं

डविक्त्रमा ॥ ३२ ॥ पश्यतामिव देवानां त
त्रैवांतरधीयत ॥ तैऽपि देवानिरातंकाः स्वा
धिवकारान्यथापुरा ॥ ३३ ॥ यज्ञभागभुजः
सर्वे च ऋर्विनिहता रयः ॥ दैत्याश्च देव्यानिह
तेशुं भेदे वरिपौयुधि ॥ ३४ ॥ जगद्धिध्वंसके
तस्मिन्महेश्रेऽतुलविक्रमे ॥ निशुंभे च महा
वीर्येशेषाः पातालमाययुः ॥ ३५ ॥ एवं भगव

तीर्द्वीसानित्यापिपुनःपुनः ॥ संभूयकुरुते
 भूपजगतःपरिपालनं ॥ ३६ ॥ तथैतन्मोह्य
 त्रैविश्वसैवविश्वंप्रसूयते ॥ सायाचिताचवि
 ज्ञानंतुष्टाऋद्धिमयच्छति ॥ ३७ ॥ व्याप्तं
 तथैतत्सकलंब्रह्माण्डमनुजेश्वर ॥ महाका
 ल्यामहाकालेमहामारीस्वरूपया ॥ ३८ ॥
 सैवकालेमहामारी सैवसृष्टिर्भवत्यजा ॥

स्थितिकरोतिभूतानां सैवकालेसनातनी
॥ ३९ ॥ भवकालेनृणां सैवलक्ष्मीर्वृद्धिप्रदा
गृहे ॥ सैवाभावे तथालक्ष्मीर्विनाशाशयोप
जायते ॥ ४० ॥ स्तुतासंपूजितापुष्पैर्धूपगं
वादिभिस्तथा ॥ ददातिवित्तंपुत्रांश्चमतिध
र्मगतिंशुभान् ॥ ४१ ॥ इतिमार्कण्डेय
पुराणेसावर्णिकेमन्वन्तरे देवीमाहात्म्येभ

गवतीवाक्यं नामद्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥
 उवाच ॥ २ ॥ अर्ध ॥ २ ॥ श्लोक ॥ ३७ ॥
 एवं ॥ ४१ ॥ एवमादितः ॥ ६७१ ॥
 ऋषिरुवाच ॥ १ ॥ एतत्तेकथितं भूपदे
 वीमाहात्म्यमुत्तमम् ॥ एवं प्रभावासादिवीय
 येदंधार्यते जगत् ॥ २ ॥ विद्यातथैवाक्रियते
 भगवद्विष्णुमायया ॥ तथा त्वमेष वैश्यश्च त

धैवान्येविवेकिनः ॥ ३ ॥ मोह्यते मोहिताश्च
वमोहमेष्यंति चापरे ॥ तामुपैहि महाराज श
रणं परमेश्वरीम् ॥ ४ ॥ आराधितासैवनृणां
भोगस्वर्गापवर्गदा ॥ ५ ॥ मार्कण्डेय उवाच
॥ ६ ॥ इतितस्य वचः श्रुत्वा सुरथः सन
राधिपः ॥ ७ ॥ प्राणिपत्यमहभागं तमृषिं
शंसितव्रतं ॥ निर्विण्णोऽतिममत्वेन राज्या

पहरणेनच ॥ ८ ॥ जगामसद्यस्तपसेसचवै
 श्योमहामुने ॥ संदर्शनाथंमंवायानदीपुलि
 नसंस्थितः ॥ ९ ॥ सचवैशयस्तपस्तेपेदेधीसू
 कं परंजपन् ॥ तौ तस्मिन्पुलिने देव्याः कृत्वा
 मूर्तिमहीमयीम् ॥ १० ॥ अहंणांचभक्तुस्त
 स्याः पृष्पधूपान्निर्तर्पणैः ॥ निशहारौयता
 हारौतन्मनस्कौसमाहितौ ॥ ११ ॥ वदतु

स्तौबालिचैवनिजगात्रासुगुक्षितम् ॥ एवं स
मारावयतोस्त्रिभिर्वैषयतात्मनोः ॥ १२ ॥
परितुष्टा जगद्धात्री प्रत्यक्षं प्राह चंडिका
॥ १३ ॥ देव्युवाच ॥ १४ ॥ यत्प्रा
थ्यते त्वयाभूपत्वयाचकुलनंदन ॥ १५ ॥
मत्तस्तत्प्राप्यतां सर्वं परितुष्टां देवामि तत्
॥ १६ ॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ १७ ॥

ततो वनेनूपो राज्यमविभ्रंशयन्यजनमानि
 ॥ १८ ॥ अत्रैवचनिजंराज्यंहतशत्रुबलंव
 लात् ॥ सोऽपिबैशयस्ततोज्ञानंवब्रुनिर्विण्ण
 मानसः ॥ १९ ॥ समेत्यहमितिप्राज्ञसंग
 विच्युतिकारकम् ॥ २० ॥ देव्युवाच ॥ २१ ॥
 स्वल्पैरहोभिर्नृपतेस्वंराज्यंप्राप्स्यते भवा
 न् ॥ २२ ॥ हत्वारिपूनस्खलितंतवतत्रभवि

प्यति ॥ मृतश्चभूयःसंप्राप्य जन्मदेवाद्द्विव
स्वतः ॥२३॥ सावर्णिकोनाममनुर्भवान्मु
विभविष्यति ॥ वैश्यवर्यत्वयायश्चवरोऽस्म
तोऽभिवाञ्छितः ॥२४॥ तंप्रयच्छामिसं
सिद्धयैतवज्ञानंभविष्यति ॥२५॥ मार्क
डेयउवाच ॥२६॥ इतिदत्त्वातयोर्देवीयथा
मिल्लपितंवरम् ॥२७॥ बभूवांतर्हितस्रधो

भक्त्याताप्यामभिष्टुता ॥ एवंदेव्यावरं ल

ब्ध्वासुरथःक्षत्रियर्षभः ॥ २८ ॥ सूर्याज्जन्म

समासाद्यसावर्णिर्भवितामनुः ॥ २९ ॥

इतिमार्कण्डेयपुराणेशार्वर्णिके मन्वंतरे दे

वीमाहात्म्येसुरथवैश्ययोर्वरप्रदानं नामन्न

योद्दशोऽध्यायः ॥ १३ ॥ उवाच ॥ ६ ॥ अ

र्ध ॥ ११ ॥ श्लोक ॥ १२ एवं ॥ २० ॥

एवमादितः ॥ ७०० ॥

॥ अथोत्तरन्यासाः ॥ खड्गिनीशूलिनी
घोरा० हृदयायनमः ॥ शूलेनपाहिनेदि
वि० शिरसेस्वाहा ॥ प्राच्यांरक्षप्रतीच्यां
च० शिखायैवषट् ॥ सौम्यानियानिरूपा
णि० कवचाग्रहं ॥ खड्गशूलगदादीनि०
त्रयायवौषट् ॥ सर्वस्वरूपेसर्वेशे० अ

श्रायफट् ॥ अथव्यानम् ॥ विष्टुद्दामसमप्र

भां मृगपतिस्कं वस्थितां भीषणांकन्या

भिः करवालखेटविलसद्दस्ताभिरासेवि

ताम् ॥ हस्तैश्चक्रवरासिखेटविशिखां श्रापं

गुणंतर्जनीं विभ्राणामनलात्मिकां शशिव

राङ्गुर्गां त्रिनेत्रां भजे ॥ १ ॥ अथ देवीसूक्तं ॥

नमो देव्यै महादेव्यै शिवायै सततं नमः ॥ न

मः प्रकृत्यै भद्रायै नियताः प्रणतास्म तासु
॥ १ ॥ शैद्रायै नमो नित्यायै गौर्ध्र्यै वाङ्मयै न
मो नमः ॥ ज्योत्स्नायै चंद्रुरूपिण्यै सुखायै
सततं नमः ॥ २ ॥ कल्याण्यै प्रणतां बृद्धयै
सिद्धयै कुम्भो नमो नमः ॥ नैर्क्यै भूभृतां ल
क्ष्म्यै शर्वाण्यै तेनमो नमः ॥ ३ ॥ दुर्गायै दुर्ग
पारायै सारायै सर्वकारिण्यै ॥ ख्यात्यै तथैव

कृष्णायैवृद्धायैसततंनमः ॥ ४ ॥ अतिशो
 म्यातिरीद्रायैनतास्तस्यैनमोनमः ॥ नमो
 जगत्प्रतिष्ठायैदेव्यैकृत्यैनमोनमः ॥ ५ ॥ या
 देवीसर्वभूतेषुविष्णुमायेतिशब्दिता ॥ नम
 स्तस्यैनमस्तस्यैनमस्तस्यैनमोनमः ॥ ६ ॥
 यादेवीसर्वभूतेषुचेतनेत्याभिधीयते ॥ नम
 स्तस्यैनमस्तस्यैनमस्तस्यैनमोनमः ॥ ७ ॥

या देवी सर्वभूतेषु बुद्धि रूपेण संस्थिता । नम
स्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ८ ॥

या देवी सर्वभूतेषु निद्रा रूपेण संस्थिता । नम
स्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः । ९ ॥

या देवी सर्वभूतेषु क्षुधा रूपेण संस्थिता । नम
स्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः । १०

या देवी सर्वभूतेषु छाया रूपेण संस्थिता ॥

नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः

॥ ११ ॥ यादिवीसर्वभूतेषु शक्तिरूपेण सं

स्थिता ॥ नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै

नमोनमः ॥ १२ ॥ यादिवीसर्वभूतेषु तृप्णा

रूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै नमस्तस्यै न

मस्तस्यै नमोनमः ॥ १३ ॥ यादिवीसर्वभूते

षु क्षांतिरूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै नम

स्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ १४ ॥ या देवी
सर्वभूतेषु जातिरूपेण संस्थिता ॥ नमस्त
स्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ १५ ॥
या देवी सर्वभूतेषु लज्जारूपेण संस्थिता ॥ न
मस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः
॥ १६ ॥ या देवी सर्वभूतेषु शांतिरूपेण संस्थि
ता ॥ नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥

मः ॥ १७ ॥ यादेवीसर्वभूतेषु श्रद्धारूपेण प्र
स्थिता ॥ नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै
नमोनमः ॥ १८ ॥ यादेवीसर्वभूतेषु कान्तिरू
पेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्त
स्यै नमोनमः ॥ १९ ॥ यादेवीसर्वभूतेषु ल
क्ष्मीरूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै नमस्त
स्यै नमस्तस्यै नमोनमः ॥ २० ॥ यादेवीस

र्वभूतेषुवृत्तिरूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यै
नमस्तस्यैनमस्तस्यैनमोनमः ॥ २१ ॥
यादेवीसर्वभूतेषुस्मृतिरूपेण संस्थिता ॥
नमस्तस्यैनमस्तस्यैनमस्तस्यैनमोनमः
॥२२॥ यादेवीसर्वभूतेषुदयारूपेणसंस्थि
ता ॥ नमस्तस्यैनमस्तस्यैनमस्तस्यैनमो
नमः ॥ २३ ॥ यादेवीसर्वभूतेषुतुष्टिरूपेण

संस्थिता ॥ नमस्तस्यैनमस्तस्यैनमस्त
 १३३ स्यैनमोनमः ॥ २४ ॥ यादेवीसर्वभूतेषुमा
 तूरूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यैनमस्तस्यै
 नमस्तस्यैनमोनमः ॥ २५ ॥ यादेवीसर्वभू
 तेषुभ्रांतिरूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यैनम
 स्तस्यैनमस्तस्यैनमोनमः ॥ २६ ॥ इंद्रिया
 णामधिष्ठात्रीभूतानां चाखिलेषुया ॥ भूते

पुसततं तस्यै व्याप्यै देव्यै नमोनमः ॥ २७ ॥
चित्तिरूपेणया कृस्नमेतद्भ्याप्य स्थिता
जगत् ॥ नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै न
मोनमः ॥ २८ ॥ स्तुतासुरैः पूर्वमभीष्टसंश्र
यात्तथासुरैर्द्भेणदिनेषुसेविता ॥ करातुसानः
शुभहेतुरीश्वरी शुभानि भद्राण्याभिहतुवा
पदः ॥ २९ ॥ यासांप्रतंचोद्धतदैत्यतापितै

ररुमाभिरीशाचसुरैर्नमस्यते ॥ याचरुमृता
 तत्क्षणमेवहंतिनः सर्वापदेभक्तिविनम्रमू
 तिभिः ॥ ३० ॥ इतिदेवीसूक्तंपठित्वाष्टोत्तर
 शतं नवाणंजपंकृत्वातदुत्तरन्यासासान्चिवा
 य ॥ गुह्यातिगुह्यगोप्त्रीत्वंगूहाणारुमत्कृतं
 जपं ॥ सिद्धिर्भवतुमेदेवित्वत्प्रसादान्महेश्व
 रि ॥ ३१ ॥ इतिदेव्यावामहस्तेजपंनिवेदयेत्

॥ श्रीगणपतिर्जयति ॥ अस्यश्रीसप्त
शतीरहस्यत्रयस्य ॥ नारायणऋषिः ॥ अ
नुष्टुप्छन्दः ॥ महाकालीमहालक्ष्मीमहा
सरस्वत्योदेवताः ॥ यथोक्तफलावाप्त्य
र्थं जपे विनियोगः ॥ राजोवाच ॥ अगव
न्नवतारामेचंडिकायास्त्वयोदिताः ॥ एते
षांप्रकृतिब्रह्मन्प्रधानंवक्तुमर्हसि ॥ १ ॥

आराध्यंयन्मयादिव्याःस्वरूपंयेनतद्भिज्ज ॥
 विविनावृहि सकलं यथावत्प्रणतस्य मे
 ॥ २ ॥ कर्णिरुवाच ॥ इंदरहस्यंपरमम
 नाख्येयंप्रचक्षते ॥ भक्तोसीतिनेमेकिंचित्त
 वावाच्यंनराधिप ॥ ३ ॥ सर्वस्याद्यामहाल
 क्ष्मीस्त्रिभुणापरमेश्वरी ॥ लक्ष्यालक्ष्यस्व
 रूपासाव्याप्यकृत्स्नं व्यवस्थिता ॥ ४ ॥

मातुलिंगगदांखेटंपानपात्रंचविभ्रती ॥ ना
गलिंगचयोनिंचविभ्रतीनूपमूर्धानि ॥ ५ ॥
तसकांचनवर्णाभातसकांचनभूषणा ॥ शू
न्यंतदखिलंस्वेनपूरयामासतेजसा ॥ ६ ॥
शून्यंतदखिलंलोकंविशोक्यपरमेश्वरी ॥
वभाररूपमपरंतमसकिवलेनहि ॥ ७ ॥ सा
भिन्नाजनसङ्काशादंष्ट्रांचितवरानना ॥ वि

शाललोचना नारीवभूवतनुमव्यमा ॥ ८ ॥
स्वप्नपाशाशिरःखेटैरलंकृतचतुर्भजा ॥ कवं
वहारंशिरसाविभ्राणाहिशिरःस्रजं ॥ ९ ॥ सा
प्रोवाचमहालक्ष्मींतामसीप्रमदोत्तमा ॥ ना
मकर्मचमेमातर्देहितुभ्यंनमोनमः ॥ १० ॥
तांप्रोवाचमहालक्ष्मीस्तामसीप्रमदोत्तमां
॥ ददामितवनामानियानिकर्माणि तान्निच

॥ ११ ॥ महामाया महाकाली महामारी
क्षुधातृषा ॥ निद्रातृषणाचैकवीराकालरा
त्रिर्दुरत्यया ॥ १२ ॥ इमानितवनामानिप्र
तिपाद्यानिकर्मभिः ॥ एभिःकर्माणि ते ज्ञा
त्वा योऽधीते सोऽश्नुते सुखम् ॥ १३ ॥
तामित्युक्त्वामहालक्ष्मीः स्वरूपमपरं नृ
प ॥ सत्वाख्येनातिशुद्धेन गुणेनेदुप्रभंदधौ

॥ १४ ॥ अक्षमालांकुशवरात्रीणापुस्तक
 वारिणी ॥ सावभूववरानरीनामान्यश्चैव
 साददौ ॥ १५ ॥ महाविद्यामहावाणीभारती
 वाक्सरस्वती ॥ आर्यात्राह्नीकामधेनुवंदग
 माचवीश्वरी ॥ १६ ॥ अथोवाचमहालक्ष्मी
 महाकाली सरस्वती ॥ युवांजनयतां दिव्यौ
 मिथुनेस्वानुरूपतः ॥ १७ ॥ इत्यकस्वातिमहा

लक्ष्मीः ससर्जामिथुनं स्वयं ॥ हिरण्यगर्भौरु
चिरैस्त्रीपुंसौकमलासनौ ॥ १८ ॥ ब्रह्मन्विव
धो विरंचेतिघातारित्याहतं नरं ॥ श्रीः पद्मेक
मल्ले लक्ष्मीत्याहमातास्त्रियंचताम् ॥ १९ ॥
महाकालीभारतीचामिथुनेसृजतः सह ॥ एत
योः अपि रूपानि नामानि च वदामि ते ॥ २० ॥
नीलकंठं रक्तबाहुं श्वेतांगं चंद्रशेखरं ॥ जन

यामासपुरुषंमहाकालीसितांस्त्रियं ॥ २१ ॥
असृङ्शंक्तरःस्थानुःकपदीचत्रिलोचनः ॥
त्रयीविद्याकामवेनुःसास्त्रीभाषास्वराक्षरा
॥ २२ ॥ सरस्वतीस्त्रियंगौरीकृष्णचक्रुषं
प ॥ जनयामासनामानितयोरपिवदामिते
॥ २३ ॥ विष्णुःकृष्णोहृषीकेशोवासुदेवो
जनार्दनः ॥ उमागौरीसतीचंडीसुंदरीसम

गाशुभा ॥ २४ ॥ एवंयुवतयःसद्यःपुरुषत्वं
प्रपेदिरे ॥ चक्षुष्मंतोनुपशयंतिनेतरतद्विदोज
नाः ॥ २५ ॥ ब्रह्मणेप्रद्वैपत्नीमहालक्ष्मी
र्नृपत्रयीम् ॥ रुद्रायगौरीवरदांवासुदेवायच
श्रियम् ॥ २६ ॥ स्वरयासहस्रंभूयविरंचोड
मजीजनत् ॥ विभेदभगवान्रुद्रस्तद्वीर्यास
हवीर्यवान् ॥ २७ ॥ अंडमध्येप्रधानादिकार्य

जातमभूद्रूप ॥ महाभूतात्मकं सर्वजगत्स्थ

वरजंगमम् ॥ २८ ॥ पुषोपपालया मासतह्य

क्षयासहकेशवः ॥ संजहारजगत्सर्वसहगौ

र्यामहेश्वरः ॥ २९ ॥ महालक्ष्मीमहा

राजसर्वसत्त्वमयीश्वरी ॥ निराकाराच

साकारासैव नानाभिवानभूत् ॥ ३० ॥

नामांतरैर्निरूप्यैषा नाम्ना नान्येनकेन

चित् ॥ इतिप्राधानिकं रहस्यंसमाप्तम् ॥
ऋषिरुवाच ॥ त्रिगुणा तामसी देवी सा
खिवकीयात्वयोदिता ॥ साशर्वाचंडिकादु
र्गाभद्राभगवतीर्यते ॥ १ ॥ योगनिद्राहरे
रुक्तमहाकालीतमोगुणा ॥ मधुकैटभना
शार्थ्यांतुष्टावांबुजासनः ॥ २ ॥ दशवक्रा
दशभुजादशपादांजनप्रभा ॥ विशालयारा

जमानानिंशहोचनमालया ॥ ३ ॥ स्फुरद्

१६० शनदंष्ट्रासामीमरूपापिभूमिप ॥ रूपसौभा
ग्यकांतीनांसाप्रतिष्ठा महाश्रियाम् ॥ ४ ॥

खन्नबाणगदाशूलशंखचक्रभुशुंङ्गिभूत् ॥ प
रिचंक्वामुंकंशीर्षनिश्चोतद्गुधिरंदवौ ॥ ५ ॥

एषासावैष्णवांमायामहाकालीदुरत्यया ॥

आराधिता वशीकुर्यात्पूजाकर्तुश्चराचरम्

॥ ६ ॥ सर्वदेवशरीरेभ्योयाविर्भूतामितप्र
भा ॥ त्रिगुणासामहालक्ष्मीःसाक्षान्महिष
मर्दिनी ॥ ७ ॥ श्वेताननानीलभुजासुश्वेत
स्तनमंडला ॥ रक्तमध्यारक्तपादानीलजं
घोररुन्मदा ॥ ८ ॥ सुचित्रजघनाचित्रमा
ल्यांबरविभूषणा ॥ चित्रानुलेपनाकांतिरू
पसौभाग्यशालिनी ॥ ९ ॥ अष्टादशभुजापू

ज्यासासहस्रभुजासती ॥ आयुवान्यत्र

क्षयंतेवक्षिणावःकरकमात् ॥ १० ॥ अक्षमा

लाचकमलंबाणोऽसिःकुलिशंगदा ॥ चक्रं

विशूलंपरशुः शंखोघंटाचपाशकः ॥ ११ ॥

शक्तिर्दंडश्चर्मचापंपानपात्रंकमंडलुः ॥ अलं

कृतभुजाभिरायुधैः कमलासनाग्र ॥ १२ ॥

सर्वदेवमयीमीशांमहालक्ष्मीमिमानृष ॥

पूजयेत्सर्वलोकानां सदेवानां प्रभुर्भवेत्
॥ १३ ॥ गौरीदेहात्समुद्भूतायासत्त्वैकगुणा
श्रया ॥ साक्षात्सरस्वतीप्रोक्ताशुभासुरनि
बार्हिणी ॥ १४ ॥ दधौचाष्टभुजाबाणान्मुस
लंशूलचक्रभृत् ॥ शंखघंटांलांगलंचकार्मु
कं वसुधाधिप ॥ १५ ॥ एषासंपूजिताभक्त्या
सर्वज्ञत्वंप्रयच्छति ॥ निशुंभमथिनीदेवीशुं

भासुरनिवाहिणी ॥ १६ ॥ इत्युक्तानिस्वरु
 पाणिमूर्तीनांतवपार्थिव ॥ उपासनंजगन्मा
 तुःपृथगासांनिशामय ॥ १७ ॥ महालक्ष्मी
 यद्वापूज्यामहाकालीसरस्वती ॥ वक्षिणी
 तारयोःपूज्येपृष्ठतोमिथुनत्रयं ॥ १८ ॥ विरं
 चिःस्वरयामध्येरुद्रोगौर्यांचदक्षिणे ॥ वामे
 लक्ष्म्याहर्षीकेशःपुरतोदेवतात्रयं ॥ १९ ॥

अष्टादशभुजामध्येवामेच्चास्यादशानना ॥
दक्षिणेऽष्टभुजालक्ष्मीर्महतीति समर्चयेत्
॥ २० ॥ पूर्वादिदलतः पूज्याअसितांगादिभै
रवाः ॥ अष्टादशभुजाचैषायदापूज्यानरा
धिप ॥ २१ ॥ दशाननाचाष्टभुजादक्षिणोत्तर
रयोस्तदा ॥ दशाननायदापूज्यादक्षिणोत्तर
योस्तदा ॥ २२ ॥ कालमृत्युचसंपूज्यैसर्वा

रिष्टप्रशांतये ॥ यद्वाचाष्टभुजापूज्याशुभानु
 रनिवाहिणी ॥ २३ ॥ नवास्याःशक्तयःपूज्या
 स्तदासुदोविनायकौ ॥ नमोदेव्याइतिस्तोत्रे
 महालक्ष्मीसमर्चयेत् ॥ २४ ॥ अवतारत्रया
 चायांस्तोत्रमंत्रस्तदाश्रयाः ॥ अष्टादशानु
 जाचैषापूज्यामहिषमर्दिनी ॥ २५ ॥ महा
 लक्ष्मीमहाकालीसैवप्रोक्तासरस्वती ॥ ३

श्वरीपुण्यपापानां सर्वलोकमहेश्वरी ॥ २६ ॥
महिषांतकरीयेनपूजितासजगत्प्रभुः ॥ पू
जयेज्जगतांघात्रीं चण्डिकांभक्तवत्सलाम्
॥ २७ ॥ अघर्षादिभिरलंकारैर्गंधपुष्पैस्त
थोत्तमैः ॥ धूपैर्दीपैश्चनैवेद्यैर्नानामध्यसम
न्वितैः ॥ २८ ॥ रुधिरात्केनवलिनानामांसिन
सुरयानूप ॥ बलिमांसादिपूजेयंविप्रबज्र्या

मयैरिता ॥ २९ ॥ तेषां किल सुरासांसेनां
त्ता पूजानुपक्वचित् ॥ प्रणामाचमनीयैश्च
चंदनेन सुगंधिना ॥ ३० ॥ सवर्षैश्च तांबू
लैर्भक्तिभावसमन्वितैः ॥ वामभागेऽग्रतो दि
व्याश्छिन्नशीर्षं महासुरम् ॥ ३१ ॥ पूजये
न्महिषं येन प्राप्तं सायुज्यमीशया ॥ दक्षिणे
पुरतः सिंहसमग्रं धर्ममीश्वरम् ॥ ३२ ॥ बाह

नंपूजयेद्देव्याधृतं येन चराचरम् ॥ ततः
कृतांजलिर्भूत्वास्तुवीतचारितैरिमैः ॥ ३३ ॥
एकेन वामद्वयमेनैकेनेतरयोरिह ॥ चरिता
र्धतु न जपेज्जपच्छिद्रमवामुयात् ॥ ३४ ॥
स्तोत्रमंत्रैः स्तुवीतिमांयादिवाजगदंबिका
म् ॥ प्रदक्षिणानमस्कारान्कृत्वामूर्ध्निकृतां
जलिः ॥ ३५ ॥ क्षमापयेज्जगद्धात्री

मुहुर्मुहुरतंद्रितः ॥ प्रतिश्लोकिंचजुहुया
त्पायमंतिलसर्पिपा ॥ ३६ ॥ जुहुयास्तो
त्रमंत्रैर्वाचिंढिकग्यैशुभंहविः ॥ भूयोनाम
पदं देवीपूजयेत्सुसमाहितः ॥ ३७ ॥ प्रयतः
प्रांजलिः प्रह्वः प्राणानरोप्य च्यात्मनि ॥
सुचिरं भावयेद्देवीं चंढिकां तन्मयो भवेत्
॥ ३८ ॥ एवंयः पूजयेद्भवत्याप्रत्यहंपरमे

श्वरीम् ॥ भुक्त्वाभोगान्यथाकामं देवीसा
युज्यमाप्नुयात् ॥ ३९ ॥ योनपूजयते नित्यं
चंडिकां भक्तवत्सलाम् ॥ भस्मीकृत्यास्य
पुण्यानि निर्दहेत् परमेश्वरी ॥ ४० ॥ तस्मात्पु
जयभूपालसर्वलोकमहेश्वरीम् ॥ यथोक्ते
नाविधानेन चंडिकां सुखमाप्स्यसि ॥ ४१ ॥
इति वैकृति कं रहस्यं समाप्तम् ॥ ॥ ऋषिः

५० वाच ॥ नंदाभगवतीनामयामविष्यतिनंद

१५६ जा ॥ स्तुतासंपूजिताभवत्यावशीकुर्याज्ज

गत्रयम् ॥ १ ॥ कनक्वोत्तमकांतिः सासु

कांतिकनकांबरा ॥ देवीकनकवर्णाभाकन

कोत्तमभूषणा ॥ २ ॥ कमलांकुशपाशा

ब्जैरलंकृतचतुर्भुजा ॥ इंदिराकमलाल

क्ष्मीः साश्रीरुक्मांबुजासना ॥ ३ ॥ यार

क्तदंतिकानामदेवीप्रोक्तामयानघ ॥ त
स्याःस्वरूपंवक्ष्यामिशृणु सर्वभयापहम्
॥ ४ ॥ यच्छ्रुत्वासर्वपापेभ्योमुच्यतेनात्र
संशयः ॥ रक्तांबरारक्तवर्णारक्तसर्वांगभूष
णा ॥ ५ ॥ रक्तायुधारक्तनेत्रारक्तकेशातिर्भा
षणा ॥ रक्तीक्ष्णनखारक्तसरत्कंदंति
का ॥ ६ ॥ पतिंनारीवानुरक्तादेवीभक्तभजे

ज्जनम् ॥ वसुधैवविशालासासुमेरुयुगल

स्तनी ॥ ७ ॥ दीर्घौलंबावतिस्थूलौतावती

वमनोहरी ॥ कर्कशावतिकान्तौतौसर्वानंद

पयोनिधी ॥ ८ ॥ भक्तानसंपाययेद्वीसर्व

कामदुधौस्तनौ ॥ खड्गपात्राशिरःखेटैरलंकृ

तचतुर्भुजा ॥ ९ ॥ आख्यातारक्तचामुंडादि

वीयोगेश्वरीतिच ॥ अनयाव्याप्तमखिलं

जगत्स्थ्यावरजंगमम् ॥ १० ॥ इमांयःपूजये
द्भवत्यासव्याप्नोति चराचरम् ॥ भुक्त्वा
भोगान्यथाकामं देवीसायुज्यमामुयात्
॥ ११ ॥ अधीतियइमंनिरयंरक्तदंयावपुः
स्तवम् ॥ तंसापरिचरेद्देवीपतिंप्रियमिवांग
ना ॥ १२ ॥ शाकंभरीनीलवर्णानीलोत्पल
विलोचन ॥ गंभीरनाभिस्त्रिवलीविभूषित

तनूदरी ॥ १३ ॥ सुवर्कशसमोत्तुंगवृत्तपी
नघनस्तनी ॥ मुष्टौशिलीमुखापूर्णकमले
कमलाख्या ॥ १४ ॥ पुष्पपल्लवमूलादिफ
लाढ्यंशाकसंचयम् ॥ काम्यान्तरसैर्यु
कंक्षुत्तूण्मृत्युजरापहम् ॥ १५ ॥ कामुंकंच
स्फुरत्कांतिविभर्तिपरमेश्वरी ॥ शाकंभरी
शताक्षीसासैवदुर्गाप्रकीर्तिता ॥ १६ ॥ उमा

गौरीसती चंडी कालिका साचपार्वती ।
शाकंभरीस्तुवन्ध्यायन् जपन्संपूजयन्नम
न् ॥ १७ ॥ अक्षयमश्नुतेशीघ्रमन्नपानाम्
तंजलं ॥ भीमाऽपिनीलवर्णासादंष्ट्रादशन
भासुरा ॥ १८ ॥ विशाललोचनानारीवृत्तपी
नपयोधरा ॥ चंद्रहासंचडमंरुशिरः पात्रंच
विभ्रती ॥ १९ ॥ एकवीराकालरात्रिःसैवो

बहितः स्वयम् ॥ एतस्यास्त्वं प्रसादिनसर्व
मान्यो भविष्यसि ॥ २३ ॥ सर्वरूपस्योद्दि
वी सर्वदेवीमयं जगत् ॥ अतोऽहं विश्वरूपा
त्वां नमामि परमेश्वरीम् ॥ २४ ॥ इति मति
रहस्यं समाप्तम् ॥ ॥

॥ २४ ॥
मार्गि
॥ २४ ॥

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ सारस्वतीकवन्ध्याशोः ॥ ब्रह्मो गान् ॥
 श्रुत्वा तस्य प्रार्थयामि कनकं सर्वकामदम् ॥ इति सारं श्रुत्वा
 श्रुत्वा पुं श्रुत्वा पूजितम् ॥ १ ॥ उक्तं कृष्णेन गीत्येकं मया वृंदा-
 कर्णने ॥ रासश्रेण विभुना रासेन रासमण्डले ॥ २ ॥ अतीव
 गोपनीयं च कल्पवृक्षसमं परम् ॥ अश्रुतादितमंत्राणां समूहम्
 समन्वितम् ॥ ३ ॥ यद्धत्वा पठनाद्ब्रह्मन् बुद्धिभांश्च ब्रह्मरूपितः ॥
 यद्धत्वा भगवान् शुक्रः सर्वदेत्येषु पूजितः ॥ ४ ॥ पठनाद्भार-
 णाद्भागमी कर्षीन्द्रो वाल्मिको मुनिः ॥ ५ ॥ स्वायंभुवो मनुश्चैव
 यद्धत्वा सर्वपूजितः ॥ कणादो गौतमः कण्वः पाणिनिः शाक-
 टायनः ॥ ६ ॥ ग्रंथं चकार यद्धत्वा दक्षः कात्यायनः स्वयम् ॥ ७ ॥
 धृत्वा वेदविभागं च पुराणान्याखिलानि च ॥ चकार लीला-
 मात्रेण कृष्णद्वैपायनः स्वयम् ॥ ८ ॥ स्मृतात्पञ्च संवत्सरे वसि-

म्बिक्रायै स्वाहा वायव्यां मां सदावतु ॥ २३ ॥ ॐ सर्वशास्त्रवासिन्यै स्वाहाशान्यां
 सदावतु ॥ ॐ ह्रीं सर्वपूजितायै स्वाहा चोर्ध्वं सदावतु ॥ २४ ॥
 ऐं ह्रीं पुस्तकवासिन्यै स्वाहायो मां सदावतु ॥ ॐ ग्रंथबीजरू-
 पायै स्वाहा मां सर्वतोऽवतु ॥ २५ ॥ इति ते कथितं विप्र सर्व-
 मंत्रौघविग्रहम् ॥ इदं विश्वजयं नाम कवचं ब्रह्मरूपिणम् ॥ २६ ॥
 पुरा श्रुतं धर्मवक्त्रात् पर्वते गंधमादने ॥ तव स्नेहान्मयाऽऽख्यातं
 प्रथक्त्वं न कस्यचित् ॥ २७ ॥ गुरुमभ्यर्च्य विधिवद्ब्रह्मालं-
 कारचन्दनैः ॥ प्रणम्य दंडवद्भूमौ कवचं धारयेत् सुधीः ॥ २८ ॥
 पंचलक्षजपैरेव सिद्धं तु कवचं भवेत् ॥ यदि स्यात् सिद्धकवचो
 बृहस्पतिसमो भवेत् ॥ २९ ॥ महावाग्मी कर्षोद्भिश्च त्रैलोक्यवि-

वर्गो भवेत् ॥ शक्तोति तर्हि गेदुं स कलत्रस्य प्रसाददाः ॥ ३० ॥
 इति ते काण्डाद्योक्तं कथितं कथनं मुने ॥ स्वोदं पुत्राणि-
 धानं च ध्यानं च वंदनं तथा ॥ ३१ ॥ इति श्रीब्रह्मवैवर्ते महा-
 पुराणे प्रकृतिखंडे नारायणनारदसंवादे सरस्वतीकथनं नाम
 चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

इदं पुस्तकं कल्याणनगर्यां श्रीकृष्णदासालम्बन-गङ्गाविष्णोः स्वकीये
 “ लक्ष्मीविद्वेश्वर ” नामकमुद्रणागारे धाल्यक्षरैः

रामचंद्ररावो इत्यनेन स्वाम्यर्थमङ्कितम्, संवत् १९६१, शके १८३८.

पुस्तक मिलनेका ठिकाना—गंगविष्णु श्रीकृष्णदास;

“लक्ष्मीवैकटेश्वर” छापाखाना, कल्याण—मुंबई.

स्वाहेति दन्तपुंसाः सदावतु ॥ ऐमित्येकाक्षरो मन्त्रो मम कंठं
 सदावतु ॥ १६ ॥ ॐ श्रीं ह्रीं पातु मे श्रीवां स्वर्धं मे श्रीः सादा-
 वतु ॥ श्रीं विद्याधिष्ठातृदेव्यै स्वाहा वक्षः सदावतु ॥ १७ ॥
 ॐ ह्रीं विद्यास्वरूपाय स्वाहा मे पातु नासिकाम् ॥ ॐ ह्रीं ह्रीं
 वाण्यै स्वाहेति भम पृष्ठं सदावतु ॥ १८ ॥ ॐ सर्ववर्णात्मिककार्यै
 पादयुग्मं सदावतु ॥ ॐ रागाधिष्ठातृदेव्यै सर्वांगं मे सदावतु
 ॥ १९ ॥ ॐ सर्वकंठवासिभ्यै स्वाहा प्राच्यां सदावतु ॥ ॐ ह्रीं
 जिह्वाप्रवासिन्यै स्वाहाऽन्नादशि रक्षतु ॥ २० ॥ ऐं ह्रीं श्रीं
 सरस्वत्यै बुधजनन्यै स्वाहा ॥ सततं मंत्राजोद्भयं दक्षिणे मां
 सदावतु ॥ २१ ॥ ॐ ह्रीं श्रीं त्र्यक्षरो मंत्रो नऋत्या मे सदावतु ॥
 कावेजिह्वाप्रवासिन्यै स्वाहा मां वारुणेऽवतु ॥ २२ ॥ ॐ सदा-

